

TRONG SỐ NÀY

Chịu trách nhiệm xuất bản
PGS.TS Huỳnh Thành Đạt

Hội đồng biên tập

PGS.TS Huỳnh Thành Đạt
(Chủ tịch)

ThS Nguyễn Văn Hà
(Thường trực)

ThS Dương Thị Kim Anh
TS Nguyễn Hoàng Tú Anh
TS Nguyễn Khắc Cảnh
PGS.TS Nguyễn Ngọc Điện

TS Nguyễn Kim Quang
ThS Võ Tấn Thông

Tổng biên tập

Nguyễn Văn Hà

Thư ký tòa soạn

Đoàn Thị Minh Châu

Trị sự

Phạm Hữu Nghĩa

Trình bày

Đặng Đức Lợi

TIÊU ĐIỂM - SỰ KIỆN

4. Lễ Khai khóa 2015: "Đổi mới và hội nhập giáo dục đại học Việt Nam"
7. Những vấn đề cấp thiết của KH&CN Việt Nam hiện nay
10. Đại hội Thi đua yêu nước lần IV: Tuyên dương 30 tập thể và cá nhân
12. 28 nhà giáo thuộc ĐHQG-HCM được phong giáo sư và phó giáo sư
13. UEL đón nhận Huân chương Lao động hạng Nhì
15. PGS.TS Nguyễn Tiến Dũng:
"UEL sẽ trở thành cơ sở đào tạo đạt chuẩn quốc tế"
20. Tin tức, sự kiện
23. Khánh thành Trung tâm Đào tạo Quản lý Tiên tiến tại ĐHQG-HCM

KHOA HỌC - GIÁO DỤC

24. GS Nguyễn Thanh Nam: Cơ khí đem đến nguồn cảm hứng nghiên cứu
26. Người thầy tự hào của tôi
28. PGS.TS Nguyễn Thị Phương Trang:
"Tôi hạnh phúc được làm một đồng nghiệp nhỏ của các thầy cô"
32. Việt Nam: Cơ hội và thách thức từ TTP
35. Nobel 2015 tôn vinh y học Trung Quốc
37. Top 15 trường ĐH Việt Nam về công bố ISI
39. Atlas điện tử TP.HCM: Thành công ấn tượng của sinh viên Nhân văn
40. Hàm ý văn hóa của hệ số đếm trong một số ngôn ngữ
42. Chuyện chữ chuyện nghĩa
44. Mì không chiên của sinh viên Đại học Quốc Tế
47. Trần Hữu Trang: Bạc thầy cải lương Nam bộ

VĂN HÓA - NGHỆ THUẬT

49. Triển lãm ảnh Di sản Việt Nam 2015
50. Bờ các bạn là tương lai của đất nước
52. Nghề giáo - Giấc mơ tìm lại
54. Cô ơi cô xuống đò đi
56. Roi của thầy
57. Chén trà tri ân thầy cô
58. Tấm lòng một nhà giáo - nhà thơ về biển đảo Tổ quốc
59. Thơ: Biển Tổ quốc, nơi các anh ngã xuống

NHIP SỐNG TRẺ

60. Ngày hội Tân sinh viên 2015: Lập kỷ lục về xếp hình biểu trưng
62. Sinh viên cùng lúc nhận 2 bằng cử nhân loại giỏi
64. Chỉ có biển mắt mới được tìm kiếm
66. Thơ: Chỉ còn những mùa nhớ; Nơi này đã chọn tôi.

Các đại biểu tham dự Lễ Khai Khóa 2015. Ảnh: Trường Giang

Lễ Khai khóa 2015: "Đổi mới và hội nhập giáo dục đại học Việt Nam"

ĐHQG-HCM tổ chức long trọng Lễ Khai khóa 2015 vào sáng 12/10. Buổi lễ là điểm kết chuỗi các ngày hội chào năm học mới của các trường thành viên và đơn vị trực thuộc ĐHQG-HCM đã diễn ra trong tháng 9 vừa qua.

Tham dự Lễ Khai khóa có ông Nguyễn Quân - Bộ trưởng Bộ KH&CN, bà Nguyễn Thị Quyết Tâm - Phó Bí thư Thành ủy - Chủ tịch HĐND TP.HCM, các vị nguyên là lãnh đạo ĐHQG-HCM, lãnh đạo các trường thành viên, đơn vị trực thuộc và hơn 1.000 sinh viên ĐHQG-HCM.

Anh Vỹ

Phấn đấu trở thành những công dân quốc tế

Nhấn mạnh chủ đề Lễ Khai khóa năm nay là "Đổi mới và hội nhập giáo dục đại học Việt Nam", PGS.TS Phan Thanh Bình - Giám đốc

ĐHQG-HCM, gửi lời chúc mừng và nhấn nhủ đến các tân sinh viên về ý thức, trách nhiệm của một công dân toàn cầu khi đất nước ngày càng hội nhập sâu rộng với khu vực và thế giới. Những vấn đề thời sự nóng bỏng của đất nước như vấn đề an ninh quốc gia, chủ quyền lãnh thổ cũng được đặt ra với các sinh viên.

Giám đốc ĐHQG-HCM cho biết, năm học

PGS.TS Phan Thanh Bình,
Giám đốc ĐHQG-HCM
đánh trống khai khóa.
Ảnh: Trường Giang

mới 2015 là năm bản lề của sự hội nhập sâu rộng, gắn liền với nhiều sự kiện chính trị trọng đại của đất nước. Đổi mới và hội nhập giáo dục đại học đòi hỏi sinh viên có đủ bản lĩnh, trình độ chuyên môn để nhận biết cơ hội và vượt qua thách thức mà quá trình này mang lại.

Kế đến, Bộ trưởng Bộ KH&CN - Nguyễn Quân đã có bài thuyết trình về "Sự phát triển của KH&CN Việt Nam trong bối cảnh hội nhập quốc tế". Bộ Trưởng khẳng định: "Cùng với giáo dục, KH&CN là quốc sách hàng đầu để phát triển đất nước. Nếu không phát triển KH&CN, chắc chắn chúng ta sẽ không thể hội nhập thành công, chất lượng hàng hóa không thể cạnh tranh được với thị trường thế giới khi tham

gia TPP và AEC".

Theo Bộ trưởng, việc phát triển KH&CN của Việt Nam còn gặp nhiều hạn chế. Hằng năm Nhà nước chỉ dành cho KH&CN 2% tổng chi ngân sách quốc gia, tương đương 0,5% GDP cả nước, thấp hơn rất nhiều so với các nước xung quanh. Đầu tư của xã hội cho KH&CN còn yếu, đặc biệt là đầu tư từ khu vực doanh nghiệp. Bên cạnh đó, cơ chế quản lý KH&CN lại chậm đổi mới và nặng tính chất hành chính. Công tác quản lý hoạt động KH&CN hầu như chỉ tập trung cho các yếu tố đầu vào, chưa chú trọng đúng mức đến chất lượng sản phẩm đầu ra và ứng dụng kết quả nghiên cứu vào thực tiễn. Các nhiệm vụ KH&CN chưa thực sự gắn kết chặt

Toàn cảnh
Lễ Khai khóa 2015.
Ảnh: Trường Giang

PGS.TS Huỳnh Thành Đạt trao bằng khen của BGD cho các thủ khoa tốt nghiệp các trường. Ảnh: Trường Giang

chế với nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội. Bộ trưởng cũng cho biết thêm: "Là người đứng đầu ngành, tôi vẫn còn nợ các nhà khoa học Việt Nam hai việc, đó là tháo gỡ cơ chế tài chính và chế độ đãi ngộ cho những nhà nghiên cứu".

Đề cập vai trò của ĐHQG-HCM trong việc đào tạo, nghiên cứu và ứng dụng KH&CN, Bộ trưởng Nguyễn Quân cho rằng, mỗi sinh viên, giảng viên phải có tư duy nghiên cứu khoa học vì đây là động lực giúp Việt Nam phát triển. Lãnh đạo các trường đại học cần phải đẩy mạnh hơn nữa việc nghiên cứu khoa học. Đó cũng là trách nhiệm của Đảng và Nhà nước giao cho ĐHQG-HCM trước năm bản lề của quá trình hội nhập sâu rộng đang diễn ra hiện nay.

"Chúng tôi tự tin hội nhập"

Đại diện sinh viên ĐHQG-HCM, Trần Diễm Nghi - sinh viên năm thứ 5, Khoa Y đã khẳng định quyết tâm hội nhập của sinh viên trước thềm năm học mới.

Trần Diễm Nghi cho biết: "Sinh viên chúng tôi vừa là nhân tố thụ hưởng, vừa thúc đẩy tiến trình hội nhập sâu rộng của đất nước. Chúng tôi ý thức rằng khi Việt Nam gia nhập Cộng đồng Kinh tế ASEAN (AEC), nghĩa là chúng tôi phải cạnh tranh với một thị trường lao động hơn 630 triệu dân. Ở đó, không chỉ đòi hỏi nguồn nhân lực có trình độ cao mà còn là những cá nhân chủ động hội nhập, am hiểu văn hóa của các quốc gia trong khu vực và thế giới. ĐHQG-HCM trong những năm qua đã không ngừng đổi mới toàn diện và sâu rộng, giúp sinh viên tiếp thu phương pháp giảng dạy, công nghệ mới nhất, tiên tiến

nhất. Các chương trình trao đổi du học sinh, hội thảo khoa học quốc tế, các buổi tập huấn kỹ năng mềm và nhiều chương trình ngoại khóa hữu ích... đã trang bị nền tảng vững chắc cho sinh viên chúng tôi tự tin hội nhập, sánh vai với các sinh viên quốc tế".

Địp này, ĐHQG-HCM đã trao tặng Bằng khen của Giám đốc ĐHQG-HCM cho thủ khoa tốt nghiệp các trường trực thuộc và giao lưu với các sinh viên điển hình tiên tiến.

Khi được hỏi về bí quyết học tập để đạt được kết quả cao nhất trong suốt 4 năm đại học, sinh viên Phạm Phước Thiện, thủ khoa tốt nghiệp Trường ĐH Bách Khoa, chia sẻ: "Học tập chỉ là một phần hoạt động trong cuộc sống của mỗi chúng ta. Đùng để 4 năm đại học của chúng ta chỉ biết học và học, để rồi đánh mất những ngày tháng tươi đẹp của tuổi trẻ. Tôi cho rằng, muốn học tốt, chúng ta phải biết dung hòa giữa học và chơi. Đặc biệt là tham gia các hoạt động cộng đồng. Nếu các bạn muốn làm việc cho các công ty nước ngoài, thì trong hồ sơ của mình, các bạn không thể thiếu những hoạt động xã hội như Mùa hè xanh, Xuân tình nguyện hay các hoạt động tương tự. Học tốt, không có nghĩa bạn chỉ biết miệt mài trên giảng đường. Tôi tin nếu biết dung hòa các hoạt động của tuổi trẻ thì thành công sẽ đến với chúng ta".

Nói về dự định trong tương lai, sinh viên Nguyễn Tấn Toàn, thủ khoa tốt nghiệp Trường ĐH Công nghệ Thông tin bộc bạch: "Tôi muốn mình có một doanh nghiệp riêng, chuyên sản xuất các thiết bị công nghệ phần mềm cho máy tính. Nhưng đầu tiên, tôi sẽ tìm kiếm cơ hội du học tại các nước tiên tiến nhất. Tôi cho rằng muốn sản xuất được công nghệ vượt họ hoặc sánh ngang với họ, tôi phải học hỏi ở họ trước. Hiện tại, các học bổng toàn phần du học tại Mỹ về lĩnh vực công nghệ rất ít nên tôi sẽ cố gắng tìm cho mình một suất tại các quốc gia châu Á".

Đặng Việt Anh, sinh viên năm I, Khoa Điện - Điện tử, Trường ĐH Bách Khoa, cho biết: "Trong suốt 12 năm học, đây là lần đầu tiên tôi được dự một buổi lễ khai giảng long trọng và quy mô thế này. Có dàn nhạc giao hưởng hoành tráng, được gặp Bộ trưởng mà bình thường chỉ thấy họ qua tivi, và còn được biết các thành viên Ban Giám đốc ĐHQG-HCM. Tôi cảm thấy rất phấn khởi khi bắt đầu năm học mới. Hy vọng mình cũng sẽ được vinh danh và lên nhận bằng khen như các anh chị hôm nay" ■

Bộ trưởng
Nguyễn Quân
nói chuyện
cùng sinh viên
ĐHQG-HCM.
Ảnh: Trường
Giang

Những vấn đề cấp thiết của KH&CN Việt Nam hiện nay

Tại Lễ Khai khóa 2015 của ĐHQG-HCM, Bộ trưởng Bộ KH&CN Nguyễn Quân, với tư cách là khách mời - diễn giả, đã có bài thuyết trình quan trọng về chủ đề "Sự phát triển của KH&CN Việt Nam trong bối cảnh hội nhập quốc tế". *Bản tin ĐHQG-HCM* trân trọng giới thiệu những ý chính trong bài thuyết trình trên.

Phiên An ghi

Hiện nay năng suất lao động của Việt Nam chỉ bằng 1/5 của Thái Lan, 1/15 của Singapore, vì vậy nếu không phát triển KH&CN chắc chắn Việt Nam sẽ rơi lại một khoảng cách rất xa với các nước trong khu vực. Trong quá trình mở cửa hội nhập quốc tế, nhất là khi Việt Nam trở thành thành viên của Hiệp định Đối tác Kinh tế xuyên Thái Bình Dương (TPP), KH&CN càng giữ vai trò quan trọng. Những người làm KH&CN ở Việt Nam đang gánh trách nhiệm lịch sử là phải cùng toàn dân đưa đất nước phát triển.

KH&CN Việt Nam đang ở đâu?

Đầu tư cho KH&CN của Việt Nam còn rất khiêm tốn, bởi Việt Nam là một nước nghèo.

Hàng năm, Nhà nước dành cho KH&CN 2% tổng chi ngân sách quốc gia (tương đương 0,5% GDP). Về con số phần trăm, Việt Nam cũng tương đương với thế giới. Các quốc gia, kể cả các quốc gia phát triển nhất, thường chỉ dành 0,5-0,6% GDP cho KH&CN. Tuy nhiên, về giá trị thực của đồng tiền, Việt Nam đang ở thứ hạng rất thấp. Bởi GDP của Việt Nam đến nay chưa đạt 200 tỷ USD. Vì thế, 0,5% GDP của Việt Nam chỉ tương đương 1 tỷ USD.

Ở các nước xung quanh, con số này lớn hơn rất nhiều. Năm 2011, Trung Quốc dành hơn 2% GDP, tức khoảng 120 tỷ USD cho KH&CN trong số 6.000 tỷ USD của GDP nước này. Hàn Quốc có dân số bằng một nửa dân số Việt Nam, nhưng trong năm 2013 họ dành tới 4,3% GDP, tức khoảng 50 tỷ USD cho KH&CN trong số 1.200 tỷ USD của GDP. Nếu chia bình quân

đầu người, một người dân Hàn Quốc dành trên 1.000USD cho KH&CN, còn Việt Nam mới chỉ hơn 10USD!

Thế nhưng, bằng ý chí và trí tuệ của người Việt, KH&CN Việt Nam đã có được những kết quả và thành tựu đáng mừng.

Năm 2013, Việt Nam vượt qua Philippines và Indonesia, đứng thứ 76/143 quốc gia trong bảng xếp hạng của WIPO về năng lực đổi mới sáng tạo và trình độ phát triển KH&CN. Năm 2014, Việt Nam vượt qua Brunei, xếp hạng 71/142 quốc gia. Và năm nay, Việt Nam vượt qua Thái Lan, xếp hạng 52/141 quốc gia. So với mặt bằng chung các nước có thu nhập trung bình thấp từ 2.000 - 4.200USD (năm nay có 31 quốc gia), Việt Nam với con số 2.200USD, gần như thấp nhất trong 31 quốc gia này, nhưng lại xếp thứ 2/31 và đứng thứ 3 trong khối ASEAN về năng lực đổi mới sáng tạo, về trình độ phát triển KH&CN.

So với mặt bằng chung các nước có thu nhập trung bình thấp từ 2.000 - 4.200USD (năm nay có 31 quốc gia), Việt Nam với con số 2.200USD, gần như thấp nhất trong 31 quốc gia này, nhưng lại xếp thứ 2/31 và đứng thứ 3 trong khối ASEAN về năng lực đổi mới sáng tạo, về trình độ phát triển KH&CN.

Tuy nhiên, KH&CN Việt Nam còn nhiều yếu kém, trong đó có ba yếu kém lớn. Thứ nhất, cơ sở vật chất rất nghèo nàn; thiếu các viện, trường đại học nghiên cứu và các phòng thí nghiệm hiện đại. Thứ hai, rất thiếu đội ngũ nhân lực trình độ cao, có một khoảng trống giữa các thể hệ làm khoa học. Thứ ba, số lượng sản phẩm KH&CN, bằng sáng chế, bài báo quốc tế trên các tạp chí có uy tín ISI còn rất khiêm tốn so với khu vực và thế giới.

Ba trụ cột đổi mới KH&CN

Một là phải huy động nguồn đầu tư xã hội để có đủ nguồn lực phát triển KH&CN, phân đầu

Ảnh Thái Việt

đến năm 2020 đạt 2% GDP quốc gia. Đến năm đó GDP Việt Nam có thể vượt qua mốc 300 tỷ USD, tức sẽ có 6 tỷ USD dành cho KH&CN. Như vậy mức đầu tư bình quân trên đầu người sẽ vượt qua 60USD. Mặc dù vẫn còn thấp so với khu vực và thế giới nhưng đó là một nỗ lực rất lớn đối với nước nghèo. Bên cạnh đó, Luật KH&CN bắt buộc các doanh nghiệp, nhất là các doanh nghiệp nhà nước dành 3- 10% lợi nhuận trước thuế để đầu tư cho KH&CN. Nếu 111 tập đoàn, tổng công ty nhà nước thực hiện nghiêm túc luật KH&CN, chắc chắn Việt Nam có hơn 2 tỷ USD dành cho KH&CN.

Trụ cột thứ hai là đổi mới cơ chế tài chính. Đây là nút thắt lớn nhất, khó nhất đối với những người làm khoa học. Nhiều nhà khoa học than phiền rằng thời gian để làm hóa đơn chứng từ thanh lý hợp đồng còn nhiều hơn thời gian để làm đề tài.

Trụ cột thứ 3 là chính sách đãi ngộ và trọng dụng cán bộ khoa học. Tập trung ưu đãi cho 3 đối tượng chính là các nhà khoa học đầu ngành, các nhà khoa học được giao các đề tài, chương trình, đề án cấp quốc gia và các nhà khoa học trẻ tài năng. Nếu thực hiện tốt cơ chế đãi ngộ này, các nhà khoa học sẽ có nhiều sản phẩm xứng tầm, đóng góp cho nền KH&CN của đất nước.

Phải làm gì trong vài năm tới?

Trong mấy năm tới, việc đầu tiên Việt Nam phải làm là đổi mới tư duy triệt để. Phải có tư duy quản lý cũng như tư duy nghiên cứu KH&CN là tư duy của kinh tế thị trường. Để thay đổi tư

“ Nếu Nhà nước không có cơ chế giao quyền sở hữu cho những người làm khoa học theo nguyên tắc ai bỏ tiền thì làm chủ sở hữu, không cho phép các nhà khoa học có thể góp vốn vào doanh nghiệp bằng kết quả nghiên cứu hay chuyển nhượng kết quả nghiên cứu của mình cho doanh nghiệp thì các nhà khoa học sẽ không bao giờ sống được bằng chất xám của mình. ”

duy, từ bỏ lợi ích cá nhân, lợi ích nhóm ngay là một điều không dễ dàng.

Phải tạo điều kiện để các nhà khoa học có được thu nhập từ nghiên cứu của mình, không phải như hiện nay, chỉ sống bằng tiền lương cơ bản, không phụ cấp trong khi kết quả nghiên cứu thì không bán được. Nếu có bán thì bán chui, không phải bán chính thức. Bởi vì không có cơ chế để giao quyền sở hữu.

Nếu Nhà nước không có cơ chế giao quyền sở hữu cho những người làm khoa học theo nguyên tắc ai bỏ tiền thì làm chủ sở hữu, không cho phép các nhà khoa học có thể góp vốn vào doanh nghiệp bằng kết quả nghiên cứu hay chuyển nhượng kết quả nghiên cứu của mình cho doanh nghiệp thì các nhà khoa học sẽ không bao giờ sống được bằng chất xám của mình.

Việc thứ hai là hướng tới các doanh nghiệp. Làm khoa học mà không hướng tới các doanh nghiệp thì nguồn cung không bao giờ gặp nguồn

cầu, kết quả nghiên cứu khoa học không bao giờ trở thành hàng hóa phục vụ xã hội. Để hướng đến các doanh nghiệp, phải hình thành được thị trường công nghệ, trong đó có hệ sinh thái khởi nghiệp, điều mà Việt Nam hiện chỉ manh nha, thậm chí là chưa có. Một thị trường công nghệ đầy đủ gồm 4 thành tố chính. Đó là nguồn cung là các viện, các trường, các nhà khoa học; nguồn cầu là các doanh nghiệp; các định chế trung gian, tức các tổ chức dịch vụ để kết nối giữa nguồn cung và nguồn cầu; và thành tố thứ tư là môi trường pháp lý thuận lợi cho KH&CN phát triển.

Việc thứ ba là nhanh chóng đào tạo và tập hợp được nguồn nhân lực chất lượng cao. ĐHQG-HCM và hệ thống đại học cả nước là những cơ quan phải đảm đương công việc này. Đội ngũ nhân lực, kể cả đội ngũ lao động trong các doanh nghiệp cho tới nhân lực nghiên cứu ở các viện, trường, nhân lực quản lý trong các cơ quan, tổ chức phải được nâng lên một bước về chuyên môn nghiệp vụ.

Làm sao để có được nhiều nhà khoa học giỏi như Ngô Bảo Châu, Đàm Thanh Sơn, Vũ Hà Văn mà lại trưởng thành ở các trường đại học của Việt Nam, làm việc tại các viện nghiên cứu của Việt Nam, chứ không phải chỉ thành danh ở nước ngoài, làm việc tại các trường, viện nghiên cứu nước ngoài. Đây là thách thức rất lớn đối với một nước còn khó khăn như Việt Nam.

Đã đến lúc những người làm khoa học phải có tinh thần doanh nghiệp. Ngược lại những người làm doanh nghiệp, các doanh nhân cũng phải có tinh thần khoa học. Có như thế, KH&CN mới vào được cuộc sống, mới trở thành sản phẩm, hàng hóa của nền kinh tế; từ đó mới nâng cao sự cạnh tranh của nền kinh tế Việt Nam trong bối cảnh hội nhập quốc tế sâu rộng, toàn diện và đầy thách thức trong giai đoạn sắp tới ■

Ba cơ chế mới để phát triển KH&CN

Cơ chế đặt hàng. Đặt hàng để các đề tài nghiên cứu xong không phải bỏ ngăn kéo. Vì người nào đặt hàng nghiên cứu phải chịu trách nhiệm tiếp nhận kết quả nghiên cứu và tổ chức ứng dụng vào sản xuất và đời sống.

Cơ chế khoán chi. Các nhà khoa học khi bàn giao cho Nhà nước sản phẩm nghiên cứu của mình đúng với hợp đồng đã ký kết thì Nhà nước sẽ thanh lý hợp đồng mà không cần các chứng từ trung gian.

Cơ chế quỹ. Các đề tài khoa học đều chủ yếu dùng ngân sách mà ngân sách thì thường cấp rất muộn. Nhiều khi đề tài được duyệt nhưng phải chờ tiền 1 - 2 năm. Với cơ chế quỹ, tức hệ thống quỹ từ quốc gia đến các bộ ngành, các tỉnh thành phố, các đề tài sẽ được cấp tiền ngay sau khi được phê duyệt hoặc ký kết hợp đồng. Các nhà khoa học sẽ triển khai ngay ý tưởng của mình mà không bị mất thời cơ, thị trường

Ảnh: Nhã Nam

Đại hội Thi đua yêu nước lần IV: Tuyên dương 30 tập thể và cá nhân

Cuối tháng 9 vừa qua, ĐHQG-HCM đã long trọng tổ chức Đại hội Thi đua yêu nước lần IV (2015-2020) tại Khu Công nghệ Phần mềm ĐHQG-HCM. Gần 400 đại biểu là nhà khoa học, cán bộ, viên chức, giảng viên, sinh viên tiêu biểu trên các lĩnh vực quản lý, nghiên cứu, giảng dạy, học tập... về tham dự Đại hội.

Lê Pha Lê

Đại hội vinh dự chào đón bà Trần Thị Hà - Thứ trưởng Bộ Nội vụ - Trưởng Ban Thi đua Khen thưởng Trung ương, ông Đặng Quang Huân - Vụ trưởng Vụ Thi đua Khen thưởng Bộ Khoa học và Công nghệ, ông Đỗ Văn Đạo - Trưởng Ban Thi đua Khen thưởng TP.HCM cùng các vị nguyên là

lãnh đạo ĐHQG-HCM.

Phát biểu khai mạc Đại hội, PGS.TS Phan Thanh Bình - Giám đốc ĐHQG-HCM cho biết: "Trong 5 năm qua, ĐHQG-HCM đã triển khai phong trào Thi đua yêu nước đồng bộ, toàn diện, thu hút được mọi lực lượng tham gia và đạt những kết quả tích cực. Trong đó, nổi bật là áp dụng những chương trình, giải pháp, công nghệ

đào tạo tiên tiến như công nghệ đào tạo CDIO, dạy và học tiếng Anh theo chuẩn châu Âu - CEFR, đào tạo cử nhân/kỹ sư tài năng".

Ngay sau đó, PGS.TS Huỳnh Thành Đạt - Phó Giám đốc Thường trực ĐHQG-HCM trình bày Báo cáo tổng kết phong trào Thi đua yêu nước giai đoạn 2010-2015 và phương hướng nhiệm vụ giai đoạn 2015-2020. Ông nói:

"Sau 20 năm xây dựng và phát triển, ĐHQG-HCM đã khẳng định được vị thế là trung tâm đào tạo, nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ đa ngành, đa lĩnh vực, làm nòng cốt trong hệ thống giáo dục đại học Việt Nam. Những thành tựu mà ĐHQG-HCM đã đạt được góp phần củng cố vững chắc niềm tin, tạo sự đồng thuận trong tập thể cán bộ, sinh viên để thực hiện thành công trọng trách, sứ mệnh và nhiệm vụ chính trị mà Đảng và Nhà nước giao phó".

Theo Phó Giám đốc Thường trực ĐHQG-HCM, một trong những hoạt động trọng tâm trong 5 năm qua là việc đẩy mạnh các chương trình đào tạo theo chuẩn quốc tế. Hoạt động này được triển khai thông qua các chương trình đào tạo chú trọng đến cải tiến chất lượng liên tục gồm: Chương trình đào tạo kỹ sư chất lượng cao, Chương trình kỹ sư/cử nhân tài năng, Chương trình tiên tiến và các chương trình đã được công nhận đạt chuẩn AUN-QA và các chuẩn quốc tế khác. Việc nâng cao chất lượng đào tạo còn được thực hiện thông qua các chương trình liên kết với các đối tác uy tín, được kiểm định nhằm xây dựng chương trình, điều kiện đào tạo đạt chuẩn

quốc tế ngay tại hệ thống ĐHQG-HCM và do ĐHQG-HCM cấp bằng.

Trong báo cáo, PGS.TS Huỳnh Thành Đạt cho hay, từ năm 2010 đến năm 2014, ĐHQG-HCM đào tạo và cung cấp cho xã hội 74.663 kỹ sư, cử nhân (trong đó có gần 50.000 kỹ sư, cử nhân hệ chính quy), 8.922 thạc sĩ và 261 tiến sĩ. Hơn 1/3 số lượng được đào tạo nêu trên đã tham gia nguồn nhân lực chung của TP.HCM ở nhiều lĩnh vực như: công nghệ, khoa học tự nhiên, khoa học xã hội và nhân văn, kinh tế, luật, quản lý đến khoa học môi trường và sắp tới có thêm khoa học về sức khỏe... Nhiều cựu sinh viên của ĐHQG-HCM đảm nhiệm nhiều vị trí chủ chốt ở các cơ quan trung ương, thành phố, địa phương, các cơ sở đào tạo, cơ sở nghiên cứu lớn...

Đại hội được các điển hình tiên tiến chia sẻ kinh nghiệm trong học tập và công tác qua các tham luận của TS Ngô Thị Phương Lan - Phó Hiệu trưởng Trường ĐH KHXH&NV, TS Nguyễn Hứa Phùng - giảng viên Trường ĐH Bách Khoa, sinh viên Lê Yên Thanh Trường ĐH KHTN.

Thay mặt Hội đồng Thi đua khen thưởng Trung ương, bà Trần

Thị Hà bày tỏ sự vui mừng trước những kết quả trong các phong trào thi đua yêu nước mà ĐHQG-HCM đạt được 5 năm qua. Bà nhấn mạnh: "Sau 20 năm, ĐHQG-HCM không ngừng phát triển cả về quy mô lẫn số lượng và chất lượng đào tạo. ĐHQG-HCM đào tạo nên lớp lớp cán bộ lãnh đạo, quản lý, các nhà khoa học cho đất nước. 5 năm qua, dưới sự chỉ đạo của Đảng ủy, Ban Giám đốc, công tác thi đua khen thưởng của ĐHQG-HCM có nhiều đổi mới về nội dung và đa dạng về hình thức".

Đại hội trao tặng Bằng khen của Giám đốc ĐHQG-HCM cho 30 điển hình tiên tiến, trong đó có 9 tập thể và 21 cá nhân là quý thầy cô giáo, học sinh, sinh viên có nhiều đóng góp cho ĐHQG-HCM trong quá trình công tác, giảng dạy, nghiên cứu và học tập.

Địp này, Đại hội cũng đã thực hiện nghi thức trao Huân chương Lao động hạng Nhì cho 5 cá nhân (PGS.TS Vũ Đình Thành, GS.TS Trần Linh Thuộc, PGS.TS Dương Anh Đức, GS.TS Nguyễn Văn Phước, PGS.TS Bùi Văn Lệ) và giới thiệu Đoàn đại biểu dự Đại hội Thi đua yêu nước toàn quốc lần IX năm 2015 ■

Ảnh: Nhã Nam

28 nhà giáo thuộc ĐHQG-HCM được phong giáo sư và phó giáo sư

Ngày 22/10, Hội đồng chức danh Giáo sư nhà nước đã ban hành Quyết định số 46 công nhận đạt tiêu chuẩn chức danh giáo sư cho 52 nhà giáo và đạt tiêu chuẩn chức danh phó giáo sư cho 470 nhà giáo trong năm 2015. ĐHQG-HCM có 2 giáo sư và 26 phó giáo sư.

► Các tân giáo sư

1. GS Nguyễn Thanh Nam, Trường ĐH Bách Khoa
2. GS Lê Văn Việt Mẫn, Trường ĐH Bách Khoa

► Các tân phó giáo sư

1. PGS.TS Bùi Trọng Hiếu, Trường ĐH Bách Khoa
2. PGS.TS Lê Ngọc Quỳnh Lam, Trường ĐH Bách Khoa
3. PGS.TS Chu Công Minh, Trường ĐH Bách Khoa
4. PGS.TS Lưu Thanh Tùng, Trường ĐH Bách Khoa
5. PGS.TS Lê Văn Thăng, Trường ĐH Bách Khoa
6. PGS.TS Lê Trung Chơn, Trường ĐH Bách Khoa
7. PGS.TS Trần Văn Xuân, Trường ĐH Bách Khoa
8. PGS.TS Nguyễn Minh Long, Trường ĐH Bách Khoa
9. PGS.TS Hoàng Nam, Trường ĐH Bách Khoa
10. PGS.TS Nguyễn Minh Tâm, Trường ĐH Bách Khoa
11. PGS.TS Châu Nguyễn Xuân Quang, Trường ĐH Bách Khoa
12. PGS.TS Nguyễn Danh Thảo, Trường ĐH Bách Khoa
13. PGS.TS Lê Bá Vinh, Trường ĐH Bách Khoa
14. PGS.TS Lý Quốc Ngọc, Trường ĐH KHTN
15. PGS.TS Hồ Bảo Quốc, Trường ĐH KHTN
16. PGS.TS Nguyễn Đức Hoàng, Trường ĐH KHTN
17. PGS.TS Nguyễn Thị Huệ, Trường ĐH KHTN
18. PGS.TS Phan Thị Phượng Trang, Trường ĐH KHTN
19. PGS.TS Nguyễn Huy Tuấn, Trường ĐH KHTN
20. PGS.TS Nguyễn Thị Phương Trang, Trường ĐH KH&NV
21. PGS.TS Trần Thủy Vịnh, Trường ĐH KH&NV
22. PGS.TS Trần Thuận, Trường ĐH KH&NV
23. PGS.TS Nguyễn Đình Thuân, Trường ĐH CNTT
24. PGS.TS Vũ Đức Lung, Trường ĐH CNTT
25. PGS.TS Huỳnh Kim Lâm, Trường ĐH Quốc Tế
26. PGS.TS Nguyễn Phương Thảo, Trường ĐH Quốc Tế

Ảnh: Ngọc Khanh

Trường ĐH Kinh tế - Luật đón nhận Huân chương Lao động hạng Nhì

Sáng 6/11, Trường ĐH Kinh tế - Luật ĐHQG-HCM (UEL) đã tổ chức Lễ kỷ niệm 15 năm ngày truyền thống (6/11/2000 - 6/11/2015) và đón nhận Huân chương Lao động hạng Nhì.

Ngọc Khanh

Tham dự buổi lễ có PGS.TS Phan Thanh Bình, Giám đốc ĐHQG-HCM; TS Nguyễn Đức Nghĩa, Phó Giám đốc ĐHQG-HCM; ông Đỗ Hữu Tuyết, Phó Giám đốc Cơ quan đại diện Bộ GD&ĐT tại TP.HCM; các vị nguyên là lãnh đạo ĐHQG-HCM; lãnh đạo các trường thành viên, đơn vị trực thuộc ĐHQG-HCM; lãnh đạo các cục, sở, ban, ngành và các đơn vị có liên kết đào tạo với UEL; cùng gần 2.000 sinh viên của trường.

Phát biểu khai mạc, PGS.TS Nguyễn Tiến Dũng - Hiệu trưởng UEL cho biết: "15 năm qua từ Khoa Kinh tế trực thuộc ĐHQG-HCM cho đến Trường ĐH Kinh tế - Luật ĐHQG-HCM, tập thể cán bộ viên chức, giảng viên, sinh viên các thế hệ của trường đã có nhiều nỗ lực, phấn đấu bền bỉ. UEL đã không ngừng vươn lên, đạt

được những kết quả đáng tự hào ở tất cả lĩnh vực hoạt động; sớm thể hiện được vị thế và uy tín nhất định trong đào tạo, nghiên cứu khoa học, phục vụ cộng đồng, công tác đoàn thể; và quan trọng hơn hết là sự thành đạt của các thế hệ sinh viên, học viên cao học, nghiên cứu sinh".

Tuy nhiên, theo Hiệu trưởng UEL, những thành tích mà nhà trường đạt được vẫn còn khiêm tốn, nhiều tiềm năng chưa được phát huy, nhiều mặt còn hạn chế... Để tiếp tục gạt hái được thành công, phát huy các thế mạnh riêng và khắc phục những hạn chế, nhà trường sẽ cố gắng thực hiện tốt các nhiệm vụ trọng tâm đã đề ra. Đặc biệt, trường sẽ xây dựng bổ sung chiến lược phát triển giai đoạn 2016-2020, tầm nhìn đến 2030, phát huy sức mạnh hệ thống ĐHQG-HCM gắn với đề án tự chủ đại học; xây dựng và phát triển UEL theo định hướng đại học nghiên cứu, được xếp hạng cao trong số các trường đại học có uy tín của ASEAN; đào tạo cho sinh viên có đủ điều kiện làm việc trong môi trường quốc tế.

Ảnh: Nhã Nam

Thay mặt lãnh đạo ĐHQG-HCM, PGS.TS Phan Thanh Bình đã trao Huân chương Lao động hạng Nhì cho UEL và tặng Bằng khen của Giám đốc ĐHQG-HCM cho 6 cá nhân. UEL còn có 5 cá nhân được trao tặng Huy hiệu TP.HCM và 8 cá nhân được nhận Bằng khen của UBND TP.HCM. Bên cạnh đó, Công đoàn trường cũng được Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam tặng thưởng là Công đoàn cơ sở vững mạnh có phong trào thi đua xuất sắc.

PGS.TS Phan Thanh Bình gửi lời chúc mừng đến quý thầy cô, sinh viên các thế hệ của UEL và ghi nhận những đóng góp quan trọng

của nhà trường trong việc đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao về lĩnh vực luật, kinh tế và quản lý ở khu vực phía Nam. Đồng thời, Giám đốc ĐHQG-HCM cũng giao trách nhiệm cho UEL trong thời gian

tới là phải nỗ lực hơn nữa trong công tác đào tạo đội ngũ cán bộ trẻ, chất lượng để đóng góp hiệu quả vào quá trình hội nhập của đất nước; chủ động xây dựng đội ngũ chuyên gia trong đào tạo, nghiên cứu khoa học, tư vấn chính sách về các lĩnh vực luật, kinh tế và quản lý cho Nhà nước.

Dịp này, UEL thể hiện lòng tri ân sâu sắc đối với PGS.TS Nguyễn Văn Luân - Hiệu trưởng đầu tiên của trường - nguyên Trưởng Khoa Kinh tế ĐHQG-HCM và 12 thầy cô giáo đầu tiên đã cùng gắn bó, gầy dựng để UEL phát triển vững vàng như ngày nay ■

Lịch sử hình thành UEL

UEL chính thức thành lập ngày 24/3/2010 theo Quyết định của Thủ tướng Chính phủ. Tiền thân của UEL là Khoa Kinh tế trực thuộc ĐHQG-HCM, thành lập ngày 6/11/2000 theo Quyết định của Giám đốc ĐHQG-HCM. Sự ra đời của UEL có ý nghĩa quan trọng trong việc thực hiện mục tiêu xây dựng và phát triển ĐHQG-HCM thành trung tâm đào tạo đại học, sau đại học và nghiên cứu khoa học công nghệ đa ngành, đa lĩnh vực chất lượng cao, đạt trình độ tiên tiến, làm nòng cốt trong hệ thống giáo dục đại học quốc dân, đáp ứng nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội của đất nước và hội nhập quốc tế.

Hiện nay, UEL có 6.000 sinh viên theo học 15 chương trình đào tạo đại học chính quy, gồm: Kinh tế học, Kinh tế Đối ngoại, Kinh tế và Quản lý công, Tài chính - Ngân hàng, Kế toán, Hệ thống Thông tin Quản lý, Quản trị Kinh doanh, Kinh doanh Quốc tế, Kiểm toán, Marketing, Thương mại Điện tử, Luật Kinh doanh, Luật Thương mại Quốc tế, Luật Dân sự, Luật Tài chính - Ngân hàng. Trong đó có 6 ngành đào tạo chất lượng cao và 4 ngành đào tạo cử nhân tài năng; 2 chương trình được đánh giá theo tiêu chuẩn kiểm định chất lượng của Mạng lưới các trường đại học Đông Nam Á (AUN-QA).

Ngoài ra nhà trường còn có gần 800 học viên cao học, nghiên cứu sinh theo học 8 chương trình đào tạo trình độ thạc sĩ và 5 chương trình đào tạo tiến sĩ.

15 năm qua, UEL đã vinh dự nhận được nhiều phần thưởng và danh hiệu cao quý như Huân chương Lao động hạng Nhì (2015), Huân chương Lao động hạng Ba (2007), Bằng khen của Thủ tướng Chính phủ, Bằng khen của Bộ GD&ĐT, Bằng khen của Giám đốc ĐHQG-HCM...

CN - NK

PGS.TS Nguyễn Tiến Dũng:
“UEL sẽ trở thành cơ sở
đào tạo đạt chuẩn quốc tế”

Nhân dịp kỷ niệm 15 năm thành lập Trường ĐH Kinh tế - Luật (UEL, 6/11/2000-6/11/2015), PGS.TS Nguyễn Tiến Dũng - Hiệu trưởng UEL đã tâm huyết khẳng định như vậy với *Bản tin ĐHQG-HCM* khi nói về mục tiêu sắp tới của nhà trường.

Ánh Tân thực hiện

Ảnh: Thái Việt

**** Thưa PGS.TS Nguyễn Tiến Dũng, với tư cách là người đứng đầu UEL, ông có suy nghĩ và xúc cảm thế nào trong dịp kỷ niệm 15 năm thành lập trường?***

- Trong 15 năm qua, nhất là 5 năm gần đây, vị thế của UEL đã có sự nhận diện rõ ràng hơn. Bản thân tôi rất cảm kích và trân trọng cảm ơn sự ủng hộ, đồng hành và quan tâm của mọi người đối với sự phát triển của nhà trường.

Kỷ niệm sâu sắc nhất đối với tôi, đó chính là cùng tập thể nhà trường đón nhận Quyết định thành lập UEL, thành viên mới của ĐHQG-HCM vào năm 2010. Một trường đại học mới ra đời với tên gọi thật thân thương và không lẫn vào đâu được. Cả thầy và trò chúng tôi đều tự hào về điều đó và hiểu rằng, cần phải nỗ lực, phấn đấu nhiều hơn nữa để UEL sớm trở thành một "thương hiệu mạnh" trong đào tạo và nghiên cứu khoa học.

**** Trước khi UEL được thành lập, xã hội đã có các trường ĐH luật, ĐH kinh tế, theo ông đâu là sự khác biệt của UEL?***

- UEL được thành lập nhằm bổ sung hai lĩnh vực quan trọng là kinh tế và luật trong chiến lược xây dựng ĐHQG-HCM thành hệ thống đại học đa ngành, đa lĩnh vực, làm nòng cốt cho giáo dục đại học nước nhà.

Ngay từ đầu, UEL xác định phát triển theo định hướng nghiên cứu, do vậy chương trình và phương pháp đào tạo được xây dựng và triển khai theo hướng trang bị cho người học khả năng nghiên cứu, tư duy phản biện, tính chủ động và năng lực học tập suốt đời. Nhà trường một mặt nâng cao chất lượng đào tạo và đẩy mạnh nghiên cứu ở hai lĩnh vực kinh tế và luật, mặt khác kết hợp và tạo sức mạnh liên ngành đối với hai lĩnh vực trên. Với tinh thần đó, các chương trình đào tạo của nhà trường được xây dựng theo hướng tích hợp kiến thức của các lĩnh vực nhằm tận dụng thế mạnh và tạo sự khác biệt so với các cơ sở đào tạo khác. Người tốt nghiệp thuộc khối ngành kinh tế có am hiểu nhất định về luật và ngược lại. Do vậy sinh viên UEL khi tham gia thị trường lao động luôn tự tin và có khả năng thích ứng cao với môi trường làm việc.

**** Ông có thể giới thiệu đôi nét về sự phát triển của UEL trong 15 năm qua?***

- Sau 15 năm xây dựng và phát triển, UEL đã đạt được những kết quả đáng tự hào ở tất cả lĩnh vực hoạt động. Đội ngũ cán bộ, giảng viên tăng nhanh cả về lượng và chất. Hiện nay toàn trường có 341 cán bộ, viên chức, trong đó có 67 tiến sĩ (1 giáo sư, 16 phó giáo sư), 100% giảng viên có trình độ sau đại học, có khả năng đáp ứng yêu cầu công việc giảng dạy, nghiên cứu khoa học và quản lý trong bối cảnh hội nhập quốc tế. Cơ sở vật chất được xây dựng ngày càng khang trang, hiện đại; chất lượng đào tạo và nghiên cứu khoa học được nâng cao.

Trong 15 năm qua, nhà trường đã đào tạo 20.052 cử nhân, 900 thạc sĩ, 32 tiến sĩ. Sinh viên của trường được các đơn vị sử dụng lao động đánh giá cao về kiến thức, kỹ năng và thái độ làm việc. Trường được xã hội đánh giá là một trong những cơ sở đào tạo uy tín, chất lượng trong lĩnh vực kinh tế, luật, quản lý và kinh doanh của khu vực phía Nam.

Trường đã tham gia nghiên cứu hơn 200 đề tài các cấp, có nhiều đề tài nghiên cứu và chuyển

“ Người tốt nghiệp thuộc khối ngành kinh tế có am hiểu nhất định về luật và ngược lại. Do vậy sinh viên UEL khi tham gia thị trường lao động luôn tự tin và có khả năng thích ứng cao với môi trường làm việc. ”

giao công nghệ tại các tỉnh, thành, địa phương; tham gia các đề án nghiên cứu theo đặt hàng của Ban Kinh tế Trung ương, Hội đồng Lý luận Trung ương; xuất bản gần 100 giáo trình, tài liệu phục vụ cho giảng dạy, học tập; công bố 343 bài báo trong nước và 49 bài báo quốc tế.

Tất cả thành tựu đó cho thấy UEL là thành viên tích cực của ĐHQG-HCM, có những đóng góp và vai trò quan trọng trong hệ thống giáo dục đại học quốc dân, trong khu vực và từng bước vươn ra thế giới.

**** Xã hội ghi nhận thành quả đào tạo của nhà trường như thế nào, thưa ông?***

- Thành quả đào tạo phải được khẳng định và thể hiện qua chất lượng đào tạo. Mặc dù phải

còn nỗ lực nhiều hơn, nhưng nhà trường có thể tự hào về các thế hệ sinh viên đã ra trường. Người sử dụng lao động có những đánh giá và phản hồi rất tích cực đối với sinh viên của nhà trường. Phần lớn các em có việc làm ngay sau khi tốt nghiệp, thậm chí nhiều sinh viên được tuyển dụng khi còn ngồi ở ghế nhà trường, và hiện nay không ít các em đã thành đạt, giữ những vị trí quan trọng ở các tổ chức, tập đoàn đa quốc gia. Các học viên cao học và nghiên cứu sinh sau khi bảo vệ thành công luận văn, luận án đều phát huy năng lực, kiến thức trong công tác quản lý, chuyên môn thuộc nhiều vị trí xã hội khác nhau.

Để nâng cao chất lượng đào tạo, UEL tích cực thúc đẩy liên thông trong trường và trong ĐHQG-HCM, chuyển đổi tín chỉ trong khu vực. Các hoạt động đánh giá chất lượng giảng dạy môn học, khóa học, chất lượng quản lý và phục vụ; khảo sát thu thập ý kiến của cựu sinh viên và doanh nghiệp về mục tiêu đào tạo, chuẩn đầu ra, chất lượng đào tạo; đánh giá chương trình đào tạo đại học theo Bộ tiêu chuẩn AUN-QA; đánh giá cơ sở đào tạo theo Bộ tiêu chuẩn của Bộ GD&ĐT... đã góp phần quan trọng trong việc xây dựng văn hóa và tư duy về chất lượng. Trường thực hiện tự đánh giá hầu hết các chương trình và đánh giá ngoài ĐHQG-HCM 6 chương trình, đánh giá chính thức AUN

Ảnh: KTL

Ảnh: TL

chương trình Kinh tế Đối ngoại và Tài chính - Ngân hàng với kết quả rất khả quan.

*** Nhà trường được nhiều doanh nghiệp và các đơn vị tài trợ để phát triển, xin ông cho biết đôi nét về điều này?**

- Ngay từ những ngày đầu thành lập, UEL đã đặc biệt chú trọng thiết lập mối quan hệ tương tác hai chiều, đa dạng với các đối tác là các tổ chức, doanh nghiệp trong và ngoài nước để chia sẻ hiệu quả nguồn tài nguyên của nhau.

“ Khi thị trường lao động không còn biên giới, để thành công, người học phải chuẩn bị những kiến thức và kỹ năng thiết yếu để trở thành công dân toàn cầu. Sinh viên UEL có những bước chuẩn bị tích cực để thích ứng nhanh và tận dụng tốt những cơ hội mà quá trình hội nhập đem lại.”

Đến nay, trường đã có 15 đối tác chiến lược là các tổ chức, doanh nghiệp hàng đầu ở Việt Nam như Hoa Sen Group, Agribank SG, Sacombank, HSC, HOSE, ACCA, CPA... Qua các hợp tác này, trong 5 năm (2010-2015), trường đã nhận tài trợ từ đối tác hơn 15 tỷ đồng cho các hoạt động hỗ trợ sinh viên, nghiên cứu, đào tạo và quản lý. Đồng thời nhà trường cũng hỗ trợ các đối tác thông qua các hoạt động nghiên cứu ứng dụng, tư vấn triển khai và cung ứng nhân lực. Sự quan tâm, đồng hành nhiệt tình và quý báu của các đối tác đã góp phần giúp trường nâng cao chất lượng nghiên cứu - đào tạo và giúp sinh viên có thêm nhiều điều kiện tốt về môi trường học tập, tài chính, cơ hội để hoàn thiện bản thân và phát triển nghề nghiệp để từ đó có những đóng góp hữu ích cho xã hội.

*** Sinh viên UEL thường giành giải thưởng cao trong các cuộc thi học thuật và văn hóa văn nghệ. Đó có phải là một trong những "chiến lược" đào tạo của nhà trường, thưa ông?**

- Trường hợp sinh viên Trần Diễm Ái Vi đăng quang Hoa khôi Sinh viên Việt Nam năm 2013, sinh viên Phan Thị Quỳnh Hoa giành giải Nhất cuộc thi Tài năng Lương Văn Can năm 2014 chỉ là hai thành công điển hình, là "sản phẩm" cụ thể từ chiến lược đào tạo mà UEL theo đuổi trong nhiều năm vừa qua.

Mục tiêu chiến lược của nhà trường là phát triển theo định hướng trường đại học nghiên cứu. Từ mục tiêu này nhà trường cụ thể hóa bằng các mục tiêu cụ thể đối với hoạt động nghiên cứu khoa học và đào tạo. Nghiên cứu khoa học được quan tâm và mở rộng đối với đội ngũ giảng dạy, nghiên cứu và tất cả sinh viên trong trường. Môi trường học thuật và nghiên cứu khoa học được hình thành dưới nhiều hình thức và hoạt động phong phú như Câu lạc bộ Nghiên cứu khoa học Kinh tế - Luật, Câu lạc bộ Tri thức, Câu lạc bộ Anh ngữ, Sàn Giao dịch Chứng khoán ảo FESE, Trung tâm Nghiên cứu Kinh tế Tài chính với cơ sở dữ liệu khổng lồ của Thomson Reuters...

Kỹ năng và thái độ của người học cũng được nhà trường đặc biệt chú trọng. Việc thay đổi phương pháp giảng dạy theo hướng tăng sự chủ động của người học được nhà trường áp dụng nhiều năm qua đã rèn luyện cho sinh viên nhiều kỹ năng cần thiết.

Do vậy tôi cho rằng, tham gia tích cực các hoạt động học thuật và văn hóa văn nghệ cùng với quá trình học tập và rèn luyện đã tạo cho sinh viên UEL tính năng động và bản lĩnh cần thiết mà thành công của Ái Vi và Quỳnh Hoa là kết quả bước đầu.

*** Nếu dành 3 từ để nói về sinh viên UEL, ông sẽ nói gì?**

- Đó là tự tin, năng động và hội nhập. Đây là những đức tính đặc biệt quan trọng của người học trong bối cảnh đất nước mở cửa và hội nhập sâu rộng vào nền kinh tế khu vực và thế giới, trước mắt là AEC, sau đó là TPP. Khi thị trường lao động không còn biên giới, để thành công, người học phải chuẩn bị những kiến thức và kỹ năng thiết yếu để trở thành công dân toàn cầu.

Sinh viên UEL có những bước chuẩn bị tích cực để thích ứng nhanh và tận dụng tốt những cơ hội mà quá trình hội nhập đem lại.

*** Ông có thể cho một hình dung về UEL trong 5 năm tới?**

- Mục tiêu của UEL đến năm 2020 sẽ trở thành cơ sở đào tạo đạt chuẩn quốc tế, được xếp hạng trong số các trường đại học có uy tín ở khu vực ASEAN; sinh viên, học viên tốt nghiệp có đủ năng lực làm việc trong môi trường toàn cầu; là trung tâm nghiên cứu khoa học và tư vấn chính sách hàng đầu Việt Nam trong lĩnh vực kinh tế, luật và quản lý.

*** Xin trân trọng cảm ơn ông và kính chúc UEL tiếp tục gặt hái được nhiều thành công ■**

▶ **Vũ Anh Khoa** (Ủy viên Ban thường vụ Quận ủy, Phó Chủ tịch UBND quận 10):

Những tháng ngày ở UEL là những lúc tôi cảm thấy mình "vẫy vùng" trong học tập, sinh hoạt, lao động, phong trào hết mình với những người bạn. Bây giờ, tôi thường nghĩ, nếu không được đào tạo ở mái nhà UEL, mình sẽ không đạt được thành quả như ngày hôm nay.

Hơn 10 năm rời mái trường để công tác, nếu được gửi một thông điệp với các bạn sinh viên khóa sau, tôi chỉ có suy nghĩ chân thành rằng: Hãy tận dụng thời gian ở UEL để sống, học tập, trải nghiệm một cách chủ động. Dám suy nghĩ khác, sáng tạo và hành động để khai phá những giới hạn chính bản thân. Đừng để lỡ mất những khoảng thời gian quý giá của đời sinh viên - mà chắc chắn sẽ không bao giờ trở lại.

▶ **Nguyễn Cảnh Thịnh** (Giám đốc Chi nhánh Lê Lai, Công ty cổ phần Chứng khoán TP.HCM):

Những kiến thức được UEL trang bị, từ tổng quan đến chuyên sâu về các vấn đề kinh tế vĩ mô - vi mô cũng như các công cụ phân tích kinh tế đã giúp tôi rất nhiều trong công tác chuyên môn hiện nay. Đặc biệt, việc tham gia và trải nghiệm từ các hoạt động Đoàn, câu lạc bộ đã giúp tôi có khả năng thích nghi với môi trường doanh nghiệp, trong công tác lập kế hoạch, quản trị nhân sự mà tôi đang đảm nhiệm. Có thể nói, quá trình học tập và công tác tại UEL là nền tảng vô cùng quan trọng để tôi có được những kết quả như ngày hôm nay.

K.L

■ Khai giảng lớp tập huấn Lập kế hoạch và quản lý sự thay đổi

Sáng 2/11, ĐHQG-HCM đã khai giảng lớp tập huấn Lập kế hoạch và quản lý sự thay đổi tại Nhà điều hành ĐHQG-HCM. Có 69 học viên là cán bộ quản lý và viên chức của Văn phòng, các ban chức năng, các đơn vị thành viên, trực thuộc ĐHQG-HCM tham gia lớp học. Đây là lớp tập huấn lần thứ 7, thuộc đề án "Nâng cao năng lực quản trị đại học" của ĐHQG-HCM. Lớp học do PGS.TS Lê Quang Minh - Viện trưởng Viện Quản trị Đại học ĐHQG-HCM giảng dạy.

Tin, ảnh: Lê Pha Lê

■ Hợp tác đào tạo nhân lực cho tỉnh Quảng Ngãi

Ngày 30/10, PGS.TS Huỳnh Thành Đạt, Phó Giám đốc Thường trực ĐHQG-HCM và ông Lê Quang Thích, Phó Chủ tịch Thường trực UBND tỉnh Quảng Ngãi đã ký kết thỏa thuận hợp tác về đào tạo, nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ giai đoạn 2016-2020.

Theo đó, ĐHQG-HCM sẽ hỗ trợ tỉnh Quảng Ngãi trong việc tăng cường đào tạo nguồn nhân lực chất lượng và trình độ cao; thực hiện các dự án nghiên cứu khoa học để giải quyết những vấn đề thực tiễn, đáp ứng nhu cầu phát triển kinh tế, xã hội; đẩy mạnh hoạt động nghiên cứu ứng dụng công nghệ mới vào sản xuất.

Tin, ảnh: Thái Việt

■ Sinh viên UEL được trao Giải thưởng Tài năng Lương Văn Can

Vượt qua 3.853 thí sinh là sinh viên của hơn 40 trường đại học, cao đẳng trong và ngoài nước tham gia Giải thưởng Tài năng Lương Văn Can năm 2015, 3 sinh viên Trường ĐH Kinh tế - Luật ĐHQG-HCM (UEL) đã thuyết phục ban giám khảo, trở thành 3/13 thí sinh xuất sắc nhất giành được giải thưởng của cuộc thi. Đó là sinh viên Lê Tịnh Minh, Hoàng Thị Kiều (trưởng nhóm) và Đặng Nữ Quế Trâm.

Các sinh viên này được vinh danh và nhận giải thưởng 20 triệu đồng/giải tại Lễ tổng kết và trao giải Giải thưởng Tài năng Lương Văn Can năm 2015 diễn ra tại TP.HCM vào ngày 28/10 vừa qua. Cuộc thi do Báo Doanh Nhân Sài Gòn sáng lập và phối hợp cùng CLB Doanh nhân Sài Gòn tổ chức nhằm tìm kiếm và khen thưởng những sinh viên có tố chất của một doanh nhân chân chính: biết làm kinh tế và hiểu đạo đức kinh doanh như tấm gương của cụ Lương Văn Can.

H.N

Ảnh: Quang Thiện

■ Trải nghiệm văn hóa, ẩm thực Hàn Quốc

Lễ hội Chữ Hàn - Hangeul Festival 2015 vừa diễn ra vào ngày 25/10 tại Trường ĐH KHXH&NV ĐHQG-HCM. Lễ hội thu hút gần 2.000 học sinh, sinh viên đến từ 15 cơ sở đào tạo tiếng Hàn ở TP.HCM, khu vực Đông Nam bộ, Tây nguyên và nhiều người Hàn Quốc đang học tập, sinh sống tại Việt Nam tham dự.

Lễ hội mang đến cho khách tham quan những trải nghiệm về văn hóa, ẩm thực, trang phục truyền thống của Hàn Quốc; các trò chơi dân gian, viết thư pháp. Lễ hội còn tổ chức giới thiệu chương trình du học của các trường đại học Hàn Quốc...

Tin, ảnh: Lê Pha Lê

■ ĐHQG-HCM vào vòng chung kết Olympic Tiếng Anh không chuyên toàn quốc 2015

Sáng 24/10, tại Hội trường Trường ĐH KHXH&NV ĐHQG-HCM đã diễn ra vòng chung

kết khu vực miền Nam Cuộc thi Olympic Tiếng Anh không chuyên toàn quốc 2015. Trong 6 đội thi xuất sắc nhất tham dự vòng chung kết, ĐHQG-HCM có 3 đại diện là Trường ĐH Kinh tế - Luật, Trường ĐH KHXH&NV và Trường ĐH Công nghệ Thông tin.

Trải qua ba phần thi gay cấn: chào hỏi, kiến thức và hùng biện, Trường ĐH Kinh tế - Luật giành giải Nhất, trở thành đại diện khu vực miền Nam tham dự vòng chung kết toàn quốc tại Hà Nội vào tháng 12 tới. Giải Nhì thuộc về Trường ĐH KHXH&NV; đồng giải Ba là Trường ĐH Công nghiệp Thực phẩm TP.HCM và Trường ĐH Dầu Khí Việt Nam; Trường ĐH Công nghệ Thông tin và Trường ĐH Thủ Dầu Một đạt giải Khuyến khích.

Tin, ảnh: Nhã Nam

■ Gần 1.000 vận động viên tham gia Hội thao Sinh viên lần X

Sáng 17/10, tại Nhà Thi đấu của Trường ĐH Bách Khoa ĐHQG-HCM (cơ sở Thủ Đức) đã diễn ra Lễ khai mạc Hội thao Sinh viên ĐHQG-HCM lần X - 2015. Có gần 1.000 vận động viên là sinh viên hệ chính quy tập trung tại 9 cơ sở đào tạo của các đơn vị thành viên, trực thuộc ĐHQG-HCM tham gia Hội thao.

Năm nay, các vận động viên tranh tài ở 7 môn: Bóng đá mini (nam, nữ), bóng chuyền (nam, nữ), bóng rổ nam, bóng bàn (nam, nữ), cầu lông (nam, nữ), cờ vua và cờ tướng.

Trường Giang - Anh Vũ

Ảnh: Trường Giang.

■ **Thêm 2 chương trình được đánh giá theo chuẩn AUN-QA**

Sáng 19/10, tại Trường ĐH Quốc Tế ĐHQG-HCM, Mạng lưới các trường đại học Đông Nam Á (AUN) đã tổ chức đánh giá ngoài cho 2 chương trình đào tạo: Kỹ thuật hệ thống công nghiệp và Kỹ thuật y sinh của Trường. Đây là lần thứ 51 AUN tổ chức đánh giá ngoài cấp chương trình đào tạo theo tiêu chuẩn AUN-QA và là lần thứ 9 tổ chức tại ĐHQG-HCM.

Các chuyên gia đánh giá của AUN sẽ làm việc với Ban Giám hiệu, khoa, bộ môn; tham quan cơ sở vật chất; gặp gỡ giảng viên, sinh viên, cựu sinh viên, nhà tuyển dụng... của 2 chương trình được đánh giá. Hiện nay, ĐHQG-HCM đã có 21 chương trình được đánh giá theo chuẩn AUN-QA.

Tin, ảnh: Lê Pha Lê

■ **UEL: Hội thảo về chất lượng đào tạo**

Ngày 21/10 Trường ĐH Kinh tế - Luật ĐHQG-HCM (UEL) đã tổ chức hội thảo Chất lượng đào tạo nhân kỷ niệm 15 năm thành lập trường.

Hội thảo xoay quanh ba vấn đề: Đào tạo và công tác đảm bảo chất lượng của trường; Chất lượng giảng dạy các môn học và đào tạo các ngành; Chất lượng giáo dục đại học và giải pháp nâng cao chất lượng đối với UEL.

Tin, ảnh: Thái Việt

■ **Trưng bày hơn 30 sản phẩm tại Techmart 2015**

Chợ Công nghệ và Thiết bị Quốc tế Việt Nam (Techmart) 2015 diễn ra từ ngày 1-4/10 do Bộ KH&CN, UBND TP Hà Nội, UBND TP.HCM, Trung tâm Nghiên cứu Kinh doanh và Hỗ trợ Doanh nghiệp phối hợp tổ chức tại Trung tâm Triển lãm Quốc tế ICE số 91 Trần Hưng Đạo, Hà Nội.

ĐHQG-HCM tham gia Techmart 2015 với hơn 30 sản phẩm khoa học công nghệ tiêu biểu thuộc các lĩnh vực vi mạch, điện tử viễn thông, công nghệ thông tin, công nghệ sinh học, nano, cơ khí, vật liệu...

Ngoài khu gian hàng của ĐHQG-HCM, các sản phẩm trên còn được trưng bày tại khu triển lãm chung của Bộ KH&CN, TP.HCM và Hội Doanh nghiệp hàng Việt Nam chất lượng cao.

Tin, ảnh: Minh Châu - Hữu Thống

Khánh thành Trung tâm Đào tạo Quản lý Tiên tiến tại ĐHQG-HCM

Ngày 30/10, ĐHQG-HCM đã tổ chức khánh thành Trung tâm Đào tạo Quản lý Tiên tiến (TCAM). Ông David Devine, Đại sứ Canada tại Việt Nam và PGS.TS Huỳnh Thành Đạt, Phó Giám đốc Thường trực ĐHQG-HCM chủ trì buổi lễ, đồng cắt băng khánh thành, đánh dấu sự ra đời của TCAM. Buổi lễ còn có sự tham dự của hơn 70 lãnh đạo chính quyền, cơ sở giáo dục và doanh nghiệp trên cả nước.

Ảnh: Đoàn Châu

Đoàn Châu

TCAM đặt tại ĐHQG-HCM là một trong hai trung tâm được thành lập trong khuôn khổ Dự án Kỹ năng Nghề nghiệp Việt Nam (VSEP). VSEP do Bộ Ngoại giao, Thương mại và Phát triển Canada tài trợ, nhằm giúp Việt Nam phát triển hệ thống giáo dục, đào tạo kỹ thuật và huấn luyện nghề nghiệp. Trung tâm thứ hai đặt tại Hà Nội, thuộc Học viện Quản lý Giáo dục của Bộ GD&ĐT. Hai trung tâm này cung cấp các chương trình đào tạo lãnh đạo và quản lý hiện đại cho các nhà quản lý giáo dục trên toàn quốc.

PGS.TS Huỳnh Thành Đạt cho biết: "TCAM được thiết kế để trở thành nơi tổ chức các chương trình đào tạo lãnh đạo, quản lý thực tiễn, mang tính ứng dụng cao và sử dụng phương pháp tiếp cận hiện đại thông qua nghiên cứu tình huống và các bài tập trên cơ sở dự án. Dựa trên những kinh nghiệm thực hành tốt nhất của hệ thống trường cao đẳng Canada, chương trình sẽ cung cấp các khóa đào tạo cho lãnh đạo, cán bộ quản lý của các cơ sở giáo dục Việt Nam; để từ đó góp phần đào tạo những sinh viên có trình độ kỹ thuật và kỹ năng nghề nghiệp tốt, đáp ứng yêu cầu của thị trường lao động và sự phát triển của nền kinh tế Việt Nam".

PGS.TS Lê Quang Minh, Đồng Giám đốc Dự án VSEP, Giám đốc Điều hành TCAM, nhấn mạnh: "TCAM làm sự khác biệt để tạo ra sự khác biệt". Ông tin tưởng rằng trung tâm sẽ thành công và tương lai không xa mô hình này sẽ được nhân rộng đến nhiều trường và cho cả nền giáo dục đại học Việt Nam.

TCAM vận hành như một đơn vị tự chủ tài chính với các chương trình đào tạo linh hoạt, có thể đáp ứng được nhiều phân khúc khác nhau của thị trường lao động.

Ngoài dự án TCAM, VSEP còn hỗ trợ các tỉnh Bình Thuận, Hậu Giang và Vĩnh Long xây dựng kế hoạch đào tạo nguồn nhân lực phù hợp với nhu cầu phát triển đặc thù của địa phương. Theo đó, VSEP sẽ thiết kế ba chương trình đào tạo mẫu mực, có tính ứng dụng cao, đáp ứng được nhu cầu của các doanh nghiệp.

Ngay sau buổi lễ, PGS.TS Lê Quang Minh đã chủ trì hội thảo dành cho các lãnh đạo và thành viên chủ chốt của Hiệp hội Cao đẳng Cộng đồng Việt Nam (VACC). Hội thảo tập trung phân tích nhu cầu đào tạo hiện nay và hướng phát triển những giá trị cốt lõi của các chương trình do TCAM cung cấp ■

Ảnh: Đoàn Châu

GS Nguyễn Thanh Nam:

CƠ KHÍ ĐEM ĐẾN NGUỒN CẢM HỨNG NGHIÊN CỨU

GS Nguyễn Thanh Nam (Trưởng ban KHCN, ĐHQG-HCM)
gắn bó bền bỉ với NCKH gần 30 năm. Ông là cũng người tâm huyết
tham gia gây dựng nhiều phòng thí nghiệm của ĐHQG-HCM ngày nay.

Thái Việt

Tôi đã chọn nghiên cứu

GS Nam kể, năm 1977, ông dự thi vào Trường ĐH Bách Khoa Hà Nội và đạt điểm cao; nhờ đó, ông được Nhà nước cử đi học đại học tại Bulgaria. Cuối năm 1984, sau khi tốt nghiệp loại xuất sắc Trường ĐH Kỹ thuật Sofia, ông trở về Việt Nam và làm việc tại Nhà máy Cơ khí Cao su của Tổng cục Cao su Việt Nam. Đến đầu năm 1986 ông về công tác tại Khoa Cơ khí, Trường ĐH Bách Khoa TP.HCM, quá trình làm NCKH của ông bắt đầu từ đó.

Chia sẻ về con đường giảng dạy, nghiên cứu của mình, GS Nam cho biết: "Khi còn học ở Sofia, tôi đã theo thầy tập làm NCKH rồi làm luận văn tốt nghiệp. Bản thân tôi cảm thấy thích thú. Vì thế, khi trở về Việt Nam, tôi muốn tiếp tục con đường này, và Trường ĐH Bách Khoa TP.HCM là nơi thích hợp nhất với tôi".

Sau hai năm giảng dạy tại Trường ĐH Bách Khoa, ông quay lại Bulgaria thông qua con đường quản lý lao động để hoàn thành luận án tiến sĩ. Tới năm 1991, sau khi nhận bằng tiến sĩ kỹ thuật, một lần nữa ông quay về công tác, giảng dạy tại Trường ĐH Bách Khoa TP.HCM.

Từ đó đến nay, ông là cán bộ giảng dạy của Bộ môn Thiết kế máy. "Các nghiên cứu về thiết kế và phát triển sản phẩm cơ khí là nguồn cảm hứng nghiên cứu của tôi; đôi khi thói quen nghề nghiệp này đâu đó cũng len lỏi vào hoạt động quản lý KHCN của mình", GS Nam tâm sự.

Hình thành văn hóa NCKH

Trong gần 30 năm lao động và cống hiến, dù đảm trách nhiều vị trí và công việc khác nhau, nhưng GS Nguyễn Thanh Nam luôn gắn bó với các hoạt động KHCN. Sau khi làm việc tại Khoa Cơ khí, ông chuyển sang làm quản lý tại Trung tâm Thiết kế Vi mạch ICDREC (ĐHQG-HCM), Khu Công nghệ Phần mềm và giờ là Trưởng ban KHCN ĐHQG. Trong quá trình công tác, GS Nam luôn trăn trở về nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ.

Nói về những tâm đắc của mình, GS Nam cho biết: "Trong thời gian qua, ĐHQG-HCM đã hình thành hệ thống các phòng thí nghiệm, làm cơ sở cho hoạt động nghiên cứu. Ngoài ra mảng KHCN của ĐHQG-HCM còn định dạng các nhóm nghiên cứu tiềm năng, xây dựng

các hướng nghiên cứu mới, liên ngành, đẩy mạnh hoạt động NCKH trong cán bộ trẻ. Đó là những tiền đề của NCKH".

Nhờ đó, hoạt động NCKH đạt được nhiều kết quả tốt đẹp, nhất là các đề tài, dự án phục vụ cộng đồng. Các công bố khoa học, số lượng bài báo quốc tế, các tài sản trí tuệ được tăng lên rõ rệt trong thời gian gần đây. Năm 2010 ĐHQG-HCM có 203 bài báo quốc tế, đến tháng 10/2014 tăng lên 320 bài.

Tuy nhiên, theo GS Nam hoạt động KH&CN

của ĐHQG-HCM cũng bộc lộ hạn chế như các hoạt động nghiên cứu còn phân tán, thiếu chuyên gia đầu ngành, đặc biệt là văn hóa trong hoạt động NCKH và tổ chức hoạt động NCKH còn yếu.

Là người đứng đầu mảng KHCN của ĐHQG-HCM, GS Nam luôn trăn trở vấn đề là làm sao cho hoạt động NCKH phải gắn liền với nhu cầu của xã hội, đầu tư kinh phí cho nghiên cứu phải thật sự tương xứng và hiệu quả, các sản phẩm nghiên cứu phải được xã hội chấp nhận, được thị trường hóa ■

Tôi phải làm những gì tôi đã bảo vệ

Mỗi chúng ta đều có một người thầy của riêng mình. Với tôi, người thầy ấy là GS.TSKH Ivan Slaveikov Antonov. GS Antonov là người đã dìu dắt tôi từ những ngày đầu học làm nghiên cứu khoa học, hướng dẫn tôi làm luận văn tốt nghiệp đại học, rồi hướng dẫn luận án tiến sĩ. Đến nay dù tuổi cao nhưng thầy vẫn dõi theo sự tiến bộ của tôi; gặp gỡ, nhắc nhở, dặn dò tôi mỗi lần tôi sang dự hội nghị khoa học.

Học trò cũng là nguồn động lực buộc mình phải luôn cập nhật kiến thức và mỗi học trò đều để lại trong tôi một dấu ấn.

Được công nhận chức danh giáo sư, với tôi mới chỉ là khởi đầu, hoàn thành nhiệm vụ chức danh đó là công việc phải làm trong thời gian tới. Tôi phải làm những gì tôi đã bảo vệ trước các hội đồng xét duyệt chức danh giáo sư của tôi. Để phát triển nhanh và bền vững, theo tôi sáng tạo và hiệu quả là hai vấn đề rất quan trọng.

Người thầy tự hào của tôi

Ảnh: UEL

Mộc Miên

(Trường ĐH Kinh tế - Luật)

Đã một năm trôi qua, nhưng tôi còn nhớ như in ngày 20/11 năm ngoái, ĐHQG-HCM tổ chức Lễ kỷ niệm 32 năm ngày Nhà giáo Việt Nam 20-11 và vinh danh 17 nhà giáo của ĐHQG-HCM được Chủ tịch nước phong tặng danh hiệu Nhà giáo Nhân dân, Nhà giáo Ưu tú năm 2014. Trong số 17 thầy cô được vinh danh, có thầy tôi - PGS.TS Nguyễn Tiến Dũng.

Vốn xuất thân từ Quảng Trị - một tỉnh miền Trung khắc khổ nhưng oanh liệt và hào hùng, nên sự chịu thương chịu khó, khí chất kiên cường như là máu thịt của mỗi người. Bằng tinh thần ấy, thầy tôi đã phấn đấu, đã cháy hết mình suốt những năm tháng tuổi trẻ.

Khán đài rực rỡ hoa tươi, tràn ngập những lời chúc mừng. Niềm vui dâng lên trên từng nụ cười ánh mắt. Trong giây phút đó, hình ảnh thầy hiện ra trong tôi không chỉ là sự vây quanh của bạn bè, đồng nghiệp, của sinh viên với những bó hoa rực rỡ, mà là hình ảnh cách đây mấy năm...

Hôm ấy cũng là ngày 20/11, như thường lệ,

chúng tôi đến chúc mừng thầy nhân Ngày Nhà giáo Việt Nam. Vừa ngồi xuống bộ salon, thầy bước ra nhưng không phải một mình. Thầy cồng trên lưng mẹ thầy. Bà bị bệnh nặng, phải đến bác sĩ để tái khám. Bà đau yếu, nhà thầy lại ở tầng 3 của chung cư nên thầy phải cồng mẹ mình đưa xuống taxi. Nhìn thấy chúng tôi, thầy cười rất tươi, bảo chúng tôi ngồi chơi với cô, thầy đưa bà đi khám một tí.

Bây giờ bà đã mất được 3 năm, nhưng hình ảnh đó đã in đậm trong tôi có lẽ là mãi mãi. Hình ảnh một người con trai dù thành đạt, nhưng tận tụy và hiếu thảo với bố mẹ mình, thật đáng quý. Một người con như thế, không lý gì lại không thể làm một người thầy mẫu mực, một người lãnh đạo có tâm, có tầm.

Hôm ấy, thầy đứng trên bục danh dự, dĩ nhiên không phải vì những lý do đó. Nhưng đó lại là cái nhân tâm, gốc rễ, là kim chỉ nam để thầy lao động, học tập, và cống hiến cho nhà trường nói riêng, cho nền giáo dục nước nhà nói chung.

Sau những năm tháng du học tại Trường ĐH Tổng hợp Quốc gia Rostov trên sông Đông - Liên bang Nga trở về nước, Thầy miệt mài cống hiến suốt 24 năm cho ngành giáo dục, trải qua bao vị trí, cương vị khác nhau. Song ở vị trí nào, thầy cũng luôn xông xáo, hết mình. Vừa làm

công tác quản lý, thầy vừa đảm nhiệm công tác giảng dạy, nghiên cứu khoa học. Thầy tham gia 4 đề tài cấp bộ và cấp nhà nước, biên soạn hơn 10 đầu sách chuyên khảo và giáo trình, viết 4 bài báo đăng trên các tạp chí uy tín trong nước và quốc tế. Những cống hiến ấy đã được đồng nghiệp, nhà trường và Nhà nước ghi nhận. Đó là thành tích 12 năm liên tục đạt danh hiệu chiến sĩ thi đua với rất nhiều bằng khen của ĐHQG-HCM, Bộ GD&ĐT. Và hôm nay đây, niềm vinh dự lớn lao không phải ai cũng dễ dàng đạt được, thầy tôi được Nhà nước phong tặng danh hiệu Nhà giáo Ưu tú.

Khi chúng tôi đến chia vui, và hỏi về bí quyết đi đến thành công, thầy chỉ mỉm cười và nói: "Đừng ngại gian khổ, cứ dần thân. Cứ đi đi, các em sẽ đến đích!". Câu nói nghe thật nhẹ nhàng, nhưng thầy tôi đã dần thân, đã cháy hết mình suốt cả quãng đời tuổi trẻ. Ngọn lửa ấy truyền sang cho biết bao thế hệ sinh viên, học viên. Để hôm nay, chúng tôi tự hào vì từng là sinh viên của thầy, đã là cộng sự của thầy và luôn có thầy bên cạnh khi khó khăn cũng như khi hạnh phúc.

Trong tim chúng tôi luôn khắc ghi hình ảnh của thầy với nụ cười ấm áp, tươi vui. Thầy - Một người con hiếu thảo - Một nhà giáo ưu tú - Người mà chúng tôi luôn tin yêu và ngưỡng mộ ■

Ảnh: Việt Linh

PGS.TS Nguyễn Thị Phương Trang:
*"Tôi hạnh phúc được làm một
đồng nghiệp nhỏ của các thầy cô"*

Với nụ cười trên môi khi bước lên bục giảng, PGS.TS Nguyễn Thị Phương Trang đã truyền tình yêu khoa học đến với nhiều thế hệ sinh viên, một cách nhẹ nhàng nhưng đầy nội lực. Cô Phương Trang hiện công tác tại Khoa BC&TT Trường ĐH KHXH&NV, là tiến sĩ ngôn ngữ học trẻ nhất vào thời điểm năm 1999 và là một trong 26 nhà giáo của ĐHQG-HCM được công nhận chức danh Phó Giáo sư năm 2015.

Minh Châu thực hiện

Mở đầu cuộc trò chuyện, với giọng thân tình và trẻ trung, cô Phương Trang cho biết Hội đồng chức danh Nhà nước thường chọn dịp 20/11 hằng năm để công bố quyết định công nhận các nhà giáo đạt tiêu chuẩn chức danh giáo sư, phó giáo sư, có lẽ cũng với mục đích vinh danh các thầy cô có cống hiến trong hoạt động nghiên cứu và đào tạo. Niềm vui vì thế càng được nhân lên trong ngày Nhà giáo!

*** Có phải truyền thống gia đình đã đưa cô đến với nghề giáo cũng như ngành ngôn ngữ học?**

- Nghề giáo là nghề tôi yêu thích từ bé. Đường như chuyện trở thành một cô giáo đã là câu chuyện không cần bàn cãi khi tôi nghĩ đến nghề nghiệp tương lai. Bố mẹ của tôi đều là nhà giáo, hai em gái của tôi cũng thế. Cả một nhà đứng trên bục giảng, có chung với nhau những niềm vui nghề nghiệp, thích lắm (cười).

Năm thứ ba đại học, chúng tôi cần chọn để học tiếp hai năm chuyên ngành. Tôi chọn ngôn ngữ học (hai ngành còn lại là văn học và Hán Nôm) vì với tôi lúc bấy giờ, nó thật mới mẻ, hấp dẫn và... nhiều thách thức. Lựa chọn này được bố tôi, một người làm công tác giảng dạy, nghiên cứu trong lĩnh vực ngôn ngữ và Hán Nôm, cũng như mẹ tôi, một người làm công tác giảng dạy, nghiên cứu văn học, tán đồng. Ba chị em chúng tôi vẫn thường được nghe và "tham gia" vào những câu chuyện đời sống, văn chương, chữ nghĩa của bố mẹ, nên chắc chắn chúng tôi đã nhận được những ảnh hưởng tốt đẹp từ gia đình.

*** Được biết cô hay nói đùa với sinh viên là học ngôn ngữ học là đi liền với 3 KH - vừa "khô", vừa "khó", vừa "khở". Cô có thể nói rõ hơn điều này?**

- Đúng ra thì có đến 4 chữ KH bạn ạ: Khó

- khô - khờ - khổ. Từ hồi sinh viên tôi đã nghe các anh chị khóa trước "truyền" lại là học ngành ngôn ngữ học kinh khủng lắm, vì gắn với 4 chữ KH ấy. Tôi tò mò và thấy đó là thách thức hơn là nỗi ngần ngại. Thực ra, ngành học nào cũng vậy thôi, chẳng có sự thực học nào là dễ cả. Nhưng sẽ rất tuyệt khi một câu chuyện khó được mở xẻ để nó trở nên sáng rõ, trở nên có thể lý giải. Ngôn ngữ học, nếu yêu nó và được dẫn dắt để biết cách tìm tòi, nếu biết gắn nó với những câu chuyện của đời sống vốn rất sống động thì sẽ không thấy nó khô khan chút nào.

*** Nhiều sinh viên ngành ngôn ngữ học cho biết họ chọn ngành học này "vì cô Phương Trang". Cô có "bí kíp" gì để có nhiều "tín đồ ngôn ngữ học" như thế?**

- Tôi rất hạnh phúc và xúc động khi nghe nhiều sinh viên "thổ lộ" như thế. Tôi nghĩ đó là một phần thưởng quý giá đối với một người làm nghề dạy học, đồng thời đó cũng là đòi hỏi khiến mình phải cố gắng hơn, không làm các em thất vọng. Tôi không có "bí kíp" nào cả, nhưng có lẽ, muốn truyền được tình yêu thì mình phải thực sự yêu và phải tìm được phương cách tốt nhất để bày tỏ nó, khiến nó lan tỏa và cuốn hút. Muốn

Dấu ấn tiếng Việt trong Sách số sang chép các việc (1822)

Ảnh: Việt Linh

Ảnh: NVCC

“ Những giờ giảng dù là lý thuyết, vẫn có thể khiến nó trở nên 'xanh tươi' khi biết gắn nó với thực tiễn, với chính những đòi hỏi của người học”.

nhóm lên một đốm lửa ở người học, thì chính mình không thể nguội lạnh với những gì mình đang giảng, đang khơi gợi, càng không thể nguội lạnh với mối quan tâm của sinh viên. Những giờ giảng dù là lý thuyết, vẫn có thể khiến nó trở nên "xanh tươi" khi biết gắn nó với thực tiễn, với chính những đòi hỏi của người học.

*** Công việc giảng dạy, nghiên cứu của cô hiện nay như thế nào?**

- Hiện nay tôi giảng dạy 4 môn học ở Khoa BC&TT- là nơi tôi đang công tác - và 3 môn khác cho sinh viên chuyên ngành ngôn ngữ học (Khoa Văn học và Ngôn ngữ). Ngoài ra tôi cũng giảng dạy cho một số khoa trong và ngoài trường, dạy chuyên đề sau đại học cho học viên và nghiên cứu sinh chuyên ngành ngôn ngữ học, hướng dẫn luận văn cao học, luận án tiến sĩ, tham gia các hội đồng đánh giá luận án, luận văn trong và ngoài trường. Để phục vụ cho công tác giảng dạy thì việc nghiên cứu là điều không thể thiếu. Tôi vừa xuất bản một chuyên khảo và đang chuẩn bị bản thảo cho cuốn sách tiếp theo, hy vọng sẽ sớm ra mắt bạn đọc.

*** Bên cạnh việc giảng dạy các môn lý thuyết chuyên sâu, cô còn giảng dạy các môn ứng dụng như Ngôn ngữ báo chí, Kỹ năng giao tiếp truyền thông... Cô nghĩ cần cải tiến gì về nội dung cũng như phương pháp giảng dạy?**

- Bạn thấy đấy, các trường đại học luôn đặt ra yêu cầu cải tiến về nội dung và phương pháp dạy học, làm sao cho nội dung được mới mẻ, hữu dụng, gắn với thực tiễn, phương pháp thì hiện đại, hiệu quả. Muốn như vậy thì bản thân người thầy cũng phải là một người học cần mẫn, liên tục để có thể cập nhật những kiến thức mới nhất bên cạnh những câu chuyện kinh điển, để gắn những khái niệm lý thuyết với hiện thực sống động xung quanh. Dẫn dắt người học cùng làm việc với mình, chỉ dẫn để họ từng bước trở thành một phần của bài giảng, tôi nghĩ điều đó sẽ khiến họ hứng thú hơn, chủ động hơn và thật sự là "trung tâm" của buổi học. Nhưng dĩ nhiên, làm được điều đó cũng là "thách thức" đối với người dạy, phải không?

*** Được biết, năm 2012, cô là thành viên duy nhất được chọn để đại diện cho Việt Nam tham dự chương trình nghiên cứu Báo chí ở Hoa Kỳ, cô có nhận xét hay chia sẻ gì về những điều mình gặp hái được sau chuyến đi?**

- À, đó là chương trình dành cho các học giả nghiên cứu Hoa Kỳ (SUSI Program 2012) do Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ tuyển chọn, tổ chức và tài trợ hằng năm. Tôi tham gia ở lĩnh vực báo chí truyền thông, cùng với 17 thành viên của 17 quốc gia khác. Trong chương trình này, chúng tôi đã được học, trao đổi và làm việc với các giáo sư, các chuyên gia hàng đầu về báo chí, truyền thông ở các trường đại học và các cơ quan báo chí ở Hoa Kỳ. Ngoài việc được học hỏi kiến thức chuyên môn, tôi có dịp tiếp xúc nhiều hơn với các biểu hiện của văn hóa Mỹ với sự đa dạng của nó. Điều tôi rất thích thú là phương pháp giảng dạy, cách thức tổ chức lớp học ở đây. Những điều này đã bổ sung hoặc khẳng định thêm những kinh nghiệm cho việc giảng dạy và nghiên cứu của tôi.

*** Gắn bó với nghề đã hơn 20 năm, cô có trần trở hay suy tư gì về nghề?**

- Tôi thường tự hỏi sinh viên cần gì ở bài giảng, ở mỗi giờ đến lớp, ở giảng viên? Mình đã chọn được cách tốt nhất để chuyển tải kiến thức

“ Hãy tươi tắn, vui vẻ, nhẹ nhõm, toàn tâm toàn ý với học trò của mình. Đó cũng chính là phương cách làm cho mình vui sống hơn sau giờ dạy, và biết đâu mình sẽ có thêm sức lực để đối mặt với những khó khăn? ”

hoặc khơi gợi nhu cầu hiểu biết ở người học hay chưa? Qua bài giảng, mình có giúp cho định hướng nghề nghiệp của các em được rõ ràng xác định hơn không, có hữu ích cho đời sống của các em sau này không? Tôi mong muốn ngoài những kiến thức chuyên môn, các em còn nhận được những chỉ dẫn về cách sống, cách ứng xử với nghề và làm nghề một cách lương thiện, tử tế.

*** Là phụ nữ, cô làm sao để có thể thu xếp việc nhà, việc trường và tạo hình ảnh đẹp với học trò?**

- Có lẽ chẳng có ai lại không có những lo toan, vất vả riêng. Rất nhiều trách nhiệm, vai trò mà mỗi người phải cố gắng làm tròn. Tôi chỉ nghĩ đơn giản là, nếu mình không tự tạo cho mình sức sống, sự hứng khởi nghề nghiệp, sự chuyên tâm vào bài giảng thì mỗi một giờ lên lớp

sẽ trở thành cực hình đối với sinh viên, và đối với chính mình. Mọi buồn bã âu lo hãy cố gắng để ngoài cửa lớp. Nó không dễ mất đi, nhưng hãy cố gắng không cho nó xen vào giờ dạy. Hãy tươi tắn, vui vẻ, nhẹ nhõm, toàn tâm toàn ý với học trò của mình. Đó cũng chính là phương cách làm cho mình vui sống hơn sau giờ dạy, và biết đâu mình sẽ có thêm sức lực để đối mặt với những khó khăn?

*** Những khi có thời gian, cô thường thích làm những gì?**

- Ôi..., tôi thích nhiều lắm: nghe nhạc, đọc truyện trinh thám, đi xem phim với con gái, đi mua sắm cái này cái khác... Tôi cũng thích viết, thích hát, thích nói chuyện với bạn, với học trò. Tôi thích được cùng gia đình nhỏ của mình đi đâu đó với nhau, rồi thành phố ít ngày, chỉ chơi đùa với các con, nhìn thấy con cười. Tôi thích được bay về Hà Nội để làm cô con gái nhỏ ăn bữa cơm ngon lành của mẹ, được chuyện trò trong bữa cơm quây quần với bố mẹ các em như ngày bé...

*** Xin cô câu hỏi cuối: Nhân ngày 20/11, cô nghĩ gì về những người thầy của mình?**

Tôi luôn giữ trong lòng những ký ức đẹp đẽ về các thầy cô, từ buổi đầu đến lớp cho tới những năm tháng về sau, luôn biết ơn các thầy cô giáo đã dạy cho tôi biết bao điều, đã truyền cho tôi tình yêu nghề nghiệp. Và tôi hạnh phúc được làm một đồng nghiệp nhỏ của các thầy cô ■

Trong mắt học trò...

▶ **Võ Anh Vũ** (Sinh viên năm IV, Khoa BC&TT):

Cô Phương Trang là một người thầy rất đặc biệt vì cô mang đến phong cách giảng dạy như các giảng viên phương Tây. Mỗi lần cô đến lớp là một câu chuyện. Cô luôn tôn trọng học trò của mình và tạo cảm giác thoải mái trong mỗi tiết học nên thường lớp tôi đi học rất đông đủ. Tôi thích cách cô dạy, không tạo áp lực cho sinh viên về điểm số mà luôn tạo cơ hội cho sinh viên chủ động học.

▶ **Nguyễn Đức Mạnh** (Đài truyền hình TP.HCM):

Sinh viên lớp Báo chí khóa 2005-2009 thường nhắc đến tên cô Phương Trang vì nhiều lý do: giỏi chuyên môn, gần gũi với sinh viên, duyên dáng với áo dài và đặc biệt là hát rất hay... Cô cũng là cầu nối âm thầm giữa các thế hệ sinh viên báo chí, đem đến việc làm cho các bạn sinh viên khi còn đang trên ghế giảng đường. Giờ ra trường và đã đi làm nhưng thỉnh thoảng gặp những "ca khó" về chuyên môn, tôi vẫn "câu cứu" cô mọi lúc mọi nơi.

▶ **Nguyễn Thị Hoa** (Công ty truyền thông Hòa Bình):

Tôi rất ấn tượng và mến cô hơn khi cô tặng tôi một cái ôm trong ngày sinh nhật. Lúc cô nói cho cô ôm một cái, cứ nghĩ ừ thì ôm xã giao thôi. Nhưng không, cô đã ôm tôi rất chặt, lần đầu tiên có người ôm tôi như thế, khiến tôi vô cùng ngạc nhiên, bất ngờ và sung sướng!

Bảo Khánh ghi

WHAT IS

TPP

Ảnh: Internet

VIỆT NAM: CƠ HỘI VÀ THÁCH THỨC TỪ TPP

Ngày 5/10 vừa qua, Việt Nam cùng 11 quốc gia đã đàm phán thành công Hiệp định Đối tác Kinh tế xuyên Thái Bình Dương (TPP: Trans-Pacific Strategic Economic Partnership Agreement). Nhân sự kiện này, TS Trần Văn Đức - Trưởng Bộ môn Kinh tế Đối ngoại, Trường ĐH Kinh tế - Luật ĐHQG-HCM đã có buổi trao đổi với *Bản tin ĐHQG-HCM* về chủ đề: Những cơ hội và thách thức của Việt Nam từ TPP.

Ngọc Khanh - Anh Vỹ
thực hiện

*** Sự kiện Việt Nam trở thành thành viên chính thức của TPP đang thu hút sự quan tâm đặc biệt của truyền thông trong nước và quốc tế. Trước tiên, Tiền sĩ có thể giới thiệu đôi nét về TPP và vai trò, ảnh hưởng của tổ chức kinh tế này?**

- TPP là tổ chức tự do thương mại quốc tế, với sự tham gia của 12 quốc gia (Australia, Brunei, Canada, Chile, Nhật Bản, Malaysia, Mexico, New Zealand, Peru, Singapore, Hoa Kỳ và Việt Nam). Tổ chức này có thị trường trên 800 triệu dân, chiếm gần 40% GDP của thế giới và khoảng 30% kim ngạch thương mại toàn cầu. TPP tạo động lực lớn cho tăng trưởng kinh tế của các nước thành viên và nền kinh tế thế giới; thúc đẩy quá trình hội nhập kinh tế toàn cầu, đặc biệt là đối với Hiệp định Thương mại Tự do giữa Liên minh châu Âu (EU) và Hoa Kỳ (Hiệp định TTIP) hiện đang đàm phán; thúc đẩy thực thi kết quả vòng đàm phán Doha của Tổ chức Thương mại Thế giới (WTO).

TPP được xem là hiệp định tự do thương mại của thế kỷ XXI với độ mở toàn diện; các tiêu chuẩn cao hơn, khắt khe hơn; phạm vi điều tiết sâu và rộng hơn; gồm nhiều lĩnh vực mới so với các hiệp định tự do thương mại mà Việt Nam đã ký kết.

*** Xin ông nói sâu hơn về một vài tiêu chuẩn đặc thù của TPP so với các hiệp định thương mại mà Việt Nam từng ký kết?**

- TPP được kỳ vọng tạo ra một tiêu chuẩn mới cho thương mại toàn cầu trong thế kỷ XXI với các đặc điểm chính sau đây:

Tiếp cận thị trường một cách toàn diện. TPP chủ trương cắt giảm, xóa bỏ thuế quan và các hàng rào phi thuế quan đối với tất cả hàng hóa, dịch vụ. Đồng thời, nó cũng điều chỉnh toàn bộ lĩnh

Ảnh: Ngọc Khanh

vực thương mại hàng hóa, dịch vụ và đầu tư, nhằm tạo ra cơ hội và lợi ích mới cho doanh nghiệp, người lao động và người tiêu dùng của các nước thành viên.

Tiếp cận mang tính khu vực trong việc đưa ra các cam kết. TPP

quan đến thương mại. TPP bảo đảm các nền kinh tế với trình độ phát triển khác nhau và doanh nghiệp thuộc mọi quy mô đều có thể hưởng lợi từ thương mại. TPP cam kết giúp đỡ các doanh nghiệp

“ Theo kết quả của một số nghiên cứu có uy tín thì Việt Nam là quốc gia được hưởng lợi nhiều nhất, dựa trên mức tăng trưởng GDP. Đây là chỉ số đo lường tương đối. ”

ạo thuận lợi để phát triển sản xuất và chuỗi cung ứng; thương mại không gián đoạn; tăng cường hiệu quả và hỗ trợ việc làm; nâng cao mức sống; tăng cường các nỗ lực bảo tồn; hỗ trợ hội nhập xuyên biên giới cũng như mở cửa thị trường trong nước.

Giải quyết các thách thức mới đối với thương mại. TPP thúc đẩy đổi mới, tăng năng suất và năng lực cạnh tranh thông qua việc giải quyết các vấn đề như phát triển nền kinh tế kỹ thuật số và vai trò của các doanh nghiệp nhà nước trong nền kinh tế toàn cầu.

Bao hàm toàn bộ các yếu tố liên

vừa và nhỏ có thể nắm bắt các cơ hội trong thị trường mới và buộc chính quyền các nước tham gia TPP phải chú ý đến những thách thức đặc thù của mình. TPP cũng bao gồm những cam kết cụ thể về phát triển, xây dựng năng lực thương mại để đảm bảo tất cả đối tác có thể tuân thủ cam kết trong hiệp định và tận dụng được những lợi ích mà TPP mang lại.

Nền tảng cho hội nhập khu vực. TPP tạo ra nền tảng cho việc hội nhập kinh tế khu vực và được xây dựng nhằm đến cả nền kinh tế khác trong khu vực châu Á - Thái Bình Dương.

*** Việt Nam đã gia nhập WTO, và sắp tới chắc chắn sẽ là thành viên của Cộng đồng Kinh tế ASEAN - AEC. Vậy tại sao chúng ta lại phải liên tục thảo luận để được ký kết TPP?**

- Tham gia WTO, Việt Nam mới chỉ được các nước thành viên WTO đối xử công bằng (không phân biệt đối xử) như đối với các nước thành viên khác, chứ chưa có ưu đãi gì hơn. WTO có thể nói là một liên kết kinh tế quốc tế ở quy mô toàn cầu, với 155 quốc gia thành viên có trình độ phát triển khác nhau, nên độ mở cửa và hội nhập giữa các nước thành viên chưa cao như mong muốn của nhiều quốc gia. Thị trường xuất khẩu chủ lực của Việt Nam theo trình tự là EU, Hoa Kỳ, ASEAN, Nhật Bản, Trung Quốc. Với Hoa Kỳ, Việt Nam chưa có FTA (Hiệp định Thương mại Tự do), chính vì vậy tham gia TPP là cần thiết để Việt Nam thâm nhập sâu hơn thị trường Hoa Kỳ. Và như nói ở trên thì TPP là FTA có tiêu chuẩn phát triển cao, là động lực mạnh và cần thiết để Việt Nam cải cách, thúc đẩy tăng trưởng và phát triển nhanh.

*** Nhiều người cho rằng Việt Nam là quốc gia hưởng lợi nhiều nhất khi gia nhập TPP. Ông có bình luận gì về ý kiến này?**

- Theo kết quả của một số nghiên cứu có uy tín thì Việt Nam là quốc gia được hưởng lợi nhiều nhất, dựa trên mức tăng trưởng GDP. Đây là chỉ số đo lường tương đối. Nó là dự báo dựa trên nhiều điều kiện đơn giản hóa so với thực tế, nên có thể có sai số nhất định. Dự báo này được sự đồng tình của giới nghiên cứu và doanh nghiệp.

Việt Nam được hưởng lợi nhiều nhất do nhiều sản phẩm xuất khẩu chủ lực của Việt Nam ít gặp phải sự cạnh tranh từ các thành viên

khác như dệt may, da giày, thủy hải sản..., và các sản phẩm này có mức thuế nhập khẩu được xóa bỏ cao hơn. Điển hình như dệt may được hưởng lợi nhiều nhất vì được giảm thuế nhiều. Tuy nhiên, đây mới chỉ là cơ hội, và điều quan trọng nhất là Việt Nam phải biến cơ hội này thành hiện thực.

*** Tuy chưa rõ các điều khoản cụ thể, nhưng dư luận chung cho rằng, chuẩn TPP rất khắt khe. Theo ông, Việt Nam sẽ phải đối mặt với những thách thức gì?**

- Mức độ mở cửa thị trường cao, trong thương mại hàng hóa, dịch vụ và đầu tư dẫn tới áp lực cạnh tranh cao cho các doanh nghiệp Việt Nam, đặc biệt là nông nghiệp. Trong đó ngành chăn nuôi và một số lĩnh vực dịch vụ sẽ gặp phải những thách thức lớn. Không những thế, năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp Việt Nam chưa cao, đặc biệt các doanh nghiệp nhà nước, bởi khi gia nhập TPP thì các doanh nghiệp này sẽ không còn nhận nhiều hỗ trợ từ phía nhà nước như trước nữa.

Tham gia TPP thì yêu cầu xuất xứ hàng hóa hết sức khắt khe. Đây là khó khăn lớn cho Việt Nam khi công nghiệp phụ trợ chưa phát triển mạnh và nguyên phụ liệu cho các ngành xuất khẩu chủ lực phụ thuộc nhiều vào nhập khẩu từ các nước không phải là thành viên TPP. Ví dụ, hàng dệt may phải tuân thủ quy tắc xuất xứ "từ sợi trở đi", nghĩa là sản phẩm dệt may muốn được hưởng ưu đãi thuế thì phải đảm bảo tất cả công đoạn sản xuất từ sợi trở đi phải diễn ra ở các nước thành viên TPP. Ngành dược cũng gặp bất lợi khi thời gian bảo hộ độc quyền được kéo dài, làm cho giá thuốc sắp tới có thể tăng lên.

Ngoài ra, Việt Nam cũng phải đối mặt những yêu cầu khắt khe về môi trường, sở hữu trí tuệ, độ tuổi

lao động; gia tăng nguy cơ bất bình đẳng, phân hóa giàu nghèo trong xã hội...

*** Việc Việt Nam gia nhập TPP có tạo nên áp lực và thách thức gì đối với các trường đại học, trong đó có ĐHQG-HCM không, thưa ông?**

- Gia nhập TPP đặt ra yêu cầu cao hơn nữa đối với nguồn nhân lực, đây là thách thức lớn đòi hỏi các trường đại học phải nâng cao chất lượng đào tạo, đáp ứng nhu cầu phát triển của đất nước trong bối cảnh hội nhập hiện nay. Không những vậy, áp lực cạnh tranh do mức độ mở cửa trong lĩnh vực giáo dục sẽ cao hơn trước, có nghĩa là các trường đại học của Việt Nam phải cạnh tranh gay gắt hơn với các trường đại học từ các nước TPP ngay tại Việt Nam.

*** Vậy theo ông, ĐHQG-HCM có thể làm gì để thúc đẩy Việt Nam chủ động, tự tin trên con đường hội nhập TPP?**

- Tôi nghĩ, ĐHQG-HCM nên tiếp tục nâng cao chất lượng đào tạo, trước mắt tiếp cận trình độ các nước ASEAN, và tiến tới đạt các chuẩn chất lượng đào tạo quốc tế. Kế đến, chúng ta phải chú trọng nâng cao kỹ năng mềm cho sinh viên tốt nghiệp, đặc biệt là ngoại ngữ. Về ví mô, ĐHQG-HCM nên đẩy mạnh xây dựng, phát triển thành trung tâm đào tạo, nghiên cứu có uy tín trong khu vực và quốc tế; nhằm tạo ra đội ngũ lao động chất lượng cao, trở thành hạt nhân phát triển kinh tế trí thức.

ĐHQG-HCM cần đẩy mạnh và thực hiện hiệu quả liên kết trong lĩnh vực đào tạo và nghiên cứu với các trường đại học có uy tín trong nước và quốc tế, đặc biệt là với các trường đại học từ các quốc gia phát triển trong TPP.

*** Xin cảm ơn Tiến sĩ ■**

Ảnh: AFP

Nobel 2015

tôn vinh y học Trung Quốc

Cùng với nhà khoa học gốc Ireland William C. Campbell và nhà khoa học Nhật Bản Satoshi Omura giành một nửa Giải thưởng Nobel Y học năm nay nhờ khám phá loại thuốc mới là Avermectin giúp trị hiệu quả bệnh mù sông, Đờ U U (Youyou Tu) - nữ khoa học gia Trung Quốc nhận một nửa giải thưởng còn lại với thành quả nghiên cứu về phương pháp mới điều trị sốt rét bằng chất Artemisinin (có trong cây Thanh Hao). Đây là giải thưởng cao nhất mà giới y học Trung Quốc lần đầu tiên đoạt được.

Phương Thy

Ngày đêm đều ở phòng thí nghiệm

Vào thập niên 60-70 của thế kỷ trước, trong điều kiện nghiên cứu còn nhiều khó khăn, thiếu thốn, nhóm của Đờ U U hợp tác với các đơn vị khác ở Trung Quốc nỗ lực tra cứu kiến thức từ các tài liệu y học cổ truyền Trung Quốc như *Trừu hậu bí cấp phương*, khởi xướng cho việc tìm kiếm chất Artemisinin có trong cây Thanh Hao, mở ra cánh cửa mới trong điều trị sốt rét.

Cụ thể, năm 1967, Trung Quốc tổ chức nghiên cứu thuốc kháng sốt rét trên phạm vi 7 tỉnh thành lớn trong cả nước, lần lượt chọn ra 40.000 loại hợp chất hóa học và

thảo dược, nhưng khi tiến hành lâm sàng lại không cho được kết quả đáng kể nào. Không nản chí, Đờ U U cùng các đồng nghiệp tiếp tục tìm hiểu hệ thống tài liệu Trung y cổ, phỏng vấn những lương y trong dân gian, chọn lọc hơn 600 hoạt chất được cho là có khả năng chống sốt rét trích xuất từ cây Thanh Hao, rồi tuyển lựa 380 loại để tiến hành nghiên cứu, thử nghiệm trên chuột bạch. Và vẫn như lần trước, kết quả quá thất vọng!

Chồng bà, ông Lý Đình Chiêu, công tác ở Viện nghiên cứu Gang thép Bắc Kinh, nhớ lại: "Khi đó, trong đầu cô ấy chỉ nghĩ đến cây

Thanh Hao. Bất kể ngày hay đêm, có ấy đều ở trong phòng thí nghiệm. Thỉnh thoảng về đến nhà thì khắp người cô ấy toàn là mùi alcohol".

Đờ U U chia sẻ: "Sau nhiều thất bại, tôi nghĩ có thể trong quá trình làm nóng, chúng tôi đã làm hỏng những tinh chất tốt trong cây Thanh Hao. Thế là chúng tôi đổi sang dùng ethanol để chiết xuất. Lúc ấy, các xưởng chế biến không còn hoạt động nên chúng tôi chỉ dùng phương pháp thủ công. Chúng tôi rửa sạch cây Thanh Hao, sau đó lấy lá gói lại, rồi ngâm trong ethanol, mãi đến lần thí nghiệm 191 chúng tôi mới chiết xuất được tinh chất được cho

Ảnh: Reuters

“Đoạt giải hay không, đối với tôi không quan trọng, nhưng giải thưởng đã chứng minh tài nguyên kiến thức Trung y rất phong phú và người đời sau không phải cứ 'bê nguyên xi' là có thể dùng được”.

Đồ U U

là có thể kháng sốt rét. Kế đến, qua thử nghiệm trên chuột và khỉ thì mức không chế sốt rét đạt 100%. Để đảm bảo an toàn, chúng tôi quyết định thử nghiệm trên chính cơ thể mình, và may mắn là mọi người đều tự nguyện tán thành”.

Ông Lý Liên Đạt, nghiên cứu viên hàng đầu của Viện Khoa học Trung Quốc cho biết: "Phương pháp dùng ethanol để chiết xuất chất Artemisinin của Đồ U U là một bước ngoặt then chốt trong sự kế thừa và phát triển thành tựu y học cổ truyền Trung Quốc, góp phần đưa bà Đồ đến với Giải thưởng Nobel”.

Sự nghiệp nghiên cứu thuộc về lớp người trẻ

Đồ U U sinh năm 1930, là nữ khoa học gia thứ 12 trên thế giới đoạt Giải thưởng Nobel Y học. Năm 1955, bà tốt nghiệp Khoa Y,

Trường Đại học Bắc Kinh, sau đó công tác tại Học viện Trung y Trung Quốc. Mặc dù tại Trung Quốc, Đồ U U không phải là nhà nghiên cứu có sức ảnh hưởng lớn, nhưng những thành tựu của bà lại nhận được rất nhiều đánh giá cao từ giới nghiên cứu nước ngoài. Cụ thể, năm 1987 bà được trao Giải thưởng Khoa học Thế giới Albert Einstein, năm 2004 được trao Giải thưởng Y học Hoàng gia Thái Lan, năm 2011 được trao Giải thưởng Y học Lâm sàng Lasker, và đỉnh cao sự nghiệp của bà là Giải thưởng Nobel Y học năm nay.

Nói về Giải thưởng Nobel, Đồ U U chia sẻ: "Đoạt giải hay không, đối với tôi không quan trọng, nhưng giải thưởng đã chứng minh tài nguyên kiến thức Trung y rất phong phú và người đời sau không phải cứ 'bê nguyên xi' là có thể dùng được. Như nghiên cứu

tìm chất Artemisinin có trong cây Thanh Hao kỳ thực không hề đơn giản. Vì thế, chúng ta cần phải cố gắng hơn nữa trong công tác nghiên cứu, khai thác nguồn y học truyền thống”.

Bác Bằng Tân, hiện đang theo học lớp hậu tiến sĩ tại Sở Nghiên cứu Kinh tế Đại học Thanh Hoa, năm 2002 từng học thạc sĩ tại Học viện Trung y Trung Quốc, cho biết, khi ấy, tuy cô Đồ đã về hưu, sức khỏe không tốt lắm, nhưng sinh viên vẫn thường thấy cô xuất hiện ở phòng thí nghiệm. Cô cũng rất thích giao lưu với những người trẻ. "Cô Đồ thường hay vỗ vai tôi bảo rằng: Tiểu Bác, sự nghiệp nghiên cứu là thuộc về lớp người trẻ các em. Các em nếu đã chọn đi con đường này, thì nên xây dựng lòng kiên trì và nỗ lực bền bỉ" - Bác Bằng Tân nhớ lại.

"Dùng nửa đời người cho một công trình, tôi hy vọng tinh chất Artemisinin có trong cây Thanh Hao sẽ phát huy hết tác dụng trong việc điều trị sốt rét. Tôi cũng hy vọng ngành y sẽ có những cơ chế mới cổ vũ các nhà nghiên cứu trẻ, để y học Trung Quốc có thể mang lại thành quả nghiên cứu tốt hơn, đóng góp nhiều hơn cho sự nghiệp bảo vệ sức khỏe của nhân loại" - Đồ U U chia sẻ ■

ĐHQG-HCM
nằm vị trí thứ 2
trong bảng xếp hạng.
Ảnh: Thái Việt

TOP 15 TRƯỜNG ĐH VIỆT NAM VỀ CÔNG BỐ ISI (GIAI ĐOẠN 2011 - 2015)

LTS: Trên trang thông tin *Ảnh trên Dòng thời gian* vừa đăng bài *Top 15 trường ĐH Việt Nam về công bố khoa học (ISI) phần 1* của nhóm tác giả Hien Huynh, Hiep Pham và Abraham Tran. *Bản tin ĐHQG-HCM* xin giới thiệu để bạn đọc tham khảo.

Các chỉ số được lựa chọn

Bên cạnh chỉ số về Số lượng là số bài báo khoa học được công bố trên các tập san thuộc danh mục ISI trong giai đoạn 2011-2015 (tính đến 26/10/2015), chúng tôi chọn chỉ số Số lượt các bài báo kể trên được trích dẫn (có xét đến chỉ số tự trích dẫn) và chỉ số H-index trong cùng giai đoạn làm đại diện cho thông tin về Chất lượng (của các bài báo). Xem thêm [1].

Chúng tôi không chọn chỉ số tần suất (citation rate) làm đại diện cho thông tin về Chất lượng vì phân bố của các trích dẫn về các bài báo quốc tế thuộc ISI trong

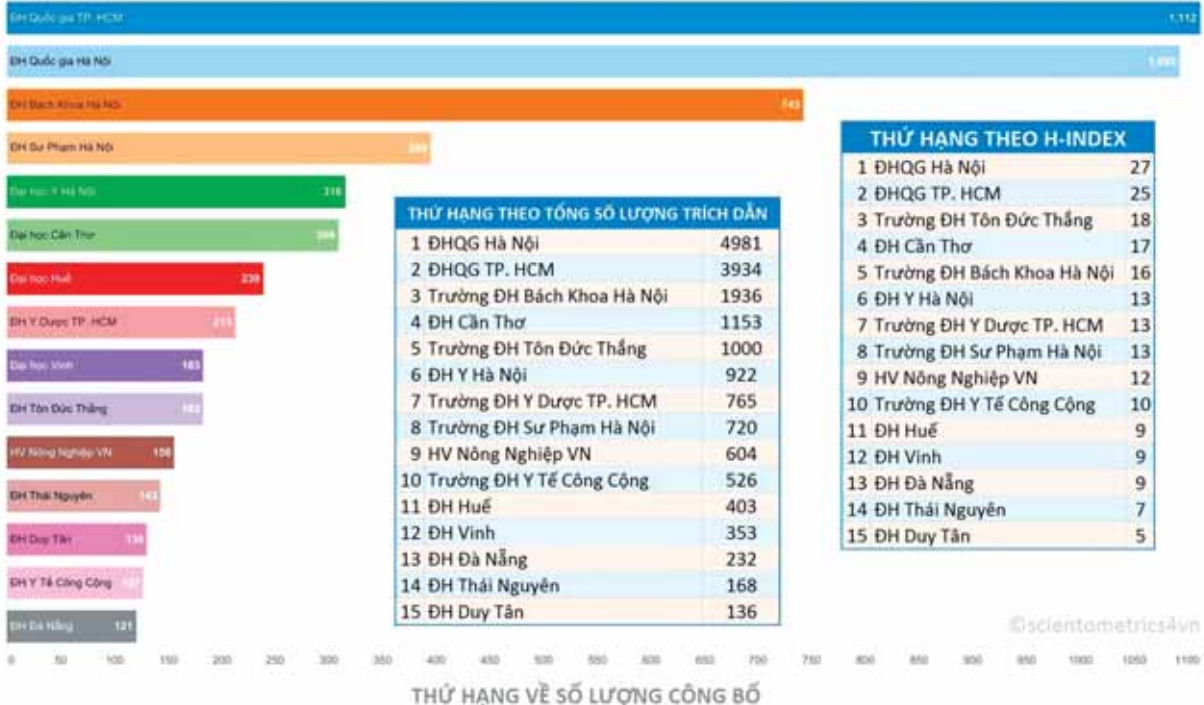
giai đoạn 2011-2015 không phải phân bố chuẩn (normal distribution) và gặp phải vấn đề về độ lệch (skewness). Ngay chính Thomson Reuters cũng đã nhấn mạnh rằng phân bố của chỉ số trích dẫn thường có độ lệch rất lớn, vì vậy, không nên dùng chỉ số chỉ số tần suất trích dẫn để đại diện cho xu hướng tập trung của phân phối (central tendency of the distribution). Xem [2].

Trong phần 1 này, chúng tôi công bố các chỉ số về Số lượng các bài báo được công bố trên ISI, Số lượt trích dẫn của các bài báo đó, Chỉ số H-index của trường. Trong

phần tiếp theo, chúng tôi sẽ công bố các chỉ số về Số lượt các bài báo được trích dẫn sau khi đã loại trừ tự trích dẫn, Tỷ lệ tăng trưởng số bài báo được công bố trên ISI qua từng năm, Tỷ lệ đảm nhiệm vai trò tác giả đầu (first author) hoặc tác giả đầu mối (corresponding author) của các giảng viên, nghiên cứu viên của trường trong số các bài thuộc H-index của trường.

Ngoài các chỉ số kể trên, chúng tôi tin rằng, nếu có thời gian để tiếp tục tính toán hoặc nếu được truy cập thông tin, thì một số chỉ số sau đây cũng rất có ý nghĩa để tham khảo, cụ thể:

TOP 15 TRƯỜNG ĐẠI HỌC VIỆT NAM VỀ CÔNG BỐ ISI (2011-2015)

Nguồn: Hien Huynh, Hiep Pham & Abraham Tran tổng hợp từ Web of Science (26/10/2015)

- Tỷ lệ số lượng bài báo được công bố/ tổng số giảng viên, nghiên cứu viên của các trường

- Tỷ lệ số lượng bài báo được công bố/ tổng kinh phí đầu tư cho nghiên cứu khoa học của các trường

- Chỉ số tần suất trích dẫn chuẩn hoá (standardized citation rate) giữa của các trường

- Tỷ lệ số lượng bài báo được công bố từ các nguồn/quỹ KHCN khác nhau (vd giữa NAFOSTED với các nguồn khác)

- Tỷ lệ số lượng bài báo từ nguồn nội lục (các tác giả hoàn toàn trong nước) so với các bài báo có ngoại lục (các tác giả bao gồm cả trong và ngoài nước)

Quy trình và phương pháp thu thập dữ liệu

Trong tháng 10/2015, chúng tôi tiến hành thu thập toàn bộ dữ liệu của cho bảng kết quả dưới đây từ cơ sở dữ liệu ISI của Thomson Reuter tại địa chỉ www.webofknowledge.com.

Đầu tiên, tại vòng 1, 15 trường

có nhiều bài báo nhất được lọc ra. Sau đó, tại vòng 2, chúng tôi tính toán các chỉ số tổng số lượt trích dẫn và H-index đối với các bài báo được chọn ra trong vòng 1 và xếp hạng các trường theo từng tiêu chí tương ứng.

Ngoài việc dùng từ khoá là tên tiếng Anh của các cơ sở giáo dục đại học (sau đây gọi tắt là trường) của Việt Nam hiện đang được sử dụng, riêng với các ĐHQG và ĐH vùng, chúng tôi còn sử dụng thêm cả tên trường ĐH thành viên để tìm kiếm. Đối với những trường hợp tên có khả năng nhầm lẫn cao (vd như, Univ Sci có thể thuộc ĐHQG Hà Nội hoặc ĐHQG-HCM hoặc ĐH Huế), phương pháp kiểm tra thủ công từng bài được áp dụng. Phương pháp trên giúp tối ưu hóa ở mức độ cao đối với tính đáng tin cậy của dữ liệu mà nhóm nghiên cứu đã khám phá ra.

Một khó khăn là tên tiếng Anh của các trường đại học Việt Nam chưa thống nhất và hay dễ lẫn lộn với nhau. Vì vậy, để đảm bảo không

bỏ sót bài báo hay không nhầm bài báo của trường này sang trường khác, ngoài tên gọi chính thức bằng tiếng Anh được lấy từ website của các trường, chúng tôi sử dụng thêm các tổ hợp cú pháp có liên quan khác để tìm dữ liệu (ví dụ Vietnam National University, Hanoi hay Hanoi National University đều chỉ ĐHQG Hà Nội hoặc Da Nang University hay Danang University đều để chỉ ĐH Đà Nẵng).

Bằng cách làm trên, các trường đại học Việt Nam có số lượng bài báo khoa học được công bố trên các tạp san thuộc ISI được đưa vào danh sách đánh giá của chúng tôi.

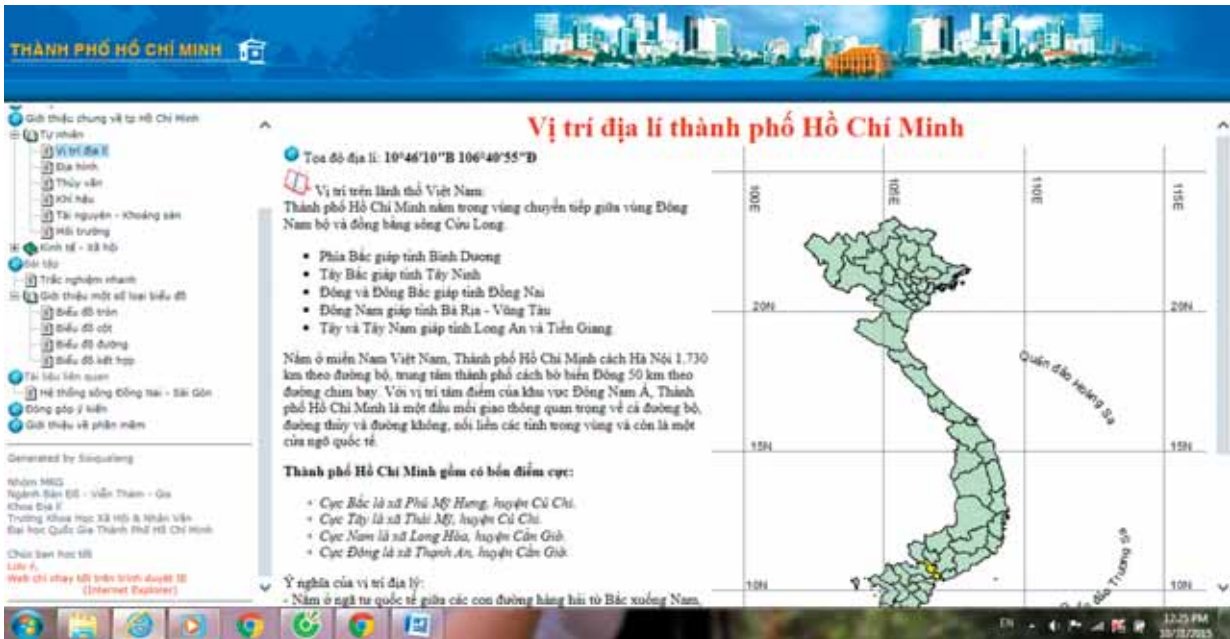
Hien Huynh, Hiep Pham, Abraham Tran

(<https://www.facebook.com/scientometrics4vn>)

.....

[1] <http://researchguides.uic.edu/c.php?g=252299&p=1683205>

[2] <http://ipscience-help.thomsonreuters.com/incitesLive/ESIGroup/fieldBaselines/citationRatesBaselines.html> ■

Giao diện Atlas điện tử TP.HCM. Ảnh: ĐN

Atlas điện tử TP.HCM: Thành công ấn tượng của SV Nhân văn

Một sản phẩm công nghệ hữu ích, thiết thực được làm ra không phải từ những IT máy tính, lập trình viên chuyên nghiệp mà từ những sinh viên Trường ĐH KHXH&NV - những "tay ngang" chen lửa đam mê sáng tạo bằng còn đường nghiên cứu khoa học.

Đình Nhi

Công cụ giảng dạy tích hợp

Xuất phát từ nhu cầu của nhiều người, nhất là người dân ở các tỉnh và người nước ngoài muốn tìm hiểu thông tin địa lý về TP.HCM một cách thuận tiện, nhanh chóng, nhóm ba sinh viên Khoa Địa lý gồm Đoàn Minh Chí, Đỗ Thành Long và Nguyễn Tuyết bất tay thực hiện Atlas điện tử TP.HCM. Sau ba tháng miệt mài nghiên cứu, học hỏi cách lập trình, thiết kế giao diện phần mềm, công trình của ba bạn trẻ đã hoàn thành xuất sắc.

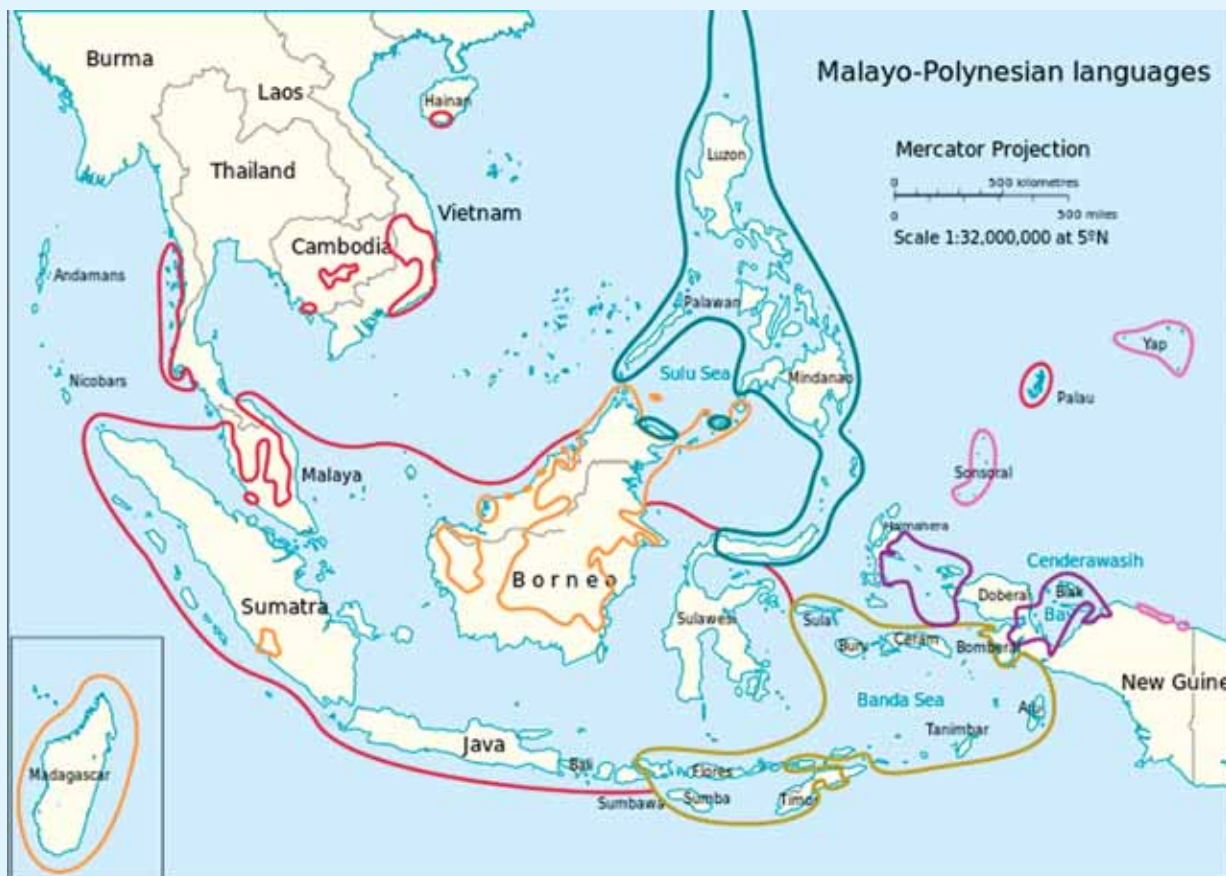
Sau gần một năm xuất bản, Atlas điện tử TP.HCM nhanh chóng trở thành phần mềm hỗ trợ hiệu quả

Cựu sinh viên Khoa Địa lý Đoàn Minh Chí, trưởng nhóm nghiên cứu Atlas điện tử TP.HCM. Ảnh: ĐN

trong giảng dạy và học tập ở các trường phổ thông. Sản phẩm tích hợp được nội dung bài giảng, các bản đồ, những câu hỏi trắc nghiệm bám sát chương trình nên rất tiện dụng cho giáo viên và học sinh. Với chi phí không quá đắt để sở hữu phần mềm Atlas địa lý điện tử, nhiều giáo viên đã làm cho các tiết học địa lý trở nên sinh động, hấp dẫn và dễ hiểu hơn đối với học sinh.

(Xem tiếp trang 44)

Bản đồ mô tả ngữ Nam Đảo. Nguồn: Wiki Commons map

HÀM Ý VĂN HÓA của hệ số đếm trong một số ngôn ngữ

Hàng nghìn ngôn ngữ đang được các dân tộc trên thế giới sử dụng với các hệ số đếm như hệ số thập phân, nhị phân. Đồng thời ngôn ngữ trở thành một hiện tượng hấp dẫn như kính vạn hoa, phản ánh sự đa dạng và các bước phát triển khác nhau trong khái niệm "hệ số đếm" của con người. Đó là chủ đề chính trong báo cáo khoa học của TS Eugene Chan, nghiên cứu viên cao cấp của Viện nghiên cứu Max Planck (Leipzig, Đức) tại trường ĐHKHXH&NV, ĐHQG-HCM.

Bùi Việt Thành lược thuật

Nguy cơ tuyệt chủng của ngôn ngữ thiếu số

Ngữ hệ là một hiện tượng đặc biệt, được lan ra, ngoài ý thức của cộng đồng, vượt tầm với của sử học. Nếu nghiên cứu tỉ mỉ một ngữ hệ,

ví dụ ngữ hệ Nam Đảo ở Đông Nam Á và châu Đại Dương, chúng ta thấy các ngôn ngữ trong hệ có những dạng thân thuộc trong từ vựng, ngữ pháp, âm vị phổ biến đến mức chỉ có một khái niệm về tổ tiên chung, về một nơi phát sinh chung mới có thể giải thích được chúng.

Các ngữ hệ không giống động

vật, không thể được tạo ra từ sự lai ghép những nhóm ngôn ngữ hay loại vật có nguồn gốc xa lạ. Hệ Nam Đảo có khoảng 1.000 ngôn ngữ trải hơn nửa vòng Trái đất từ đảo Madagasca đến đảo Phục Sinh. Có khoảng 350 triệu người sử dụng tiếng Nam Đảo, phần lớn ở Đông Nam Á, đặc biệt ở Indonesia và

Philippines. Người nói tiếng Nam Đảo chủ yếu thuộc chủng Á (Mongoloid), nhưng cũng gồm cả nhiều dân cư thuộc chủng Melanesia ở tây Thái Bình Dương, thuộc chủng Negritos ở Philippines.

Vào thời tiền thuộc địa, văn hóa của họ rất đa dạng, từ văn hóa của các quốc gia Ấn giáo và Hồi giáo đến văn hóa các bầy người săn bắt hái lượm. Tuy nhiên theo logic đã trình bày ở trên, hệ Nam Đảo không hình thành một cách ngẫu nhiên trong không gian và thời gian. Nó có một cội nguồn lịch sử chung, với một hạt nhân vững chắc về ngôn ngữ và văn hóa, dù phân bố rộng và được các dân tộc xa lạ tiếp nhận.

Đây là một khu vực chịu sự giao thoa ngôn ngữ khá lớn nhưng cũng là một khu vực có tính đa dạng tộc người, đa dạng văn hóa thuộc hàng cao nhất của thế giới. Các nghiên cứu về đồng dạng ngôn ngữ đã chỉ ra tính khu vực và liên kết vùng khá chặt chẽ của các cộng đồng dân tộc ở khu vực này. Thế giới có nhiều dân tộc, có các khung văn hóa riêng, ngôn ngữ riêng được định dạng qua lịch sử và chứa đựng nhiều trí thức quý giá còn chưa được khai thác hết.

Toàn cầu hóa làm biến đổi kinh tế, văn hóa đồng thời cũng tác động đến nguy cơ tuyệt chủng của nhiều ngôn ngữ. Nhiều nhà ngôn ngữ học dự đoán một nửa ngôn ngữ thế giới hiện nay có thể biến mất trong vài thập kỷ tới, vì thế hơn 7.105 ngôn ngữ đang tồn tại là một kho tàng văn hóa lớn của nhân loại rất cần được bảo vệ. Năm 1992, Liên Hiệp Quốc lấy làm "Năm nguy cấp của ngôn ngữ" và đã có những hành động tích cực trong việc gìn giữ dữ liệu ngôn ngữ của một số quốc gia thuộc nhóm có nguy cơ tuyệt chủng cao.

Hàng nghìn ngôn ngữ được các dân tộc trên thế giới sử dụng, nên việc nghiên cứu hệ số đếm như hệ số thập phân, nhị phân trở thành một

hiện tượng hấp dẫn như kính vạn hoa, phản ánh sự đa dạng và các bước phát triển khác nhau trong khái niệm "hệ số đếm" của con người. Hệ thống dữ liệu ngôn ngữ là tài sản vô giá cần được ghi chép lại, ví dụ hệ số đếm bản địa của các dân tộc thiểu số dễ bị thay thế bởi các nước láng giềng có ưu thế về kinh tế và chính trị. Hệ số đếm của một số dân tộc thiểu số chỉ còn được các thành viên lớn tuổi trong cộng đồng sử dụng; trong khi đó, thế hệ trẻ thì ngược lại, thích thể hiện chữ số bằng tiếng Anh hoặc các ngôn ngữ khác. Kết quả là hệ số đếm truyền thống của hầu hết các ngôn ngữ nhỏ nhanh chóng thay thế bằng những ngôn ngữ chiếm ưu thế. Ngay cả những hệ thống số của các ngôn ngữ lớn cũng có thể bị ảnh hưởng theo cách này, ví dụ như "chữ số" của Nhật Bản và Thái Lan đã có sự thay thế phần lớn bởi ngôn ngữ Trung Quốc.

Các hàm ý văn hóa trong ngôn ngữ Nam Đảo

Ngữ hệ Nam Đảo phân bố rộng rãi tại các hải đảo Đông Nam Á và Thái Bình Dương, đảo Madagascar và một phần nhỏ tại đại lục châu Á (nhóm ngôn ngữ Chăm, Raglai, Chru, Jarai, Êđê) tại Việt Nam và nhóm Hoi Hui tại đảo Hải Nam.

Nét tương đồng trong ngôn ngữ thể hiện qua mối quan hệ của ngôn ngữ Chăm ở Việt Nam gần với ngôn ngữ Aceh ở đảo Sumatra của Indonesia và ngôn ngữ Moken ở Thái Lan. Đây được xem là những ngôn ngữ anh em gần gũi nhất, trong đó "hệ số đếm" của các vùng này không có sự khác biệt nhiều như so với các ngôn ngữ khác thuộc Nam Đảo. Hay một số ngôn ngữ nhóm Kadai/Kradai ở vùng giáp ranh giữa Việt Nam và Trung Quốc (Vân Nam, Quảng Tây) hiện còn được sử dụng, cũng có mối liên hệ mật thiết với hệ ngôn ngữ Nam Đảo.

Sự tương cận hoặc đồng dạng do cùng nguồn gốc của hệ thống số đếm trải rộng qua các ngôn ngữ Nam Đảo tại Thái Bình Dương, Đông Nam Á, Nam Trung Hoa và Madagascar. Chẳng hạn, số 5 thường được các dân tộc Nam Đảo giữ được gốc nguyên bản nhất (lima, lime, ima...) do chúng xuất phát từ việc dùng 5 ngón tay để đếm. Bên cạnh đó, một số dân tộc nhánh Mã Lai - Đa Đảo cũng chọn hệ số đếm 5 làm căn bản, số còn lại chọn 10 hay 4 hay 2; tuy vậy tên gọi số 5 thường được phát âm khá giống nhau. Trong công trình nghiên cứu của mình, TS Eugene Chan đã dựa vào tài liệu điền dã tại nhiều quốc gia/vùng lãnh thổ khác nhau kể cả những hòn đảo xa xôi hẻo lánh như Kiribati, Vanuatu Hawaii, đảo Easter - Chile, New Caledonia, Papua New Guinea, Palau, Andaman, Madagascar... để hệ thống được nét tương đồng về hệ số đếm của các dân tộc theo ngữ hệ Nam Đảo.

Không những đường đi của ngữ hệ Nam Đảo đầy lý thú về mặt ngôn ngữ mà còn chứa đựng nét văn hóa bản địa sâu sắc cùng với vùng ngôn ngữ Mã Lai - Đa Đảo. Từ những nghiên cứu về ngôn ngữ, các nghiên cứu khác đã khám phá thêm những nét tương đồng văn hóa, ngôn ngữ của các dân tộc ít người khác theo Nam Đảo với bộ tộc Korowai - Indonesia (một bộ tộc có tục ăn thịt người còn tồn tại đến ngày nay).

Qua việc nghiên cứu hệ thống ngôn ngữ của các dân tộc trên thế giới, các nhà nghiên cứu ngôn ngữ đã xây dựng được hệ thống dữ liệu ngôn ngữ không những giúp cho việc bảo tồn giá trị văn hóa các dân tộc mà còn bảo tồn tiếng nói của dân tộc mình, giúp cho ngôn ngữ và văn hóa của từng dân tộc hòa mình vào dòng chảy ngôn ngữ và văn hóa chung của toàn thế giới để cùng nhau phát triển bền vững ■

An Chi

* **Đức Trí (TP.HCM):** Trong Nguyễn Trãi quốc âm từ điển của Trần Trọng Dương (NXB Từ điển Bách khoa, Hà Nội, 2014), tác giả này giảng “song viết” là “Theo truyền thống chiết tự, song viết (hai chữ viết 日, hoặc hai chữ nhật), là chữ xuong (昌). Xuong có nghĩa là “hưng thịnh, xuong thịnh, phúc khánh”.

Xin nhờ ông An Chi nhận xét về lời giảng này của Trần Trọng Dương. Xin cảm ơn ông.

Trả lời: Đây không phải là lời giảng của Trần Trọng Dương mà là cách giải thích của Đinh Văn Tuấn (ĐVT) trong bài *Giải mã bí ẩn SONG VIẾT 双日: SONG VIẾT 双日 chính là chiết tự của chữ XUONG 昌?*, đăng trên *Ngôn ngữ* số 3/2011, như chính Trần Trọng Dương đã chú rõ.

Tác giả ĐVT đã chê “tất cả các nhà nghiên cứu, phiên Nôm xưa nay cứ mãi mê bám vào mặt chữ Hán, dựa vào ngữ cảnh để ra sức đoán âm và rồi lại dẫn đến lạc hướng, không lối thoát, rồi nói rằng ý kiến của mình “là một hướng đi, một phương pháp mới, chưa từng được đề cập đến từ trước đến nay khi nghiên cứu về SONG VIẾT 双日”. Vậy đây là một phương pháp như thế nào? ĐVT viết:

“(…) Xưa nay ở Trung Quốc chữ Hán xuong 昌 đã từng được xác nhận và lưu truyền theo những cách chiết tự như là: lưỡng nhật, song nhật (2 chữ nhật), và đặc biệt là song viết (2 chữ viết) [...] chứ không phải là 2 chữ hay 2 từ như tất cả các học giả, nhà nghiên cứu Hán Nôm, từ trước đến nay đã phỏng đoán trong lầm tưởng và lạc hướng”.

Thực ra, chính ĐVT vì lầm tưởng và lạc hướng nên mới ra sức

Nguyễn Trãi đầu có xài “song viết” [双日] thay cho “xuong” [昌]!

tìm nhiều dẫn liệu để chứng minh rằng:

A. “Lưỡng nhật 两日 và song nhật 双日 là chữ xuong 昌”.

B. “Song viết 双日 là chữ xuong 昌”.

Để chứng minh cho mục A, ĐVT đã dẫn *Thái Bình quang ký, Tam quốc chí, Tổng thư, Tam quốc diễn nghĩa, Nho lâm ngoại sử, Đông Chu Tề ti ẩn phong dữ văn tự*. Rồi để dẫn chứng cho mục B, ĐVT đưa ra *Thất Chân Nhơn quả truyện, Văn tự, Hán điển luận đàn, Tô Phúc Lâm linh bát niên đối liên dữ thi từ tân tác và Câu đối bình dân*. Chẳng có ai thạo chữ Hán mà lại phủ nhận những cách chiết tự do ĐVT đưa ra từ những tác phẩm kể trên. Chỉ tiếc rằng chiết tự thì vẫn chỉ là chiết tự và loại hình này có vẻ như chỉ thích hợp với sấm ký và câu đối lẫn câu đối chiết tự hơn là với sở thích của thi nhân nên đã tuyệt đối không có một tiền lệ nào về việc trực tiếp dùng hai chữ “song viết” [双日] thay cho chữ “xuong” [昌] trong thi ca. Thế nhưng ĐVT còn gán ghép cho Nguyễn Trãi mà khẳng định:

“Vào thời Lê, kể từ khi Nguyễn Trãi sử dụng 2 chữ SONG VIẾT 双日 vào 8 bài thơ (*Ngôn chí* 9, 12, 17; *Thuật hưng* 4, 13; *Tự giới* 16, 29, 37) trong *Quốc âm thi tập* [...] thì với những cứ liệu đã dẫn trên, có thể đi đến xác định: SONG VIẾT 双日 chỉ đơn giản là chiết tự của chữ XUONG 昌.”

Nhưng “những cứ liệu đã dẫn trên” mà ĐVT vừa nhắc đến là gì? Chỉ là những kiểu “bẻ chữ” (chiết tự) như: “Nhật nhật, thị cá xuong tự” = “Hai chữ nhật là chữ xuong” (*Thái bình quang*

ký); “Lưỡng nhật, xuong tự” = “Hai chữ nhật là chữ xuong” (*Tam quốc chí*); “Xuong, vi song nhật điệp gia, phân thượng hạ” = “Chữ xuong là hai chữ nhật chồng lên nhau, chia ra trên dưới” (*Đông Chu Tề ti ẩn...*); “Xuong: viết, viết” = “Xuong: viết + viết” (*Văn tự*); “Xuong, do lưỡng cá viết tự tổ thành” = “Chữ xuong do hai chữ viết hợp thành” (*Hán điển luận đàn*)... Rõ ràng tuyệt đối không có bất cứ trường hợp nào mà hai chữ “song viết” [双日] được dùng trong thơ thay cho chữ “xuong” [昌]. Đó là còn chưa nói đến chuyện ĐVT ép chữ nặn nghĩa cho ra được hai chữ/tiếng “song viết”. Chẳng hạn như ngữ đoạn “Xuong tự vô tâm, thị cá lữ tự” [昌字無心, 是個呂字] trong *Thất Chân Nhơn quả truyện* chỉ có nghĩa là “Chữ xuong [昌] rỗng ruột (tức không có hai nét ngang) là chữ lữ [呂]”. Người ta đi từ “xuong” đến “lữ” còn ĐVT lại quẹo qua “song viết” là điều mà *Thất Chân Nhơn quả truyện* không hề nói đến. ĐVT cũng dịch không đúng nội dung đôi câu đối của Tô Phúc Lâm:

“Tam khẩu giai đàm thị vị phẩm” [三口皆谈视为品]

Lưỡng viết đồng mưu hưng tác xuong [两日同谋兴作昌]

nghĩa là:
“Ba miệng (khẩu [口]) đều nói ấy là phẩm (品) trong bình phẩm)

Hai lời (bàn) cùng ý tạo nên điều lành

Đây là chiết tự có hàm ý tế nhị chứ có phải “bẻ chữ” đơn giản đâu mà ĐVT dịch thẳng là:

“3 chữ khẩu 口 là chữ phẩm 品 · 2 chữ viết 日 là chữ xuong 昌”.

Cũng như câu “Lưỡng nhật tịnh quang thượng hạ di, nãi

Mì không chiên

CỦA SINH VIÊN ĐẠI HỌC QUỐC TẾ

Nhãn ly mì ăn liền không chiên bổ sung bột bí đỏ Pooki. Ảnh: Nhã Nam

Một nhóm sinh viên Khoa Công nghệ Sinh học của Trường ĐH Quốc Tế ĐHQG-HCM vừa cho ra đời loại mì ăn liền mang tên: Mì ăn liền không chiên bổ sung bột bí đỏ - Pooki.

Nhã Nam

Dó là sản phẩm của nhóm sinh viên Lê Thị Tâm Hồng, Trần Thị Minh, Nguyễn Quang Nhật, Nguyễn Huỳnh Như Phượng, Nguyễn Ngọc Thanh Tiến và Lâm Quang Tuấn. "Hiện nay, hầu như ai cũng e dè, lo ngại khi chọn lựa cái để ăn vì có quá nhiều thực phẩm bị nhiễm bẩn, chứa chất bảo quản độc hại được bày bán ở mọi nơi. Là sinh viên, mình cũng hay ăn mì ăn liền. Loại thực phẩm này nhanh, tiện và phù hợp túi tiền sinh viên nhưng thường gây nóng trong người, dễ nổi mụn vì sử dụng dầu chiên đi chiên lại. Từ đó, nhóm mình ấp ủ ước muốn chế biến một loại mì ăn liền không chiên với tiêu chí đủ dinh dưỡng và đảm bảo sức khỏe cho người dùng." - Nguyễn Quang Nhật, trưởng nhóm cho biết.

Không chất độc hại

Việc chế biến mì ăn liền bổ sung bột bí đỏ Pooki tương đối đơn giản, gồm các công đoạn: làm bột bí đỏ, làm sợi mì, làm gia vị và đóng gói. Bí đỏ sau khi mua về được gọt vỏ, rửa sạch, cắt thành miếng nhỏ rồi đem sấy khô và xay thành bột mịn. Bột bí đỏ được trộn với bột mì, nước và muối theo tỷ lệ: 5-10% bột bí đỏ và 90-95% bột mì. Hỗn hợp này được nhào trộn, cán mỏng và cắt sợi. Cuối cùng, sợi mì được hấp, sấy khô và đóng gói. "Công đoạn tốn nhiều thời gian nhất là làm sợi mì và gia vị, do nhóm mình phải thử nhiều kỹ thuật và thực hiện nhiều tỷ lệ phối trộn khác nhau." - Lê Thị Tâm Hồng chia sẻ.

Theo Trần Thị Minh, điểm nhấn của mì Pooki chính là bột bí đỏ. Bột bí đỏ cung cấp nhiều dưỡng chất như B-carotene, vitamin A, vitamin E, chất xơ... Bí đỏ là loại rau quả trồng nhiều ở Việt Nam, giá thường khá rẻ, dễ tìm, dễ bảo quản vì thế mì Pooki có thể tạo được sự cạnh tranh trên thị trường. Hơn nữa, do không sử dụng chất tạo màu tổng hợp và không có công đoạn chiên nên sợi mì Pooki có màu vàng cam

tự nhiên của bí đỏ và không chứa trans fats - loại chất béo gây hại cho sức khỏe.

Tuy nhiên, do không sử dụng chất bảo quản nên hạn sử dụng của mì Pooki sẽ ngắn hơn so với các loại mì khác trên thị trường. Nhưng nếu được sấy khô như bún khô, miến khô, phở khô... thì mì Pooki có thể bảo quản trong thời gian khoảng 1-3 tháng.

Phản hồi tích cực từ người dùng

Mì ăn liền không chiên bổ sung bột bí đỏ Pooki đã đoạt giải nhất tại cuộc thi "Young achiever's safe food ingredient award" do Hội Khoa học và Công nghệ Lương thực Thực phẩm Việt Nam (VAFOST) tổ chức. Những người dùng thử sản phẩm của nhóm sinh viên đều phản hồi tích cực.

"Là người tiêu dùng thì ai cũng muốn chọn cho mình sản phẩm an toàn cho sức khỏe. Vì vậy khi thưởng thức một tô mì Pooki không chiên, không chất bảo quản, mình cảm thấy rất an tâm. Về khẩu vị thì tương đối ngon. Nhưng có vẻ mì hơi lâu nở và chín chậm." - sinh viên N.T.Thoại nhận xét. Còn bạn Trần Thị Yến Nhi cho biết: "Tôi rất thích loại mì không chiên này vì không có chất bảo quản. Về độ dai, giòn cũng như các yếu tố cảm quan khác thì hoàn toàn có thể sánh được với các loại mì không chiên hiện có trên thị trường".

Nhóm tác giả cũng thấy cần đầu tư thêm về kỹ thuật cho sản phẩm của mình, nhất là các chỉ tiêu về: lý, hóa, vi sinh. "Bọn mình chủ yếu sử dụng máy móc, thiết bị trong trường để làm ra mì Pooki. Do không phải máy móc chuyên dụng nên bọn mình gặp không ít khó khăn. Máy cắt sợi mì là máy quay tay nên sợi mì còn dày và to, làm cho mì lâu chín và không dai bằng các loại mì khác." - Nguyễn Huỳnh Như Phượng bộc bạch.

Hiện tại, giá thành một ly mì Pooki 65g là 7.000 đồng, nếu sản xuất số lượng nhiều thì giá

Từ trái sang: Lê Thị Tâm Hồng, Nguyễn Huỳnh Như Phượng, Trần Thị Minh, Nguyễn Quang Nhật.
Ảnh: Nhã Nam

thành sẽ giảm được phân nửa. Nhóm tác giả trẻ này còn dự định mở một ki-ốt trong trường đại học để tiếp tục phát triển Pooki thành một thương hiệu, ít nhất là trong giới sinh viên và học sinh.

Nhớ lại những ngày đầu chế biến mì Pooki, Nguyễn Quang Nhật háo hức kể: "Có hôm, nhóm mình nấu mì bí đỏ trong một nồi lớn ăn chung thay cho bữa trưa. Lần khác, một số mẻ bột bị hư, tụi mình

đã tận dụng bằng cách mua xúc xích về cán bột tào lốp vỏ để làm há cảo hấp. Cùng nhau mò làm việc, mình mới cảm nhận được tình đồng đội, tình bạn bè; học được cách sống có trách nhiệm, cách phân bổ công việc hợp lý cho từng thành viên".

Chia sẻ thêm về sản phẩm, Lê Thị Tâm Hồng cho biết vào mùa thi hay lúc học tập căng thẳng, các bà mẹ thường bổ sung bí đỏ vào thực đơn cho con cái để "bổ não", tăng trí thông minh. Tuy nhiên, các bà mẹ có thói quen hầm nhừ bí đỏ ở nhiệt độ cao, khiến cho một số dưỡng chất bị mất đi mà họ không hề biết. Hy vọng, mì không chiên bổ sung bột bí đỏ Pooki sẽ đáp ứng được nhu cầu chăm sóc con cái của các bà mẹ và là bạn đường thân thiết của các bạn học sinh, sinh viên, những người bận rộn... ■

Atlas điện tử TP.HCM:...

(Tiếp theo trang 39)

Đoàn Minh Chí cho biết: "Chúng tôi không dừng việc thực hiện Atlas điện tử ở phạm vi TP.HCM mà sẽ mở rộng sang các địa phương khác. Nếu tìm kiếm được kho dữ liệu thông tin phù hợp, chính xác của địa phương nào thì chỉ cần nhập vào Atlas điện tử là có thể minh họa bằng giao diện như đã thiết kế. Tuy nhiên, đó là dự tính tương lai mà nhóm chúng tôi mới vạch ra".

Phải có đam mê và biết tự học

Để có được những thành công trong nghiên cứu khoa học, khả năng tự học là rất quan trọng. "Con đường là do chúng ta tự chọn, thầy cô là những người làm cho con đường đó trở nên suôn sẻ. Đường nhựa, đường đá là do ở mỗi chúng ta. Đường đầy hoa hay chông gai cũng tự bản thân mà thành. Nếu ở giảng

đường đại học, chúng ta cứ ỷ lại vào giảng viên, học rập khuôn theo sách vở thì liệu rằng hiệu quả được bao nhiêu? Thời gian trên lớp rất ít, do đó đòi hỏi mỗi sinh viên phải nỗ lực tự học rất cao. Mỗi người có mỗi cách học khác nhau, không ai giống ai. Thực hiện thành công được một mục tiêu, một giấc mơ là điều không dễ. Không có cái gì là có sẵn. Phải bỏ ra thứ gì đó mới có thu hoạch", Đoàn Minh Chí chia sẻ.

Theo nhóm tác giả Atlas điện tử TP.HCM, nghiên cứu khoa học rất cần thiết và hữu ích đối với sinh viên. Một sinh viên có công trình nghiên cứu khoa học đoạt giải cũng thường có được cơ hội tốt cho việc làm và cuộc sống sau này. Song, nghiên cứu khoa học không phải là con đường duy nhất để đánh giá sự thành công của một sinh viên. Nếu bạn có ước mơ, khát vọng về bất cứ ngành gì thì hãy đi theo đuổi nó bằng tất cả niềm đam mê và sự nỗ lực hết mình. Khi đó, thành công sẽ mỉm cười với bạn ■

5 giải thưởng cho một công trình

Từ lúc hoàn thành cho đến nay, công trình Atlas điện tử TP.HCM đã giành được 5 giải thưởng khác nhau: Giải Ba cuộc thi Holcim Prize; giải Ba cuộc thi sản phẩm sáng tạo dành cho thanh thiếu niên TP.HCM, giải Nhất Nghiên cứu khoa học sinh viên Trường ĐH KHXH&NV(2012); giải Khuyến khích cuộc thi Tài năng khoa học trẻ Việt Nam của Quỹ Sáng tạo Kỹ thuật Việt Nam (VIFOTEC), giải Ba cuộc thi Eureka của Thành Đoàn TP.HCM (2013).

Công trình Atlas điện tử TP.HCM được Nhà xuất bản Giáo Dục ấn hành và phổ biến rộng rãi tại các trường phổ thông từ năm 2014.

TRẦN HỮU TRANG:

Bậc thầy cải lương Nam bộ

Soạn giả Trần Hữu Trang (1906 -1966)

Trần Hữu Trang (Tu Trang) sinh ra và lớn lên trong một gia đình trung nông sa sút. Bản thân ông đã phải làm thợ hớt tóc. Chính vì thế, những vở cải lương của ông luôn gắn liền với những người nghèo.

PGS. TS Lê Tiến Dũng
(Trường ĐH KHXH & NV)

Tư Trang là một trong những soạn giả lớn của nghệ thuật cải lương Việt Nam. Ông sinh năm 1906 tại Chợ Gạo, Tiền Giang và hy sinh năm 1966 tại căn cứ Trung ương cục miền Nam. Ngay từ nhỏ ông đã đi theo các gánh hát làm thư ký chép vở, sau đó được Mười Giảng (Đặng Công Danh) hướng dẫn dạy dỗ. Ông cho ra mắt kịch bản đầu tay *Lưu đồ lòng son* vào năm 1928.

Nghệ sĩ tả thực xã hội

Chỉ một vài năm sau, Trần Hữu Trang sáng

tác hàng loạt vở diễn nổi tiếng như *Tô Ánh Nguyệt* (1934), *Lan và Điệp* (1936), nhất là *Đời cô Lựu* (1937) được ghi nhận là một trong những đỉnh cao của sân khấu cải lương trước Cách mạng tháng Tám.

Người đương thời gọi Trần Hữu Trang là nghệ sĩ tả thực xã hội. *Đời cô Lựu* là vở cải lương thành công nhất của ông. Vở cải lương kể về số phận đau khổ và éo le của cô Lựu dưới xã hội phong kiến, thực dân và là một nạn nhân của xã hội lúc bấy giờ, cũng là nỗi khổ của người nông dân ở các vùng quê nói chung.

Đời cô Lựu là câu chuyện có thật trong đời ông. Có người đã từng hỏi: "Ông chủ trương sân khấu hiện thực, nhưng suốt cuộc đời hầu như chẳng thấy ông yêu ai, ngoài tình nghĩa thủy chung với người vợ sống ở quê. Vậy thì cảm xúc

nào đã thúc đẩy ông viết vở *Đời cô Lựu* và *Tô Ánh Nguyệt*? Phải chăng, những hình tượng nữ của ông chỉ là kết quả của những suy tưởng lý trí?". Tuy nhiên, ông chỉ im lặng, bởi ông là người kín đáo, ít khi tâm sự với ai chuyện tình cảm của mình. Nhưng có một lần vào năm 1955, trên một chuyến tàu đêm từ Sài Gòn đi miền Trung, ông kể với một người bạn, là thời còn sống ở quê nhà, ông có yêu một cô gái quê nét na, xinh đẹp. Sau đó, vì hoàn cảnh, ông phải bỏ quê đi kiếm sống. Trước khi xa nhau, ông và người yêu cũng thề non hẹn biển như trong các tiểu thuyết. Thế rồi, người yêu của ông bị ép gả cho con một nhà giàu, một kẻ chơi bời, trác táng, bệnh hoạn...

Với gần 30 vở cải lương Trần Hữu Trang đã miêu tả cái hiện thực xã hội mà ông sống cùng thời. Ông xoáy sâu trực diện vào hiện thực xã hội đó. Những sáng tác này phơi bày số phận những người dân bất hạnh hay đề cập đến những bi kịch của tình yêu và hôn nhân trong hoàn cảnh xã hội đương thời. Các vở diễn của ông có giá trị tố cáo, vạch trần những tệ nạn và sự thối nát của xã hội. Và các vở cải lương đó cũng là tiếng nói của khát vọng giải phóng con người. Vì thế, những vở diễn của ông được mọi người đón nhận.

Nghệ sĩ của dân nghèo

Nhân vật trung tâm trong những vở diễn của Trần Hữu Trang bao giờ cũng là người dân nghèo

thấp cổ bé họng bị hà hiếp. Hầu hết những tác phẩm nổi tiếng của ông đều viết về những thân phận bọt bèo, cay nghiệt của những người dân nghèo nông thôn miền Nam.

Tô Ánh Nguyệt là câu chuyện tình giữa Tô Ánh Nguyệt và Minh. Vốn là con gái của ông bà Hương Cả, gia đình thuộc hàng trung lưu ở làng nên Nguyệt được cha mẹ cho lên Châu Thành ăn học. Ở đây, Nguyệt gặp Minh và nảy nở một tình yêu đẹp. Tình yêu của họ xuất phát từ trái tim và đã vượt khỏi vòng lễ giáo. Nhưng mối tình đó không được gia đình hai bên chấp thuận. Mối tình của họ tan vỡ. Mặc dù sau này, hai người đôi ngả với số phận khác nhau, tình yêu giữa họ vẫn tồn tại mãi mãi.

Công bằng mà nói, không có vở tuồng nào được khán giả đi coi nhiều như tuồng *Lan và Diệp*, từ đoàn hát lớn cho đến gánh hát nhỏ ở xã ấp thôn quê, hễ có trình diễn là có người đi coi. Tuồng *Lan và Diệp* được phóng tác theo tác phẩm *Tắt lửa lòng* của Nguyễn Công Hoan. Ở đây hai số phận nghèo bị xã hội đẩy xuống tận

đáy. Mà xã hội đó là ai? Đó là những tập tục lạc hậu đang trói tay, bó chân những người có tư tưởng tiến bộ. Đó là những ông chủ mà ông quan Phủ là nhân vật đại diện, đã cướp mất hạnh phúc của họ.

Viết nên những vở cải lương như trên, Trần Hữu Trang muốn phơi bày cho mọi người thấy những số phận, những cuộc đời đắng cay. Ông bày tỏ nỗi cảm thông sâu sắc với những cảnh đời đó. Ngòi bút của ông thấm đẫm chất nhân đạo mà chúng ta không thể quên ■

GS.TS Trần Văn Khê:

"Tôi rất trân trọng tài năng và nhân cách của anh Tư Trang vì chính nhờ có anh, cải lương Việt Nam có được niềm tự hào khi đi ra với bạn bè thế giới. Những người Việt Nam xa xứ đã khóc, cười cùng nhau khi cùng ngồi xem *Đời cô Lựu*, *Tô Ánh Nguyệt* hay *Lan và Diệp*. Vốn văn hóa cha ông, tình yêu nghệ thuật của dân tộc vì thế mà chưa bao giờ phai nhạt trong họ".

NSND Bạch Tuyết:

"Soạn giả Trần Hữu Trang là một nghệ sĩ tài danh, là niềm tự hào cho nghệ thuật cải lương cách mạng Việt Nam. Nếu không có những vở diễn của ông, liệu khán giả mộ điệu có dành tình yêu nhiều đến như thế cho cải lương hay không? Tiếc là ông ra đi vì bị trúng bom Mỹ quá sớm trên đường công tác, nếu không sân khấu cải lương sẽ còn nhiều vở diễn đỉnh cao hơn nữa".

Triển lãm ảnh Di sản Việt Nam 2015

Ngày 6/11, tại Ký túc xá ĐHQG-HCM, Tạp chí *Vietnam Heritage* thuộc Hội Di sản Văn hóa Việt Nam cùng nhà tài trợ chính Canon đã tổ chức khai mạc triển lãm Cuộc thi ảnh Di sản Việt Nam 2015 và Bình Thuận - Hội tụ xanh.

Khánh Lâm

Các đại biểu cắt băng khai mạc triển lãm. Ảnh: Khánh Lâm

Cuộc thi năm nay có 537 tác giả (9 tác giả là người nước ngoài) tham gia với 4.740 tác phẩm, trong đó có 245 bộ ảnh. Đề tài thiên nhiên và văn hóa Bình Thuận có 53 bộ ảnh và 495 ảnh đơn.

Cuộc thi tập trung vào 4 chủ đề chính là thiên nhiên, văn hóa vật thể, văn hóa phi vật thể và đời sống thường nhật của con người Việt Nam. Ngoài ra, chủ đề Bình Thuận - Hội tụ xanh cũng được đưa vào nhằm kỷ niệm 20 năm du lịch Bình Thuận.

Đây là năm thứ 2 triển lãm này được tổ chức tại ĐHQG-HCM. Triển lãm trưng bày 100 tác phẩm xuất sắc nhất được chọn lọc từ các tác phẩm dự thi. Trong đó, thể loại ảnh đơn thể hiện những khoảnh khắc thiên nhiên sống động, những lễ hội - tín ngưỡng độc đáo đầy tính nhân văn, những khoảnh khắc đời thường mộc mạc, các công trình kiến trúc tâm linh thâm trầm cổ kính... Thể loại ảnh bộ kể lại những câu chuyện giữa con người và thiên nhiên đầy sắc màu như bộ ảnh *Dòng sông huyền thoại* hoặc đặc tả từng chi tiết văn hóa truyền thống gây xúc động mạnh như phóng sự ảnh *Đám cưới người Chăm Bà Ni...*

Chủ tịch Hội đồng giám khảo, nhiếp ảnh gia Hoàng Trung Thủy nhận xét: "Những bức ảnh tham dự cuộc thi năm nay được chụp trên khắp

vùng miền cả nước với số lượng tác phẩm và tác giả nhiều hơn năm trước. Đặc biệt, chất lượng nghệ thuật của các tác phẩm cao, nội dung phong phú với góc nhìn đa dạng, thể hiện rõ nhất ở hai chủ đề thiên nhiên và đời sống".

Cuộc thi toát lên thông điệp kêu gọi cộng đồng trong nước và thế giới hãy quan tâm phát hiện và chia sẻ những giá trị di sản thiên nhiên, văn hóa của Việt Nam nói chung và của Bình Thuận nói riêng. Cuộc thi tìm kiếm những tác phẩm - những câu chuyện về di sản bằng hình ảnh - để giới thiệu rộng rãi đến công chúng qua các ấn bản của Tạp chí *Vietnam Heritage* và các cuộc triển lãm tại các trung tâm du lịch, các trường đại học lớn, các địa phương. Hoạt động này nhằm hướng đến kỷ niệm lần thứ 10 Ngày Di sản Văn hóa Việt Nam 23/11/2015.

Sinh viên Vũ Thế Anh, Trường ĐH Quốc Tế, cho biết: "Tôi chưa có dịp đi nhiều nơi trên đất nước mình, nhưng qua triển lãm tôi thấy Việt Nam mình đẹp quá, rất nhiều cảnh tôi chưa từng thấy bao giờ".

Triển lãm mở cửa đến ngày 12/11 tại tầng trệt tòa nhà AH1-AH2, Khu A mở rộng Ký túc xá ĐHQG-HCM, khu phố 6, phường Linh Trung, quận Thủ Đức ■

Sinh viên ĐHQG-HCM tham quan triển lãm. Ảnh: Khánh Lâm

Bởi các bạn là, tương lai của đất nước

PGS.TS Nguyễn Hồng Nga
(Trường ĐH Kinh tế - Luật)

Mùa hè xanh cũng là một trải nghiệm thú vị thời sinh viên. Ảnh: Thái Việt

Quê tôi ở rất xa Sài Gòn, đó là một xã miền núi nghèo ở huyện Thanh Chương, tỉnh Nghệ An. Hồi nhỏ gia đình bên nội tôi cơ cực lắm, không có nhà cửa, cả nhà đi làm mướn và ở đợ. Có lẽ vì thế, bố tôi rất trì chí trong học tập. Ông tốt nghiệp Đại học Bách Khoa Hà Nội khóa II, năm 1962. Năm năm sau, ông được Nhà nước cử sang làm nghiên cứu sinh tại Moscow và đến năm 1971 bảo vệ hoàn thành luận án tiến sĩ chuyên ngành kỹ thuật thủy lợi.

Sau một phần tư thế kỷ, tôi - đứa con trai đầu lòng của cha tôi cũng theo bước ông sang Liên Xô học tập. Để rồi cuối năm 2000, tôi cũng trở về nước với tấm bằng giống như của bố nhưng chuyên ngành kinh tế học.

Chẳng hiểu có phải duyên số bắt tôi đi làm nghề giáo hay không, nhưng trước đây tôi không bao giờ nghĩ mình sẽ đứng trên bục giảng trước ánh mắt của hàng trăm sinh viên. Bởi lẽ, hồi ở phổ thông, tôi học chuyên toán và rất ngại học môn văn (nói thật là dốt văn). Mà ngôn ngữ toán ngắn gọn và toàn ký hiệu thôi. Khi nói trước đám đông khoảng 5 phút là tôi toát hết cả mồ hôi và lại nói lắp bắp nữa (tôi vốn ít nói và cứ đối diện với phái nữ là tôi thường bị đỏ mặt!). Thế mới biết, ghét của nào trời trao của ấy.

Nhưng càng về sau tôi lại thấy mình phù hợp với nghề dạy học và bây giờ tôi rất yêu nghề của mình. Tôi là người theo trường phái tự do và là môn đệ trung thành của Adam Smith, cha đẻ của kinh tế học. Trong môi trường đại học, tôi được chiêm ngưỡng và đắm chìm trong không khí tự do học thuật (đĩ nhiên là trên giảng đường và trong nghiên cứu của mình). Tôi luôn quan niệm rằng, trong học thuật, cho đi là nhận được, chia sẻ luôn là điều tốt. Mỗi người chúng ta cố gắng làm tốt công việc của mình để trở thành những công dân tốt và có ích cho gia đình, xã hội. Mỗi ngày, mỗi người đọc vài trang sách, làm vài điều tốt, sống có trước có sau, cho dù đôi khi phải hy sinh lợi ích trước mắt để có được lợi ích bền lâu cho cả cộng đồng và cho

từng cá nhân. Mỗi người không được để lợi ích cá nhân vượt lên trên lợi ích xã hội, tự do của cá nhân này không được vi phạm tự do của cá nhân khác. Mỗi hành động, chúng ta cố gắng làm gia tăng lợi ích xã hội, cho dù lắm lúc phải đánh đổi và hy sinh lợi ích cá nhân để phục vụ lợi ích cộng đồng.

Được thừa hưởng tính chăm chỉ, sống có nghị lực và tiết kiệm từ phía quê nội, nhưng về trí tuệ tôi nghĩ mình được hưởng nhiều từ phía bên ngoại. Mẹ tôi là một thiếu nữ làng Tam Sơn, huyện Tiên Du, tỉnh Bắc Ninh. Tôi được sinh ra ở đây khi bố tôi đang học tập và nghiên cứu tại Liên Xô. Đây là vùng quê hiếu học và là làng duy nhất ở Việt Nam có hai trạng nguyên và đầy đủ bảng nhãn và thám hoa. Tôi may mắn khi được bay xa tận chân trời châu Âu với những ước mơ và hoài bão của tuổi trẻ và hạ cánh yên bình trên thành phố mang tên Bác.

Tuy có những thời điểm tôi rất chán nản và muốn rời bỏ môi trường sư phạm để ra ngoài làm, nhưng cứ nghĩ đến những nụ cười ngây thơ và trong sáng của các bạn sinh viên và trách nhiệm của một giảng viên, một công dân, thì tôi lại tự nhủ bản thân phải cố gắng vượt qua gian khó, thách thức để hoàn thành việc giảng dạy và nghiên cứu khoa học của mình. Bố tôi thường nhắc nhở tôi: Quan nhất thời, dân vạn đại. Vị trí nào không quan trọng mà quan trọng là phải làm tốt công việc chuyên môn của mình. Ông cũng in ra và dán lên tường dòng chữ của nhà văn Nga vĩ đại L.Tolxtoi: Điều cốt yếu của con người đâu phải là cái ghế đang ngồi mà là hướng mình đang đi.

Tôi rất yêu các bạn sinh viên bởi các bạn là tương lai của đất nước. Nhìn các bạn sinh viên lúc nghe giảng mà mắt tròn xoe như hai hòn bi ve là tôi lại vừa mừng vừa lo. Mừng vì khi đó các bạn rất chăm chú lắng nghe, lo vì bài giảng của mình có thể là quá khó hiểu đối với các bạn. Các bạn hiện nay năng động có thừa, ngoại ngữ có dư, điều kiện vật chất tuy chưa hoàn hảo nhưng cũng rất thuận lợi cho việc học tập và nghiên cứu ■

Nghề giáo- giác mơ tìm lại

Nguyễn Khánh Trung
(*Trường ĐH Kinh tế - Luật*)

Trên muôn nẻo đường đời, có khi nào bạn giật mình nhớ lại những ước mơ thời tuổi trẻ của mình? Bạn có dám từ bỏ tất cả để trở về với ước mơ và biến nó thành hiện thực?

Trời nhá nhem tối, trên quốc lộ 1A dẫn chúng tôi vượt qua vùng đất Quảng Trị để ra Hà Nội. Từng ngọn đèn trong những mái nhà tranh thấp lè tè hai bên đường bật sáng, cho chúng tôi biết một ngày dài đã qua đi. Trong cơn mơ màng của giấc ngủ chập chờn, nghe như tiếng học bài ê a của trẻ nhỏ vắng lại, khiến tôi nhớ về thời ấu thơ của mình. Mùi giấy mới như vẫn còn vương vấn tiếng nói cười của bạn bè.

Bỗng nhiên chiếc xe đi chậm lại rồi ngừng hẳn.

- Chết rồi sắp ời, xe bị chết máy rồi! Anh tài xế vội về mặt mặt mới quay lại nhìn tôi đầy lo lắng.

- Để em gọi cho bên cứu hộ thử xem sao.

Sau khoảng vài phút, anh tài xế quay lại và nói với tôi là phải đến sáng hôm sau xe cứu hộ mới vào để đưa chúng tôi về Vinh sửa chữa. Như vậy là đêm nay cả hai chúng tôi sẽ ở lại bên chiếc xe vốn đã quá mệt mỏi vì những chuyến công tác dài ngày.

19 giờ, khí trời cũng bớt nóng bức hơn. Trong khi chúng tôi đang ngồi ăn nốt những miếng bánh mì cuối cùng thì tiếng keng từ một ngôi nhà cao nhất trong xóm vang lên. Cứ ngỡ có chuyện chẳng lành, tôi vội băng qua đường đến trước ngôi nhà đó.

- Bác ời, sao tự nhiên bác đánh keng vậy? Đứng trước mặt tôi là một người đàn ông tầm thước, râu tóc đã bạc nhưng trông thân thể vẫn còn săn chắc lắm.

- Tôi đánh keng báo hiệu cho mấy đứa trong xóm biết giờ học bài. Người đàn ông ấy nhìn tôi rất lâu. Như đoán được những suy nghĩ của tôi, ông nói tiếp: Cái xóm nghèo này có đến 40 đứa đã vào đại học rồi đó chú. Chúng tôi không có

gì ngoài việc khuyên răn các con ráng học hành.

Nói rồi ông cầm một cây đèn dầu bước đến từng ngôi nhà trong cái xóm nghèo đó để nhắc nhở việc học bài của từng đứa trẻ, cứ như tất cả chúng là con cháu ông vậy. Giọng của ông nghiêm nghị nhưng rất ôn tồn, không chỉ nhắc nhở các trẻ nhỏ, ông còn nghiêm giọng cả với cha mẹ của chúng nữa. Tiếng nói của ông mạnh mẽ, những đứa trẻ và thậm chí cả ba mẹ chúng chỉ dạ dạ vâng vâng. Cứ như vậy, ông đi từ nhà này đến nhà khác và tiếng học bài lại vang lên đều đặn, hòa vào không gian với tiếng côn trùng kêu vang và ánh trăng sáng vàng vạc. Khung cảnh ngôi làng ấy trở nên rất khác biệt.

- Chú ở nơi khác đến phải không? Người đàn ông ấy rót nước mời tôi sau khi xong công việc của mình. Về trầm ngâm, ông nói tiếp: Cái làng này giờ không còn thanh niên nữa, phần lớn vào Nam lập nghiệp sau khi tốt nghiệp đại học. Số còn lại thì hằng ngày đi thu lượm sắt thép phế liệu để bán. Cuộc sống khó khăn lắm.

Nhìn quanh ngôi nhà tuềnh toàng, tôi cảm nhận được hết những chia sẻ từ người đàn ông mới quen này.

- Chúng tôi tuy khó khăn, nhưng cả làng này đều coi trọng việc học của bọn trẻ. Người đàn ông nói tiếp. Tất cả những đứa trẻ từ khi lên 4, lên 5 đã được cả làng quan tâm việc học. Chúng tôi thường xuyên căn dặn con cháu phải kiếm cái chữ. Những đứa học giỏi đều được làng tổ chức khen ngợi để làm gương cho những đứa khác. Những đứa học xong đi làm thì dành ít tiền gửi về để gia đình tiếp tục nuôi những đứa đi sau.

Giọng ông đều đều, trầm ấm, cứ như là nói với chính cuộc đời mình vậy.

- Vì sao ông không khuyên mấy đứa nhỏ kiếm việc để phụ cho ba mẹ chúng? Vừa nói xong, tôi chợt thấy hơi quê quê vì câu hỏi vụng về này.

- Làm việc thì khi nào mà làm chẳng được nhưng có cái chữ thì công việc mới bền, chú à.

Không cần nhìn tôi, giọng đều đều, ông nói tiếp: Chú nghĩ xem, nếu chú kiếm thật nhiều tiền, chú có thể tạo cho nhiều người có công ăn việc làm. Nhưng chính họ không hiểu giá trị đồng tiền, không hiểu được giá trị cuộc sống, giá trị của tình nghĩa, đạo đức, tình thương yêu gia đình, xóm làng thì liệu đồng tiền đó có ý nghĩa? Chú có sống trăm tuổi để nói được từng người về đạo lý làm người không? Nhưng nếu có cái chữ thật sự thì đời con truyền cho đời cháu và cứ như vậy sẽ truyền từ đời này sang đời khác. Cái này mới đáng quý và trân trọng đó chú à. Do vậy, làng chúng tôi dù có khó khăn như thế nào cũng nhất quyết cho con cháu học hành.

Những lời nói của ông bất chợt khiến tôi nhớ lại những gì đã qua. Tôi từng mơ ước được trở thành nhà giáo để không những truyền thụ cho những thế hệ tương lai kiến thức, phương pháp học tập mà còn là kỹ năng trong công việc và thái độ đối với cuộc sống. Tôi cũng từng có cơ hội như vậy ngay khi ra trường, nhưng vì cuộc mưu sinh, vì dòng đời cuộn chảy mà tôi đã tạm thời quên đi ước mơ cháy bỏng thuở nào.

Lòng tôi ngổn ngang bao suy nghĩ... Mặc dù hiện nay mình có thể tạo ra hơn 1.000 công ăn việc làm nhưng rồi mình cũng chỉ như vậy. Nhưng nếu mình trở thành nhà giáo thì kiến thức của mình, phương pháp của mình và cả những tâm huyết của mình về cuộc sống sẽ theo từng thế hệ học sinh đến mọi miền đất nước. Và biết đâu khi các em lớn lên và trở thành ba thành mẹ, các em lại nói về những kiến thức này, kỹ năng này cho thế hệ con cháu mình. Phải rồi, đây mới chính là công việc mà mình cần phải làm trong cuộc đời này. Ước mơ cháy bỏng ngày nào lại trở về mạnh mẽ trong tôi.

Chia tay ông, theo chuyến xe tiếp tục hành trình ra Bắc nhưng tôi của ngày hôm nay không còn là tôi của ngày hôm qua nữa. Tôi đã chọn nghề giáo và cho đến tận bây giờ tôi chưa bao giờ ân hận vì quyết định của mình ■

Cô ơi cô Kuong ò ò đi...

Quỳnh Như

Người ta đưa ò sang sông rồi người ta quay về bến, sao cô cứ đứng đó hoài dỗi theo từng đũa một, là vì sông đời quá dài hay vì bến bờ của cô là mấy đứa con?

Câu hỏi ấy cứ hiện lên trong tâm trí tôi suốt chín năm nay.

Mùa hè năm tôi học lớp 7, lần đầu tiên tôi bước vào lớp học ấy, nơi lớp học cho oai chứ đó là một căn phòng nhỏ chứa rất nhiều ò đặc. Gần cửa sổ có một cái bàn trải khăn xanh đặt trên

đó rất nhiều giấy tờ, tập sách, bút viết. Phía sau là một kệ để những chiếc trống màu đỏ đã bạc màu. Bên phải là hai chiếc tủ, một lớn một nhỏ. Tủ nhỏ để khăn quàng, bao tay; tủ lớn chứa rất nhiều những cây kèn bằng đồng. Gần đó lại thêm một chiếc tủ to treo thật nhiều đồng phục nghi thức đội, phải đến hơn mấy trăm bộ được xếp chồng trong đó. Đối diện chiếc tủ là nhà vệ sinh và phòng thay ò, đập vào mắt tôi là dòng chữ "thay ò xong nhớ kiểm tra khóa quần", tôi phì cười. Đó là đội Trống Kèn của tôi, là nơi ôm ấp những chuỗi ngày đẹp nhất tuổi thơ tôi, và đó là nơi tôi gặp cô - người mà suốt cuộc đời, tôi sẽ không bao giờ quên được.

Ngày đầu tham gia sinh hoạt đội, tôi rất là sợ cô. Cô hung dữ ghê lắm, hay la rầy, mà giọng cô thì lớn, hét ra lửa làm cả lũ năm mười mấy đứa im re không nhúc nhích. Nhưng mà chúng tôi hư lắm, cứ nói chuyện riêng hoài không chịu tập trung xếp đội hình. "Sao mà để cây kèn lên môi thì im mà cứ hể bỏ xuống là nghe tiếng nói chuyện vậy hả, rồi bên này nữa, đánh trống bằng tay hay bằng miệng?" - cô quát lớn. Mọi người

xung quanh đều thắc mắc: "Bà này bả hung dữ quá mà có nhiều học trò dữ vậy trời?".

Đúng là cô có nhiều học trò thật, từ mấy bé tiểu học loắt choắt, tới những anh chị đã ra trường đi làm, ai cũng thương cô, cũng "ghien" nghe cô "chửi". Bằng chứng là cứ mỗi Chủ nhật hằng tuần, mọi người đều tụ họp đi sinh hoạt để nghe tiếng cô la rầy. Cô la sao không chịu học hành, sao không biết sắp xếp thời gian, sao nói ngọng, sao chữ xấu, sao đi đứng lê dẹo lẹo, sao con gái mà tóc tai cắt ngắn, bẻ bối quên trước quên sau... Cô la anh này đi làm lâu quá không tranh thủ về nhà để mẹ nhớ, la anh kia chạy xe để công an bắt rồi người ta méc với cô, lo cho anh nọ sao tới giờ mà chưa có bạn gái, la anh khác sao một lúc quen hai ba người... Dù thứ chuyện trên đời. Nhiều khi tôi nghĩ, tại sao cô lại có thời gian để ý từng chi tiết nhỏ của từng đứa như vậy.

Năm tôi học lớp 9, tôi thích một anh trong đội. Ba tôi không cho đi sinh hoạt nữa, tôi bướng bỉnh cãi lời. Cô biết chuyện gọi hai đứa lại, bắt hứa là không được xao lãng chuyện học hành. Tôi cố gắng học tập, vì cái mối tình mới chớm nở, và vì cả cô. Thời gian đó là khoảng thời gian rất áp lực, ba tôi sau khi nói chuyện với cô thì vẫn cho tôi đi sinh hoạt, nhưng tôi phải cố gắng gấp hai gấp ba vì kỳ thi chuyển cấp, vì liên hoan "Tiếng kèn đội ta" sắp tới. Tôi phải làm tốt hết cả hai. Với suy nghĩ của một đứa con gái 15 tuổi, tôi chỉ muốn chứng tỏ với ba tôi, rằng tôi không sai, tôi vẫn học giỏi. Cô vẫn bên tôi, bảo tôi phải học giỏi thì mới được sinh hoạt đội tiếp. Rồi thời gian thấm thoát trôi, tôi thi đậu đại học, đôi khi bây giờ nghĩ lại, tôi thấy nếu không vì những áp lực ấy thì tôi có lao vào học tập như thế không. Cô vẫn bên tôi, chúc mừng tôi.

Ngày ba mẹ tôi không còn ở với nhau nữa, tôi đến tìm cô, khóc với cô. Cô cũng khóc cùng tôi. Cô chở tôi đi ăn, dẫn tôi đi hát với các anh chị. Cô nói với tôi rằng khi hết nợ nhau thì người ta không cần phải trả nữa, vậy cho đỡ mệt. Cô nói với tôi mà cứ như là nói với bản thân mình. Tôi

biết đời cô cũng khổ.

Năm nhất đại học có bao nhiêu bỡ ngỡ, xa nhà, lạ chỗ, nhiều cánh cửa mở ra cho tôi thế giới khác xa những gì tôi biết ở quê ngày trước. Nhưng mỗi lần về nhà thì tôi luôn nhớ ghé thăm cô, về rồi lại chẳng muốn đi nữa. Xa nhau, nên bạn tôi chắc không đủ kiên nhẫn đợi chờ, vậy là người ta quên mất rằng đã có tôi, vậy là chia tay. Đêm nằm ở ký túc xá, tôi không ngủ được, nước mắt đang chảy thì nghe tiếng điện thoại rung. Cô vẫn bên tôi, nghe tôi khóc, nghe tôi kể lể, mấy đêm liền như thế, nếu là tôi chắc là tôi phiền lắm. Cô nói "cô chỉ thương có mình con...". Tôi khóc mà trong lòng ấm áp. Cô không lấy chồng, nhiều khi tôi tự hỏi là do cô quá giận hay quá thương, tôi tự hỏi 5 năm của tôi như thế thì một đời cô đau đến thế nào? Cô vẫn hay tự hào "cô không có chồng mà có tới một trăm mấy đứa con".

Bây giờ tôi cũng chưa lớn hơn được bao nhiêu cả, tôi vẫn hay than thở với cô, kể cho cô nghe đủ thứ chuyện trên đời. Đôi khi tôi thấy mình thật may mắn vì có một người yêu thương tôi nhiều như thế. Đã chín năm kể từ khi tôi gặp cô, chưa một ngày nào tôi ngừng làm cô lo lắng. Nhiều khi tôi cảm thấy tình cảm tôi dành cho cô đã biến thành một cái gì cao hơn cả tình cô trò. Nhìn gương mặt cô nhiều nếp nhăn, da sạm đen vì những chuyến đi dạy ở huyện xa, lòng tôi xót xa bảo cô ơi sao cô không dưỡng da, cô ơi hay cô thoa kem đi, tôi bất lực không biết làm cách nào để cô tôi trẻ hoài, trẻ mãi, không biết làm cách nào để bảo vệ cô trước thời gian. Nhìn cái dáng mập mạp, cái bụng có vài ngăn mỡ, tôi cũng thấy thương. Cô bệnh tôi không bên cô được. Những lần ít ỏi chở cô đi khám, tôi nghĩ, không biết tôi có thể làm con của cô được không, có thể chăm lo cho cô được không khi một mai cô già yếu. Đôi khi tôi muốn xin cô thôi đừng lo lắng nữa, cô sống cho mình đi, cô xuống đò đi ở trên đó hoài cực lắm. Tôi muốn ôm cô, muốn thấy cô cười, thấy cô nhẹ lòng mà đi tiếp những ngày còn lại.

Xưa nay, nghề giáo vẫn được ví như người đưa đò. Và có những người đưa đò, đưa mãi mà không nỡ thả khách qua sông, vì sợ cái sông đời này nó dài và nhiều nước xoáy. Cô cứ lo lắng dõi theo, cứ đứng đó nhìn mãi mà nhắc nhớ, mà bảo vệ, mà quên luôn mình vẫn đang đứng trên con đò chông chênh, không một điểm tựa giữa dòng đời ■

Roi của thầy

Hỷ Vận

Có lẽ, nhớ về chuyện của mười mấy năm trước, một người trưởng thành chẳng thể nào mừng tượng đủ đây. Thế nhưng, một vài ký ức đậm sâu theo kiểu "khắc cốt ghi tâm" thì chẳng thể nào quên. Nó như một ngôi sao đỉnh đầu đó dài lâu và cứ lấp lánh mãi trong đầu.

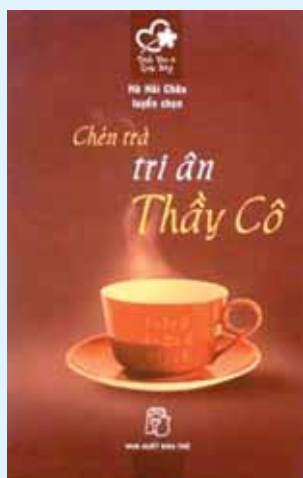
Tôi vẫn cứ hay nghĩ về lúc nhỏ. Cái thời lon ton như một con gà mới nở, đứng ngơ ngác ngây thơ và hồn nhiên. Tôi được đi học như quá trời đứa con nít khác. Thời của tôi chỉ có mỗi lớp mẫu giáo từ 5 tuổi, bây giờ có cả lớp mầm, lớp chồi, lớp lá, thấy vui vui, ngộ ngộ.

Mẫu giáo của tôi ấy à, tôi đen nhẻm và mập ú. Bù cho cái nhan sắc chẳng được tính điểm, tôi hiền lành và chăm. Tôi viết chữ đẹp. Tôi được cô giáo thương. Tôi là trò cưng đúng nghĩa. Nhiều đứa khi ấy chắc cũng thèm được như tôi. Bây giờ nghĩ lại vẫn còn cảm giác phấn khích như xưa.

Hồi ấy đi học, tôi chẳng nhớ nổi mình đã làm tới cái chức to bự nào trong lớp, mà nho nhỏ thôi cũng thấy mình thật oai. Tôi ghiền những giờ nhận vở sau khi nộp lên cô giáo chấm điểm. Tôi học có đầy điểm mười. Để ợt. Đại loại, mẫu giáo, tôi thấy mình oách lắm.

Nhà cô giáo gần nhà tôi, gọi là hàng xóm, mẹ tôi biết cô, có khi còn thân hơn tôi tưởng. Có lẽ cũng vì vậy mà tôi vênh vác với mấy đứa trong lớp. Tôi được cô thương nhưng lúc nào cũng sợ. Kiểu tâm lý này hẳn đứa nhóc con nào cũng có. Vậy nên người lớn vẫn hay dọa một đứa trẻ không ngoan nào đó bằng câu: "Để mai tao lên méc cô cho biết". Rất có thể, mẫu giáo, thầy cô chỉ dọa thôi, lũ trẻ còn nhỏ quá, thương nhiều nên không đánh đòn dù nó có mè nheo như thế nào.

Lớp mẫu giáo đã êm ả trôi qua nhưng những năm tiểu học của tôi thì ôi thôi tồi tệ. Tôi lỳ và không phải dạng vừa đâu. Xưa kia tụi nhỏ có cái trò chơi banh đao hay lăm, tôi thường phóng thẳng ra sân mỗi khi nghe tiếng trống điểm giờ ra chơi. Tương tự, những trò "kinh điển" khác như năm mười, u mọi, tượng quả... không thể nào không đoái hoài tới. Mãi mê với chúng bạn, tôi thường bị đòn vì tội vô lớp trễ. Mà nhiều đứa cũng bị xử chung luôn. Bị phạt một mình thường thê thảm và bậc oai vệ trong mắt những đứa khác bị tụt hạng ghê gớm. Nhiều khi nhìn học trò quần áo bẩn, mặt mày lấm lem, đỏ mặt tía tai, thầy cô không chịu nổi buồn cười phải tránh mặt chỗ khác, không thì mất hết vẻ nghiêm nghị. Tôi nhớ rõ, thầy dạy lớp 5 của tôi có hẳn một cái roi gỗ nhờ một đứa có ba là thợ mộc trong lớp làm hộ. Lỡ có bị mất hay bị gãy thì làm lại. Chiếc roi gỗ ấy coi bộ đầy quyền năng và đa dụng. Thầy trò bọn tôi hay dùng làm thước kẻ trên bảng, làm vũ khí mỗi lần rượt đuổi nhau chạy vòng vòng trên lớp. Và trên tất cả, nó là thanh thượng quyền để thầy trị tội những đứa nghịch. Thầy có sẵn các kiểu đánh giống như các bậc phụ huynh ở nhà. Nào là đưa tay ra trước, mở và úp hai lòng bàn tay, xong nghe bịch bịch... Đứa nào lỳ quá, thầy bảo nó nằm dài trên bàn, quất vào mông mấy bận, thường thì thằng nhỏ nào đó (con gái ít khi bị vậy) sẽ có lúc về nhà ôm mông khóc hu hu nhưng không dám méc bố mẹ. Nhiều khi lại "ăn" thêm roi, nát bét cái mông. Có lần, một đứa bạn tôi phải đi băng bột cẳng chân vì một đứa khác chơi ngu, kê chân ngang đường đi làm nó vấp té, hồng cả cẳng với chân. Đợt đó, cả bọn nháo nhào, chiếc roi trở lỳ như kẻ vô tội. Nhưng những ngày sau nó vẫn đường đường là vật phẩm đầy quyền uy của lớp,

Chén trà tri ân thầy cô

Lê Mai

Được Nhà Xuất bản Trẻ ấn hành lần đầu vào tháng 11/2005, *Chén trà tri ân thầy cô* do Hà Hải Châu tuyển chọn như một lời tri ân gửi đến các thầy, cô giáo. Sách dày 126 trang, viết về thầy cô và để lại nhiều tình cảm và sự trân trọng trong lòng bạn đọc.

Mở đầu cuốn sách, bằng những lời lẽ giản dị, chân thành, tác giả Hà Hải Châu nêu lên mong ước của rất nhiều thầy cô giáo: muốn hết lòng cống hiến cho nghề, có kỹ năng sư phạm tốt để giúp học trò mình hứng thú với việc học. Đó cũng chính là khả năng thu hút và giá trị của nghề giáo. Các thầy cô luôn khơi gợi cảm xúc nơi học trò và chính học trò là nguồn tạo hứng khởi giúp các thầy cô gắn bó với nghề.

Chén trà tri ân thầy cô là "những câu chuyện xúc động và đầy cảm hứng của chính người thầy viết về thầy mình, của thầy viết về trò và của trò viết về thầy". Chắc hẳn trong mỗi người chúng ta, sẽ có những người thầy, người cô dù bao năm tháng cũng làm ta mãi không thể nào quên. Đó có thể là một thầy đã hết lòng yêu thương dìu dắt ta, cũng có thể là người đã cho ta những bài học quý giá hay người thầy đó đã làm thay đổi cuộc đời ta... Họ là những người mà ta luôn kính trọng và yêu mến. Hình ảnh thân thương ấy sẽ mãi mãi trong trái tim từng lớp lớp thế hệ học trò đã qua.

Cuốn sách còn là dòng tâm sự của những người thầy, người cô về phương pháp dạy học, sự gắn gũi với học trò, sự tận tụy với nghề hay những kỷ niệm và tâm trạng lo lắng khi lần đầu tiên đứng lên bục giảng... Không những vậy, cuốn sách còn gây xúc động hơn đối với chính những người học trò thuở nào giờ đã trở thành những người thầy giáo, cô giáo. Sẽ rất bồi hồi khi họ nhớ về những kỷ niệm thời học trò "Có nhà giáo nào mà không từng là chồi non được thầy cô mình yêu thương, dìu dắt. Sợi dây thầy và trò, trò và thầy là sợi dây yêu thương bền dẻo, miên man, tiếp nối không bao giờ đứt, xuyên qua tầng tầng lớp lớp rừng của tri thức và thời đại" (*Chén trà tri ân thầy cô*).

Từng câu chuyện trong cuốn sách là một dòng hồi ức cho bất cứ ai từng là học trò, ở đó còn là lòng kính trọng và biết ơn vô bờ đối với các thầy cô giáo. Như lời tác giả: "Cuốn sách là chén trà tri ân thầy cô dâng lên triệu triệu người đã chọn nghiệp giáo cao quý này và gửi gắm tấm lòng biết ơn sâu sắc đến người thầy, người cô mà ta luôn yêu kính" ■

kiểu thầy tôi là hoàng thượng có cây gươm báu truyền từ nhiều đời. Ngoài roi gỗ, roi tre là thứ không đưa con nít nào trường tôi đủ mạnh mẽ để ngông nghênh cưỡng lại. Roi tre mà tấp vào mông thì vết lằn cả mấy ngày không tan hết bầm tím. Biết vậy nên sợ lắm.

Tôi học trường làng, nơi có đầy những thứ "tự nhiên" để con nít làm trò và phá phách. Cũng vì thế mà chuyện ăn đòn diễn ra như cơm bữa. Ấy vậy mà vẫn cứ lỳ. Thầy cô đánh đòn sau này gặp lại từng đứa học trò cũ nay đã lớn tồng ngồng, nhắc lại chuyện xưa mà không ngại tùm tùm cười kể cho nhau nghe một thời quá khứ. Đôi khi, lại thấy thèm được như lúc nhỏ, ăn roi

để trưởng thành, để trân quý một thời con nít đi qua và có gì đó tì lại, hằn sâu trong tim, ngay chỗ tin tưởng sẽ dễ thương nhất.

Những năm cấp hai, cấp ba rồi đại học, tôi không còn "ăn roi" nữa. Chúng bạn cũng vậy. Không hẳn là vì mình ngoan hơn, chỉ đơn giản là vì đó là một chuẩn quy định của giáo dục, kiểu vậy. Hoặc là lớn rồi, thầy cô không đánh đòn nữa, điều đó sẽ làm nó xấu hổ chết đi được, nhất là với đứa nó đang "thầm thương trộm nhớ".

Hôm nay nhớ vội bấy nhiêu thôi, còn những thứ linh tinh khác của hồi nhỏ để dành, tang tính tình tang, hẹn hôm nào quốn ta tự khắc khai quật ■

Tấm lòng một nhà giáo - nhà thơ về biển đảo Tổ quốc

Huỳnh Như Phương

Sau ngày đất nước hòa bình và thống nhất năm 1975, trong sân Trường Đại học Văn Khoa Sài Gòn xuất hiện những người lính còn nguyên màu áo trận. Họ trở về từ những vùng đất chiến trường vừa tan mùi khói súng. Trong số họ có những người mang theo đến giảng đường những bài thơ làm trên đường hành quân và rồi sẽ thành những nhà thơ quen biết với bạn đọc: Thái Thăng Long, Bùi Việt Phong, Phạm Quốc Ca, Hà Thiên Sơn, Trương Đăng Lân...

Cùng thế hệ đó, Lương Minh Cừ, sinh năm 1952, nhập ngũ khi vừa 18 tuổi. Trong 5 năm cuối của cuộc chiến tranh khốc liệt, người lính quê Thái Bình này đã chiến đấu trong một đơn vị đặc công ở miền Đông Nam bộ, vùng biên giới Việt - Lào và Campuchia. Thơ ông còn lưu giữ hình ảnh những làng quê, rừng núi mà tuổi trẻ ông đi qua với tình cảm gắn bó của nhân dân, đồng đội.

Tốt nghiệp khoa Triết học, Lương Minh Cừ lần lượt làm giảng viên Trường Đại học Tài chính - Kế toán và Trường Đại học Kinh Tế TP.HCM. Là tiến sĩ, phó giáo sư, nhà giáo ưu tú, ông từng

giữ trọng trách Hiệu trưởng kiêm Bí thư Đảng ủy Trường Đại học Tài chính - Marketing TP.HCM và hiện nay là Tổng biên tập Tạp chí Khoa học của ngành này.

Công việc quản lý và nghề nghiệp chuyên môn của Lương Minh Cừ tưởng như xa cách với thơ ca. Vậy mà ông vẫn không ngừng nuôi dưỡng cảm hứng sáng tác thuần hậu và chân thành của mình. Sau hai tập thơ *Chân trời vùng sâu* (1976) và *Bắt chợt mùa xuân* (2007), năm nay nhà xuất bản Hội Nhà văn vừa ấn hành tập thơ mới của ông: *Nụ tâm xuân*. Ba tập thơ trong bốn thập niên, số lượng đó không phải là nhiều. Nhưng điều đáng quý nhất của một nhà thơ là tiếng nói xuất phát từ tấm lòng với con người, đất nước. Bên cạnh những bài thơ viết về thiên nhiên, tình yêu và kỷ niệm, Lương Minh Cừ gửi đến người đọc những vần thơ cháy bỏng ngọn lửa yêu nước và tinh thần công dân.

Nhân ngày 20/11, xin trân trọng giới thiệu với bạn đọc một sáng tác mới của nhà thơ, nhà giáo Lương Minh Cừ, một bài thơ có chất thời sự mà nói hộ chúng ta niềm tin và khát vọng vĩnh cửu về Tổ quốc Việt Nam ■

Côn Đảo.
Ảnh: Internet

Nhà giáo - nhà thơ
Lương Minh Cừ.
Ảnh: NVCC

Lương Minh Cừ

Biển Tổ quốc, nơi các anh ngã xuống

*(Tuởng nhớ các anh hùng, liệt sĩ
anh dũng hy sinh để bảo vệ biển đảo của Tổ quốc)*

*Biển Tổ quốc, nơi các anh ngã xuống
Lấy thân mình, quyết tử giữ giang sơn,
Giữ Hoàng Sa, Trường Sa, Gạc Ma, Chữ Thập...
Máu các anh, nhuộm đỏ biển anh nằm.*

*Trời Nam Yết vẫn xanh màu nước biển
Hàng cây phong ba vẫn vút cao đầu.
Những doi cát Hoàng Sa vẫn sắc vàng lấp lánh,
Vẫn hướng về đất mẹ, giữa bể dâu...*

*Biển Tổ quốc, nơi các anh ngã xuống,
Thân hy sinh, hồn vẫn giữ quốc kỳ,
Giữ biển đảo quê hương, các anh thành bất tử,
Ngàn vạn đời sau, sử sách vẫn còn ghi.*

*Xin thấp chín nén nhang
Và cúi đầu trước anh linh liệt sĩ,
Trước những anh hùng vì biển đảo quên thân.
Xin gửi những đài sen, thơm thảo hương đất mẹ
Đến biển xa, nhớ chỗ các anh nằm.*

*Đảo Tổ quốc, nơi các anh ngã xuống
Để Len Đao, Sơn Ca... vẫn mãi Sinh Tồn.
Dù sóng dữ, giữa thăng trầm lịch sử,
Trường Sa, Hoàng Sa vững lũy thép, thành đồng.*

*Dù Chữ Thập, Hoàng Sa, Vành Khăn...
còn trong tay giặc
Nhưng Biển Đông vẫn cuộn cuộn sóng gầm,
Với lửa Chi Lăng, Bạch Đằng, Đống Đa,
Hàm Tử...
Với hào khí ngàn năm, Đại Việt quét ngoại
xâm.*

*Biển Tổ quốc, nơi các anh ngã xuống,
Máu các anh đã đổ, hóa vô cùng,
Thành tên lửa hành trình, thành tàu ngầm
thông minh sẵn giặc,
Cho đất nước mình trời biển mãi xanh trong.*

*Những cánh hải âu giữa Hoàng Sa, Trường Sa
lướt gió,
Dem những vàng mây, che mát chỗ anh nằm.
Những chiến hạm tàng hình, rẽ sóng lòng vượt
bể...
Chặn giặc thù, với sức mạnh của ngàn năm.*

*Biển Tổ quốc, nơi các anh ngã xuống
Có triệu triệu người con, lại tiếp bước các anh
hùng.
Trái tim hóa gươm thiêng,
rạch trời xanh, giết giặc...
Giương nỏ thần, làm Điện Biên Phủ -
Biển Đông ■*

Sài Gòn, tháng 4/2015

Nghĩa trang ở Côn Đảo. Ảnh: Internet

Ngày hội Tân sinh viên 2015: Lập kỷ lục về xếp hình biểu trưng

Ngày 24/10, Trung tâm Quản lý Ký túc xá ĐHQG-HCM (KTX) phối hợp Nhà Văn hóa Sinh viên TP.HCM tổ chức Ngày hội Tân sinh viên 2015. TS Nguyễn Đức Nghĩa, Phó Giám đốc ĐHQG-HCM, đại diện Ban Giám hiệu các trường thành viên cùng hơn 20.000 lượt sinh viên đã tham gia ngày hội

Bài, ảnh: Công Tường

Ngày hội Tân sinh viên 2015 kết hợp cùng Lễ khai mạc Hội thao Sinh viên TP.HCM - HCUS Games III và Giải chạy việt dã với hơn 2.000 sinh viên tham gia. Sinh viên KTX xếp hình biểu trưng "Năm sinh viên hội nhập ASEAN 2015" và lập kỷ lục về "Bức tranh chủ đề hội nhập lớn nhất Việt Nam".

Ngày hội còn tổ chức cuộc thi Liên hoan Ban nhạc Sinh viên toàn Thành với chủ đề "Tôi yêu Tổ quốc tôi" và chung kết cuộc thi "Nét đẹp sinh viên với cộng đồng".

Khép lại ngày hội là chương trình trao tặng học bổng dành cho sinh viên khuyết tật, tân sinh viên có hoàn cảnh khó khăn đang ở KTX và phần giao lưu với các ca sĩ, nghệ sĩ khách mời.

Ngày hội Tân sinh viên 2015 là chuỗi sự kiện cuối cùng của ĐHQG-HCM chào năm học mới 2015-2016. Đây cũng là sự kiện đánh dấu 10 năm chương trình Chào Tân sinh viên được thực hiện ■

Liên hoan Ban nhạc Sinh viên lần II năm 2015

Xác lập kỷ lục bức tranh xếp hình chủ đề hội nhập lớn nhất.

Sinh viên ĐHQG-HCM xếp hình bức tranh được xác lập kỷ lục.

Cuộc thi Nét đẹp Sinh viên với cộng đồng.

Trao học bổng cho sinh viên khuyết tật và khó khăn trong ngày hội.

TS Nguyễn Đức Nghĩa: Hãy nuôi dưỡng những ước mơ, hoài bão lớn

"Đại học chưa hẳn là con đường tươi sáng nhất cho tương lai các em sau này, nhưng những tháng năm ngồi trên giảng đường đại học chính là quãng thời gian đẹp nhất, ý nghĩa nhất của tuổi thanh niên. Các em cần sống, học tập, rèn luyện và nuôi dưỡng trong mình những hoài bão, ước mơ lớn, đặt ra cho mình những mục tiêu của cuộc đời, không ngừng tìm tòi và sáng tạo".

Sinh viên cùng lúc nhận 2 bằng cử nhân loại giỏi

Trường ĐH Kinh tế - Luật ĐHQG-HCM (UEL) tự hào khi có một sinh viên tốt nghiệp loại giỏi cùng lúc hai ngành học. PGS.TS Nguyễn Tiến Dũng - Hiệu trưởng UEL nói: "Nếu chỉ tốt nghiệp song bằng thì cũng bình thường. Nhưng cả hai tấm bằng cử nhân đều đạt loại giỏi thì rất hiếm, không phải ai cũng làm được".

Lê Pha Lê

Phạm Kiều Oanh. Ảnh: NVCC

Người làm nên điều "không phải ai cũng làm được" đó chính là Phan Kiều Oanh (22 tuổi, quê Quảng Bình) - sinh viên tốt nghiệp loại giỏi cùng lúc hai ngành Kinh tế Đối ngoại và Quản trị Kinh doanh.

"Chiến lược" học tập hợp lý

Sinh ra trong một gia đình truyền thống buôn bán nhỏ, Oanh thấy mình có khả năng tính toán nhanh như ba mẹ và bắt đầu "máu me" công việc kinh doanh. Vì lẽ đó, mặc dù đậu vào UEL ở cả hai khối D1 và A nhưng Oanh quyết định học kinh tế chứ không học luật. Oanh cho

rằng: "Em thuộc tuýp người thích đi đây đi đó để trải nghiệm nên em nghĩ học kinh tế đối ngoại sẽ cho em nhiều cơ hội học hỏi về mua bán và trao đổi hàng hóa hơn".

Vào đầu năm II, khi biết nhà trường có chương trình đào tạo song bằng, Oanh rất vui vì có cơ hội để tiếp thu thêm kiến thức, chuyên môn từ những ngành học khác. Thế là "cô bé nói giọng rất miền Trung" không ngần ngại đăng ký học thêm ngành Quản trị Kinh doanh.

Oanh chia sẻ, học song ngành rất vất vả, bị áp lực về thời gian nhưng kiến thức hai ngành bổ sung nhau thật hữu ích. Trong khi ngành Kinh tế Đối ngoại tập trung kiến thức về kinh doanh quốc tế thì ngành Quản trị Kinh doanh lại giúp Oanh khái quát về hoạt động nội bộ của doanh nghiệp và kinh doanh chủ yếu trong phạm vi quốc gia. Tiếp cận kiến thức từ nhiều phương diện khác nhau giúp Oanh có cái nhìn toàn diện hơn về các vấn đề.

Quản lý và phân bổ khối lượng chương trình học là khó khăn lớn nhất của Oanh. Cô cho biết: "Chương trình học ngành 1 đã được thiết kế sẵn, còn ngành 2 em phải tự bố trí lịch học trong 4 năm. Trong năm đầu tiên, em chọn những môn thiên về lý thuyết để học trước và đăng ký số môn tối đa mà không bị trùng lịch để giảm bớt môn khó cho những học kỳ tiếp theo. Đối với những môn đòi hỏi tính toán và vận dụng kiến thức nhiều môn liên quan thì em sắp xếp cho năm III và năm IV".

Để đảm bảo kết quả học tập đồng đều các môn ở cả hai ngành, phương pháp học của Oanh là cứ học những môn mình thật sự yêu thích nhưng không lơ là những môn khác. "Em ấn

Gần 50 sinh viên học chương trình song bằng

Chương trình đào tạo song bằng tại UEL được thực hiện từ năm 2012. Theo đó, sinh viên chính quy học xong năm đầu tiên của ngành thứ nhất (kết quả từ loại khá trở lên) được học ngành thứ hai.

Những môn trùng nhau hoặc tương đương của ngành thứ nhất được chuyển sang ngành thứ hai. Vì vậy, sinh viên học song bằng giảm được một số tín chỉ tích lũy của môn học chung.

PGS.TS Nguyễn Tiến Dũng - Hiệu trưởng UEL cho biết, hiện có gần 50 sinh viên học song bằng. Trường hợp đặc biệt như Oanh sẽ được nêu gương rộng rãi trong toàn trường để sinh viên học tập. Định hướng của UEL trong giai đoạn tiếp theo là xây dựng chương trình sinh viên "4B": song bằng, bằng tiếng Anh và bằng lái xe bốn chỗ.

HN

tượng nhất ở Oanh là khả năng tính toán nhanh, có khiếu học các môn liên quan đến số liệu. Oanh nhạy bén trong tư duy nắm bắt vấn đề, biết đặt câu hỏi và tranh biện tích cực. Bạn ấy học không dàn trải mà có 'chiến lược' hợp lý nên luôn đạt kết quả tốt" - Ánh Tuyết, bạn cùng lớp của Kiều Oanh nhận xét.

Theo Oanh, học nhóm là phương pháp hiệu quả để ôn kiến thức trước khi bước vào kỳ thi, vì mỗi thành viên đều có thế mạnh riêng của mình. Những kiến thức mà các bạn nắm được sẽ bổ sung phần thiếu sót của mình.

Tuy nhiên, không ít lần Oanh cảm thấy đuối sức vì phải chạy đua với thời gian và lịch học. Những lúc đó, Oanh thường gọi điện thoại cho mẹ để nghe mẹ động viên hoặc lên youtube xem video về những thân phận khốn khó rồi tự an ủi mình. Khi thấy mình may mắn hơn nhiều người, Oanh nhủ thầm mình phải biết tận dụng những gì mình đang có. Oanh kể: "Lúc em quyết định học song ngành, ba mẹ đâu có đồng ý, vì sợ em ốm đờm quá sẽ ảnh hưởng đến sức khỏe. Em thuyết phục mãi, rồi ba mẹ cũng cho qua. Từ đó, ba mẹ luôn ủng hộ em về mọi mặt để em vượt qua 4 năm đại học. Nếu không có ba mẹ thì có lẽ em không bao giờ được như ngày hôm nay".

"Học được, chơi được"

Ngoài việc học, Oanh còn tham gia các hoạt động ngoại khóa và dành thời gian đọc truyện, xem tin tức kinh tế, "luyện phim", chơi thể thao hoặc la cà ăn vặt cùng bạn bè. Nhờ biết vận động và thư giãn, Oanh lấy lại tinh thần rất nhanh để theo đuổi việc học. Oanh cho biết sắp xếp thời gian hợp lý chính là chìa khóa giúp cô đạt được mục tiêu của mình.

Đồng môn Thu Huyền ghi nhận: "Từ năm II, Oanh đã tham gia nhiều hoạt động từ thiện

ở các tỉnh, là thành viên năng nổ trong các buổi sinh hoạt lớp, Đoàn, Hội. Ở vị trí nào Oanh cũng hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao. Gần gũi, thân thiện, cháy hết mình - đó là cảm nhận chung của mọi người về Oanh mỗi khi có dịp làm việc cùng bạn ấy".

Oanh còn được bạn bè coi là một "thủ lĩnh", một "cây sáng kiến" của nhóm. Theo Khánh Linh, Oanh là người thường chia sẻ suy nghĩ, gợi ý hướng đi cho các thành viên, giúp cả nhóm có thể học bài thật tốt. Khi gặp những bài tập về nhà khó, chỉ cần nhắn tin trên facebook hoặc gọi điện thoại là bạn ấy sẵn sàng giảng giải cặn kẽ. Thậm chí những bạn không cùng nhóm với Oanh nhưng bạn ấy vẫn chia sẻ hết lòng.

Ngọc Lan - một bạn "chí cốt" của Oanh tâm sự: "Oanh và mình cùng nhau chia sẻ rất nhiều suy nghĩ, cảm xúc về cuộc sống và việc học. Trong mỗi lần như vậy, mình đều cảm thấy nhẹ nhàng vì nhận được sự quan tâm thực sự chân thành từ Oanh. Bạn ấy như một 'quản sư' bên cạnh mình. Oanh là một người học được, chơi được".

Oanh vẫn mong một ngày dài thêm vài tiếng để cô có thời gian học nhiều hơn nữa những kỹ năng mềm và ngoại ngữ. Oanh nói: "Tiếng Anh của em không tốt lắm. Khi bạn bè cầm trong tay chứng chỉ IELTS 8.0, em chỉ được 6.0. Nếu em bắt đầu sớm hơn thì kết quả đã tốt hơn bây giờ. Một điều nữa, em đến từ miền Trung, giọng địa phương khá nặng, làm em tự ti khi thuyết trình".

Oanh quan niệm, kiến thức là vô hạn và vì vậy hãy học những gì mình muốn khi còn có thể. Oanh ước mơ học cao học ở nước ngoài để mở rộng kiến thức, để trưởng thành và bản lĩnh hơn. Còn tương lai xa, Oanh mong muốn xây dựng được một nhãn hiệu thời trang cho riêng mình ■

Dàn diễn viên, đạo diễn, biên kịch... đều là các bạn sinh viên. Ảnh: La Mai Thi Gia

CHỈ CÓ BIẾN MẤT MỚI ĐƯỢC TÌM KIẾM

Sân khấu hóa tác phẩm văn học trong nhà trường là một phương pháp thực hành môn học được áp dụng ở một số chuyên đề của Khoa Văn học và Ngôn ngữ, Trường ĐHKHXH&NV, ĐHQG-HCM. Xin giới thiệu vài hình ảnh về vở kịch được các bạn sinh viên dàn dựng từ một truyện cổ tích hết sức quen thuộc đối với người Việt Nam.

La Mai Thi Gia

Sinh viên làm chủ thể bài học

Phương pháp sân khấu hóa đặc biệt thích hợp trong việc học tập, giảng dạy các môn như Văn học dân gian, Văn học Trung Quốc, Văn học Phương Tây, Nghệ thuật truyền thống Nam bộ, Nhập môn điện ảnh... Phương pháp này vừa giúp sinh viên hiểu sâu nội dung tác phẩm, vừa khơi gợi sự đồng sáng tạo của người tiếp nhận, vừa tạo được một kênh truyền đạt kiến thức và xúc cảm đầy sắc màu hấp dẫn.

Thay cho việc chia nhóm và chọn đề tài để thuyết trình như cách học truyền thống, sinh

viên được chọn lấy tác phẩm trong chuyên đề mà mình yêu thích, rồi chia nhóm, viết kịch bản và cùng nhau dàn dựng thành một vở kịch nói, nhạc kịch, phim ngắn... Các buổi diễn kịch và chiếu phim với dàn diễn viên, đạo diễn, biên kịch... đều là chính các bạn sinh viên trong lớp đã khiến cho giờ học luôn sôi nổi và hào hứng cho cả thầy lẫn trò và người dự khán.

Sự nổi dài truyện *Tám Cám*

"Chỉ có biến mất mới được tìm kiếm" là thông điệp trên poster vở kịch *Tám Cám* do các bạn sinh viên thủ diễn trong một buổi học về Văn học dân gian Việt Nam.

Thế nên, Cám - sau nhiều lần bị nhà vua lạnh

“ Cám ơn các bạn đã cho tôi thêm một ví von về cái thiện cái ác, về cái gọi là "kết thúc có hậu" của truyện cổ tích. Biết đâu trong một tương lai xa xa, chúng ta sẽ sưu tầm được một dị bản *Tấm Cám* với một cái kết như cái kết của các bạn hôm nay? ”

nhật và hắt hủi đã tự nhủ rằng "lẽ nào vì Tấm đã biến mất nên nhà vua cứ mãi đi tìm, nếu mình cũng biến mất thì chàng có tìm kiếm mình hay không?"

Cám quên mất rằng, nhà vua đang tìm kiếm người phụ nữ mà chàng yêu tha thiết chứ không phải tìm người mất tích. Và dẫu có tìm một ngàn miếng trầu cánh phượng, dẫu có hết lòng yêu thương nhà vua bằng tình yêu đầu đời của cô gái mới lớn, Cám cũng không thể nào thay

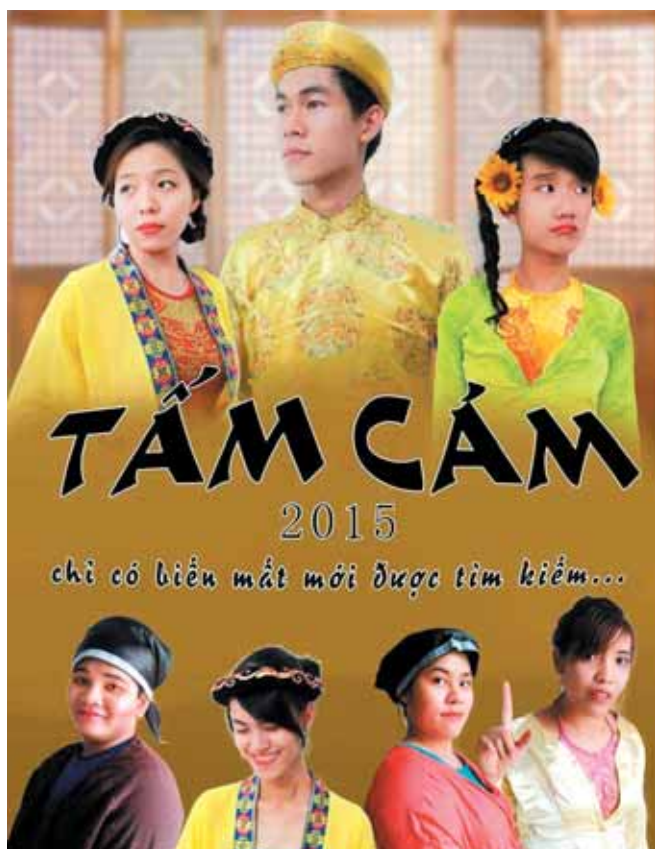
thế được Tấm trong trái tim đầy đau khổ và mất mát của nhà vua. Nhân vật Cám của các bạn đã diễn tả sự dằn xé giữa tội lỗi và yêu thương, nàng làm mọi cách để có được tình yêu của người đàn ông mà nàng yêu tha thiết: giết chim, chặt cây, đốt khung cửi và tỉ mỉ tằm trầu cánh phượng ngày này qua ngày khác, mong cho nhà vua đoái hoài đến nàng.

Cám đã rơi quá nhiều nước mắt cho cuộc hôn nhân thế mạng này. Cám nhiều lần tự hỏi: Tại sao những điều mình thích mình cứ phải đi tranh giành với Tấm? Từ chiếc yếm đỏ đến chiếc giày và cả nhà vua cùng với vương miện hoàng hậu? Có khi nào Cám tự hỏi rằng tại sao mình cứ thích những thứ thuộc về Tấm không? Cám cũng có thể có được chiếc yếm, đôi giày và người đàn ông chỉ yêu thương riêng Cám thôi mà?

Nhân vật dì ghẻ của các bạn thật độc đáo, một bà mẹ kế... dễ thương quá mức cho phép, bà mẹ như hàng tỷ bà mẹ khác trên thế gian này, yêu thương con vô điều kiện, yêu thương sai lầm, yêu thương mù quáng. Bà dành cho con tất cả những gì con muốn, và vì con bà đã không từ nan bất cứ việc gì, kể cả việc hại chết đứa con riêng mồ côi tội nghiệp của chồng. Để cuối cùng khi ôm hủ mắm làm từ thân thể của con gái trong tay, dì ghẻ đã gào lên: "Tấm ơi, sao mà ác quá vậy Tấm, sao mà dã man quá vậy Tấm?". Trong lúc tội cùng đau đớn, dì ghẻ cũng vẫn chưa nhận ra tội lỗi của mình. Nhìn dì ghẻ đau đớn và hoảng loạn trên sân khấu, nhiều người đã ngậm ngùi rơi nước mắt. Trong một phút giây nào đó tôi cũng có cảm giác như các bạn là "Tấm ác".

Nhìn Tấm và nhà vua đứng trên cao nói những lời đạo đức "làm ác thì gặp ác, gieo gió thì gặt bão" với người mẹ mất con đang lê lét dưới chân mình, tôi cảm thấy hơi thất vọng vì các bạn đã hiểu tinh thần cổ tích quá đơn sơ. Nhưng rồi chính tôi và các bạn khác trong lớp đã vỡ òa trong niềm vui bất ngờ đầy xúc động khi thấy Cám trở về ôm lấy mẹ rồi khóc: "Mẹ ơi, con chưa chết đâu, chị Tấm không hại con đâu, chị chỉ muốn mẹ con mình nhận ra mình đã làm quá nhiều điều ác". Vào lúc đó tôi vẫn cứ ngỡ các bạn đang cho Cám... hiện hồn về với mẹ.

Cám ơn các bạn đã cho tôi thêm một ví von về cái thiện cái ác, về cái gọi là "kết thúc có hậu" của truyện cổ tích. Biết đâu trong một tương lai xa xa, chúng ta sẽ sưu tầm được một dị bản *Tấm Cám* với một cái kết như cái kết của các bạn hôm nay? ■

Poster vở kịch *Tấm Cám*. Ảnh: La Mai Thi Gia

Chỉ còn những mùa nhớ

La Mai Thi Gia

Nơi này tôi đã chọn

(Cho Khoa Văn 40 năm của tôi)

Nơi này đã chọn tôi
Nơi có những chiếc lá xanh ú những bông ngọc lan trắng muốt
Nơi tuổi hồn nhiên tôi thường hò hẹn
Trong hương hoa dậu ngọt nồng nàn.

Nơi này đã chọn tôi
Nơi bạn bè tôi nhường nhau từng bước chân đi về phía trước
Thầy dắt tay tôi lên bục giảng
Gợi tôi vào tương lai những mơ ước của thầy,
Mong tôi đi xa hơn thầy cũng từ chính nơi đây.

Nơi này đã chọn tôi
Nơi bạn bè tôi nhường nhau từng bước chân đi về phía trước
Chúng tôi sánh vai nhau trong những hành trình xa
Gian khổ nào rồi cũng sẽ vượt qua
Vinh quang chia đều cho những ai có lòng kiên nhẫn
Đầy đủ chân thành và sự sẻ chia.

Tôi đã được chọn tôi từ chính nơi này
Tôi đã được chọn tôi từ những đam mê có từ xa lắc
Đam mê trong từng lời giảng của thầy tôi
Đam mê trong những khát khao tôi nơi trái tim tôi nồng nàn ấm áp
Nơi tôi chuyên tay em viên phấn trắng
Viết tiếp những ước mơ của tất cả chúng ta.

Ngày mai trong những chuyến đi xa
Trên những chặng đường còn nhiều gian khó
Tôi sẽ nắm thật chắc tay viên phấn của đời mình
Viên phấn thầy trao cho tôi với trọn vẹn ân tình
Tôi sẽ giữ gìn để trao lại cho em ■

Lặng trời mãi
Bao mùa me thay lá
Sân trường xưa, nay vắng tiếng bạn cười
Nhớ đôi má hồng hồng trong nắng
Chùm me cho bạn
Ngọt nụ cười.

Lặng trời mãi
Bao mùa vàng hoa cúc
Nắng nghiêng nghiêng ngó vào lớp học mình
Nhớ ai đứng trả bài lóng ngóng
Bài học thuộc rồi
Sao tự nhiên quên.

Lặng trời mãi
Bao mùa bàng lá đỏ
Giọng cô thầy chỉ vừa mới đây thôi
Dưới phượng vĩ hai mái đầu ngàn ngại
Bướm phượng hồng
Thắm vở trắng - hoa cười

Lặng trời mãi, những mùa lặng trời mãi
Mưa rơi làm ướt
Cỏ mọc sân trường,
Tiếng ve sầu
Từng giọt nghe khắc khoải
Gọi những mùa nhớ
Về đâu
Về đâu... ■